อนุสรณ์

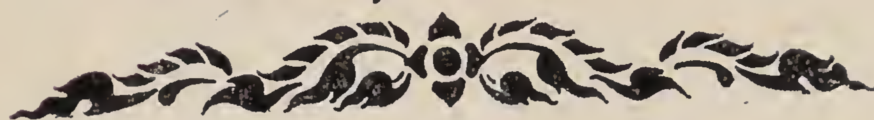
ในงานพระราชทานเพลิงศพ
นายสกิตย์ วิภาตะศิลปิน อ.ช.

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ ที่ 9 เมษายน 2516

อนุสรณ์

ในงานพระราชทานเพลิงศพ
นายสักิตย์ วิภาตะศิลปิน อ.ช.

ณ เมรุวัดมกุฎกษัตริยาราม

กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ ที่ 9 เมษายน 2516

ขอกราบขอบพระคุณแด่ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพนับถือทุกท่าน ตลอดจนบรรดาญาติพี่น้องทั้งหลายที่ได้มีเมตตาจิตและให้เกียรติมาในงานรดน้ำศพ บำเพ็ญกุศล บรรจุศพ และพระราชทานเพลิงศพในครั้งนี้ หากว่าจะมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดขาดตกบกพร่องให้การต้อนรับไม่ทั่วถึงแล้ว ขอได้โปรดให้อภัยแก่เจ้าภาพด้วย.

ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ภรรยา บุตร และธิดา

นายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน จช.

ชาตะ ๙ กรกฎาคม ๒๔๕๖

มรณะ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖

สิริรวมอายุได้ ๕๙ ปี ๘ เดือน ๓ วัน

ตั้งสวดอภิธรรมศพ เมื่อวันที่ ๑๒ มี.ค. ๑๖

ภรรยา บุตร ธิดา และ หลาน ในวันบำเพ็ญกุศลครบ ๗ วัน เมื่อวันที่ ๑๙ มี.ค. ๑๖

เมื่อวันบรรจุศพ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๖

คำปรารภ

ในงานพระราชทานเพลิงศพคุณสถิตย์ วิภาตะศิลปิน ครั้งนี้ ภรรยาและบุตรธิดามีความเห็นสมควรที่จะได้จัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์ขึ้นสักเล่มหนึ่ง เพื่อเป็นที่ระลึกแห่งผลบุญกตัญญูกตเวที ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้มีเกียรติและเพื่อเป็นบรรณาการแด่ท่านผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือตลอดจนบรรดามิตรสหายที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านมาเป็นเกียรติในงานพระราชทานเพลิงศพ จึงได้ขออนุญาตจากคุณ ท. เลียงพิบูลย์ นำเรื่อง "กฎแห่งกรรม" ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางของพุทธศาสนิกชนสมดังเจตนารมย์ของผู้วายชนม์ นอกจากนั้นยังได้รวบรวมคติธรรมเตือนใจอันน่ารู้ไว้ในเล่มนี้ด้วย อนึ่ง ในระหว่างที่คุณสถิตย์ ฯ เจ็บอยู่ที่โรงพยาบาลรามาธิบดี และต้องการเลือดกรุ๊ฟโอในการรักษาพยาบาลนั้น ได้มีข้าราชการกรมปศุสัตว์ ๔ ท่าน คือ คุณนวลมณี กาญจนพิบูลย์ คุณทวี จันทรภรณ์ คุณทองทวี คีมะการ และคุณประจวบ จันทสมบัติ ยอมสละเลือดของตนให้แก่คุณสถิตย์ ฯ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ณ โอกาสนี้ด้วย

ด้วยเดชะแห่งอำนาจผลบุญกุศลซึ่งคุณสถิตย์ วิภาตะศิลปิน ตลอดจนภรรยาและบุตร ธิดา ซึ่งบำเพ็ญเพียรมาในอดีตชาติและปัจจุบันนี้ จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณอันประเสริฐของคุณสถิตย์ ฯ จงไปสู่สุคติทิพยสถาน บรรลุถึงความเกษมสุขในสัมปรายภพตามควรแก่คติวิสัยทุกประการ.

ประวัติสังเขป

ชาติกำเนิด

นายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน เกิดเมื่อวันที่ ๙ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ณ บ้านเลขที่ ๑๐๗๗ ข้างวัดดุสิตาราม (วัดเสาวคนธ์) ตำบลบางยี่ขัน อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี เป็นบุตรของพระยาจินดารังสรรค์ (ปลั่ง วิภาตะศิลปิน) และคุณหญิงจินดารังสรรค์ (น้อย สอนขวัญ) มีพี่สาวร่วมบิดาเดียวกัน ๓ คน คือ

๑. นางวัฒนสินธุ์ (เปี่ยม ยุวะพุกกะ)

๒. นางสำแดงพิชชาโชติ (ปลื้ม พิชชาโชติ)

๓. นางสาวเปรม วิภาตะศิลปิน (ถึงแก่กรรม)

และมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันอีก ๔ คน คือ

๑. นายสะอาด วิภาตะศิลปิน

๒. นายสุวิชส์ วิภาตะศิลปิน

๓. นายมนตรี วิภาตะศิลปิน

๔. นายนิตย์ วิภาตะศิลปิน

การศึกษา

เมื่อเยาว์วัยได้รับการศึกษาเบื้องต้นที่โรงเรียนวัดดุสิตารามจนจบชั้นประถมศึกษา และได้มาศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเซ็นต์คาเบรียล แล้วไปศึกษาเพิ่มเติมกวดวิชาต่อที่โรงเรียนรทิสงเคราะห์ ของอาจารย์ดาวกระจาย รัชชะตะวรรณ ต่อมาได้สอบแข่งขันข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีจากกรมเกษตรเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งการสอบครั้งนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ออกใบเทียบความรู้ให้สูงกว่าชั้นอุดมศึกษา

อุปสมบท

นายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน เป็นผู้มีธรรมยึดเหนี่ยวประจำใจ ได้ศรัทธาแรงกล้าต่อบวรพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ได้ทำการอุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๔๙๗

ณ วัดกฤษบดีอาวาส ตำบลบางยี่ขัน อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี ซึ่งมีท่านเจ้าคุณญาณรังษีเป็นองค์อุปัชฌาย์ รวมเวลาอุปสมบท ๑ พรรษา มีฉายาว่า "สุทธิญาโน" ในระหว่างอุปสมบทได้เล่าเรียนศึกษาธรรมะและบาลีสันสกฤตอย่างเคร่งครัด จนสอบไล่ได้นักธรรมตรีที่วัดสามพระยา ตำบลบางขุนพรหม กรุงเทพฯ

ประวัติรับราชการ

เริ่มรับราชการเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๔๗๔ ในตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานกีฏวิทยา กรมเกษตร และการประมง (กรมกสิกรรมเดิม) กระทรวงเกษตราธิการ โดยมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๗๔ ผู้ช่วยพนักงานกีฏวิทยา กรมเกษตรและการประมง กระทรวงเกษตราธิการ

พ.ศ. ๒๔๘๑ ดำรงตำแหน่งพนักงานเกษตรจัตวา แผนกกีฏวิทยา กองพืชพรรณ

พ.ศ. ๒๔๘๔ ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงานแผนกเงิน กองคลัง กรมเกษตร

พ.ศ. ๒๔๘๕ ดำรงตำแหน่งประจำแผนก ทำการในหน้าที่สมุห์บัญชี แผนกวัคซีนและเซรัม กองสัตวรักษ์ กรมปศุสัตว์

พ.ศ. ๒๔๘๖ ดำรงตำแหน่งประจำแผนก แผนกคลัง สำนักงานเลขานุการกรม กรมปศุสัตว์

พ.ศ. ๒๔๙๗ ดำรงตำแหน่งนายสัตวบาลโท ทำหน้าที่ควบคุมงานเกี่ยวกับการเงินและงานสารบรรณของกอง

พ.ศ. ๒๕๑๒ ขอลาออกจากราชการรับพระราชทานบำนาญเพื่อไปประกอบอาชีพอื่น

รวมเวลาที่ปฏิบัติราชการมาประมาณ ๓๑ ปีเศษ หลังจากนั้นได้เข้าปฏิบัติงานที่สำนักงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แห่งชาติ จนกระทั่งถึงแก่กรรมในที่สุด

เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญ

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๑ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เหรียญบรมราชาภิเศกเงินรัชกาลที่ ๙

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๘ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๐ เหรียญจักรพรรดิมาลา

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๘ จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ จัตุรถาภรณ์ช้างเผือก

ชีวิตครอบครัว

นายสถิตย์ วิภาตะศิลบิน ได้ทำการสมรสกับนางตองใบ วิภาตะศิลบิน ซึ่งเป็นบุตรีของขุนพิรัชพิสคาร (ตาด กนิษฐจินดา) และเจ้าบัวเขียว ณ เชียงใหม่ มีบุตรธิดาด้วยกัน ๖ คน

๑. นายมานพ วิภาตะศิลบิน

๒. นางประสพศรี วิภาตะศิลบิน

๓. นางอารีพันธุ์ จันทรวิทุร

๔. ด.ช. สันชัย วิภาตะศิลบิน (ถึงแก่กรรมเมื่อเยาว์วัย)

๕. นายใจกล้า วิภาตะศิลบิน

๖. ด.ญ. วิภา วิภาตะศิลบิน (ถึงแก่กรรมเมื่อเยาว์วัย)

ต่อมาภรรยาได้ถึงแก่กรรมเมื่อบุตรและธิดาอยู่ในวัยเยาว์ด้วยกันทั้งสิ้น จึงได้อุส่าห์ฟูมฟักทะนุถนอมเลี้ยงลูกมาโดยลำพัง ให้ความรักและความอบอุ่นใจและให้การศึกษาจนเติบใหญ่มาประมาณ ๑๐ ปีเศษ จึงได้ทำการสมรสใหม่กับนางประทุม วิภาตะศิลบิน บุตรีขุนไววัจนาถและนางบุญ มัชฌิมานนท์ มีบุตรธิดาด้วยกัน ๔ คน

๑. นางสาวอุไรวรรณ วิภาตะศิลบิน

๒. นายสันติสุข วิภาตะศิลบิน

๓. นายฤทธิรงค์ วิภาตะศิลบิน

๔. ด.ช. มงคล วิภาตะศิลบิน

โดยปกตินายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง รักษาสุขภาพดีออกกำลังกายด้วยการเดินเล่นเป็นประจำ เริ่มล้มเจ็บด้วยโรคมะเร็งในเม็ดโลหิตเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ และได้เข้ารับการรักษาพยาบาลอยู่ที่โรงพยาบาลรามาธิบดีอาการมีแต่ทรงและทรุดอยู่ตลอดเวลา เริ่มอ่อนแรงลงทุกวันจนกระทั่งสิ้นลมด้วยอาการสงบเมื่อเวลา ๘.๐๐ น. วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ สุดความสามารถของแพทย์ที่จะช่วยเหลือได้ สิริรวมอายุได้ ๕๙ ปี ๘ เดือน กับ ๓ วัน

คำไว้อาลัย

ข้าพเจ้าได้ทราบร้ายข่าวด้วยความสลดใจเป็นอย่างยิ่งถึงการมรณะกรรมของนายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน ด้วยโรคร้ายที่ทุกคนกลัว และเมื่อเกิดขึ้นกับผู้ใดแล้ว ก็ยากที่จะหลีกเลี่ยงจากมรณะไปได้ และข้าพเจ้าขอแสดงความเสียใจมายังครอบครัว ญาติพี่น้องของนายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน มา ณ ที่นี้ด้วยความจริงใจ

นายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน ได้เคยร่วมรับราชการมากับข้าพเจ้า ๓๐ ปีกว่ามาแล้ว เป็นผู้ที่ไม่เคยทำความหนักใจแก่ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ที่ช่วยเหลือเพื่อนฝูงอยู่เสมอ ฉนั้นจึงเป็นที่รักชอบของเพื่อนฝูงและผู้บังคับบัญชา นายสถิตย์ เป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อย ไม่ใช่เป็นผู้ที่ชอบหาความสุขนอกบ้านเช่นพวกหนุ่มหลายคนชอบปฏิบัติเมื่อก่อนนี้ เมื่อถึงเวลาเลิกงานก็มักจะกลับบ้านหาความสุขในครอบครัวเป็นประจำ เมื่อด่วนมาถึงแก่กรรมโดยวิธีลัดคิวไปก่อนผู้มีอายุสูงกว่ามาก ๆ เช่นนี้ ย่อมนำความวิปโยคมาสู่ครอบครัวและเพื่อนฝูงเป็นอันมาก ขออานิสงฆ์ ซึ่งนายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน ได้บำเพ็ญไว้ในหนหลังจะช่วยทำวิญญาณของนายสถิตย์ วภาตะศิลปิน ไปสู่สุขคติภพทุกประการ

(ม.จ. ลักษณากร เกษมสันต์)
อดีตอธิบดีกรมกสิกรรม

คำไว้อาลัย

ข้าพเจ้าเศร้าสลดใจอย่างมากเมื่อได้ทราบว่านายสถิตย์ วิภาตะศิลปิน ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ นี้ ด้วยโรคมะเร็งเม็ดโลหิต เพราะไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่าป่วย และโดยเฉพาะในเมื่อรู้จักกับนายสถิตย์มาเป็นเวลาร่วม ๓๘ ปี

นายสถิตย์ เคยรับราชการอยู่ที่แผนกกีฏวิทยา กรมเกษตรและการประมง เมื่อสมัยที่ข้าพเจ้ายังเป็นนักกีฏวิทยาผู้ช่วยในแผนกนั้น และต่อมาเมื่อข้าพเจ้าได้เป็นหัวหน้าแผนก นายสถิตย์ก็ได้ทำหน้าที่ทางด้านธุรการและการเงินของแผนก และต่อมาก็ได้ดูแลงานของกองพืชพรรณด้วย

ตลอดระยะเวลาที่นายสถิตย์ วิภาตะศิลปินทำงานร่วมมากับข้าพเจ้า ไม่เคยปรากฏว่านายสถิตย์มีข้อบกพร่องเสียหายเลยแม้แต่น้อย เพราะเป็นผู้ที่ขยันหมั่นเพียรต่อการงาน มีความคล่องแคล่วว่องไวและซื่อสัตย์สุจริตจริง ๆ และเท่าที่จำได้ การลางาน หยุดงาน ก็เกือบจะไม่มีเลย แม้นายสถิตย์จะมีรูปร่างผอมบาง จนเพื่อนข้าราชการด้วยกันเคยล้อว่าเมื่อแดดส่องจะมองทะลุตัวได้ ซึ่งผิดกับนายตุ๊ผู้เป็นน้องซึ่งทำงานด้านวิชาการอยู่ในแผนกเช่นเดียวกัน เพราะนายตุ๊มีรูปร่างล่ำใหญ่ เป็นนักเล่นกล้ามและกีฬาต่าง ๆ บางคนเคยสงสัยว่านายสถิตย์จะเป็นโรคผีในท้อง แต่นายแพทย์ก็ตรวจไม่พบ ฉะนั้น จึงเชื่อว่านายสถิตย์เป็นคนผอมแห้งแรงมาก แม้แต่เวลาพูดก็มีเสียงก้องดังจนลือชื่อ

ในระยะต่อมาเมื่อข้าพเจ้าได้ลาออกจากราชการ จนกลับมารับราชการอีกก็ได้ทราบว่า นายสถิตย์ได้โอนไปรับราชการอยู่ที่กรมปศุสัตว์ เพราะตำแหน่งที่จะก้าวหน้าในกองพืชพรรณ กรมเกษตรไม่มี จึงเป็นที่น่าเสียดายมาก แต่ก็เชื่อว่าผู้บังคับบัญชาใหม่คงจะพอใจที่ได้นายสถิตย์ไปทำงานด้วย

ความห่างเหินจากนายสถิตย์ย่อมเกิดขึ้นเพราะงานของข้าพเจ้าไปทางหนึ่ง ของนายสถิตย์ก็ไปอีกทางหนึ่ง แต่แล้วก็มาพบกันอีกเมื่อข้าพเจ้าในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้มาเป็นประธานคณะกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แห่งชาติ ซึ่งมีนายสถิตย์เป็นลูกจ้างในสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ ภายหลังที่ได้พ้นจากตำแหน่งข้าราชการ

ประจำเพราะครบเกษียณอายุแล้ว แม้งานนี้จะไม่ใกล้ชิดกับตัวข้าพเจ้านัก ก็ยังเห็นว่านายสถิตย์ยังคล่องแคล่วมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่นเดิมทุกประการ นอกจากจะมีอายุมากเท่านั้น

อนึ่ง ตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้ารู้จักกับนายสถิตย์ ก็ปรากฏว่าเธอเป็นผู้ที่มีอุปนิสัยใจคอเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนข้าราชการ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาทุกคน ฉะนั้น การที่นายสถิตย์ได้จากไปโดยไม่มีวันกลับนี้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอาลัยอย่างยิ่ง จึงขอให้คุณงามความดีที่นายสถิตย์ได้ทำไว้ทางโลกและทางธรรม จึงเป็นปัจจัยให้ประสบแต่ความสุขในเบื้องหน้าตลอดกาล เทอญ

(ลงนาม) ____________________

(ม.ร.ว. จักรทอง ทองใหญ่)

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร

๒๖ มีนาคม ๒๕๑๖

คำไว้อาลัยคุณสถิตย์ วิภาตะศิลบิ่น

ข้าพเจ้ารู้จักชอบพอกับคุณสถิตย์ วิภาตะศิลบิ่น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๕ ในปีที่ข้าพเจ้าเริ่มรับราชการในกรมปศุสัตว์ ความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาเป็นเวลานานทำให้รู้จักอุปนิสัยใจคอเป็นอย่างดี คุณสถิตย์ เป็นผู้ที่ขยันขันแข็งในการปฏิบัติราชการ มีนิสัยอ่อนโยน เรียบร้อย พยายามประกอบแต่กรรมดี จึงเป็นที่รักใคร่ของบรรดาข้าราชการ จนทำให้ผู้ที่ใกล้ชิดมักจะเรียกว่า "น้าถิต" คุณสถิตย์ ยังแข็งแรงไม่ควรจะด่วนจากไป การจากไปของผู้ที่ประกอบแต่กรรมดีย่อมยังความอาลัยแก่ครอบครัวและผู้ที่ใกล้ชิดสนิทสนม แต่ความตายไม่เลือกวัย เวลา และสถานที่ โดยเฉพาะคนดีผู้ที่พระเจ้ารักก็มักจะตายเร็ว ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่ากรรมดีที่คุณสถิตย์ได้ประกอบมาชั่วชีวิตจะเป็นพลังน้อมนำดวงวิญญาณไปสู่สุคติภพอย่างแน่นอน จึงขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ได้โปรดดลบันดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณสถิตย์ จงสถิตย์ ณ สถานพิมานและประสพสุขในสัมปรายภพจงทุกประการ.

ละเอียด ดวงดี

รองอธิบดีกรมปศุสัตว์

คุณสถิตย์ผู้เสมือนญาติสนิท

ผมรู้จักคุณสถิตย์ วิภาตะศิลปิน เป็นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๔๘๔ โดยที่ท่านรัฐมนตรี แสวง กุลทองคำ เป็นผู้แนะนำให้รู้จัก เพราะผมเพิ่งจะเข้ามาปฏิบัติราชการใหม่ๆ ในกรมเกษตรและการประมง ส่วนท่านรัฐมนตรีผู้นี้ได้เคยร่วมงานกับคุณสถิตย์มาก่อน ในสายตาของผมเห็นว่า คุณสถิตย์เป็นผู้แต่งกายเรียบร้อย มีกิริยาวาจาเป็นที่น่าคบหาสมาคมอย่างยิ่ง แต่ก็ไม่ใกล้ชิดกันมากนัก เพราะคุณสถิตย์ปฏิบัติราชการอยู่กับกรม ส่วนผมต้องไปปฏิบัติราชการที่เกษตรกลาง บางเขน (มหาวิทยาเกษตรศาสตร์ในปัจจุบันนี้) ต่อมาเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ และมีการสถาปนากรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะขึ้น เราทั้งสองได้มารับราชการร่วมอยู่ในกรมใหม่นี้อีก เนื่องจากทหารญี่ปุ่นเข้าใช้สถานที่ของเกษตรกลางบางเขน ผมจึงต้องเข้ามาปฏิบัติราชการอยู่ในกรม ที่ถนนพระอาทิตย์ ในระยะนี้ได้คุ้นเคยกับคุณสถิตย์ยิ่งขึ้น เพราะปฏิบัติราชการอยู่ในสถานที่เดียวกันทุกวัน

ประมาณสิบปีต่อมาผมได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น อุปสรรคในการปฏิบัติราชการยิ่งมีมากขึ้น และมากขึ้นตามลำดับปีที่ผ่านไป ส่วนคุณสถิตย์ปฏิบัติราชการอยู่ในแผนกคลังของกรมนี้ อุปสรรคของผมที่สำคัญยิ่ง ก็คือเรื่องการเงินงบประมาณที่จะเบิกจ่ายมาใช้ราชการ เพราะกว่าจะเบิกจ่ายเงินมาใช้ราชการบางสิ่งบางอย่างได้ช่างยุ่งยากและล่าช้าไม่ใคร่จะทันการ ส่วนคุณสถิตย์นั้นเป็นผู้ที่ทำงานคล่องเป็นที่สนิทสนมกับข้าราชการทั่วไปทุกกองในกรมนี้ตลอดจนบุคคลระดับหัวหน้ากอง ด้วยเหตุนี้ผมจึงชักชวนคุณสถิตย์ย้ายมารับราชการในกองผม เพื่อให้การปฏิบัติราชการดำเนินไปด้วยดี รวดเร็วสัมฤทธิ์ผลตามความประสงค์ และผมก็ได้ตัวคุณสถิตย์มาสมใจ ทำให้ผมมีความสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติราชการยิ่งขึ้น เราทั้งสองมีความสนิทสนมกันอย่างญาติมากกว่ามิตร ช่วยกันปฏิบัติราชการให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างดีที่สุดที่จะสามารถทำได้ เพราะอุปสรรคยังมีอยู่บ้างเป็นครั้งคราว ข้าราชการในกองที่ผมอยู่มีความเคารพนับถือรักใคร่คุณสถิตย์เป็นอย่างดี คุณสถิตย์เป็น น้าสถิตย์ ของทุกคน เพราะไม่แต่เพียงเป็นผู้ที่มีอาวุโสแต่อย่างเดียว น้าสถิตย์ของเขาให้

ความเอ็นดู เอื้อเฟื้อ เมตตาอารี แก่เขาทุกคน ช่วยให้เขาปฏิบัติราชการด้วยความสะบายใจ มีมานะและมีความหวังในชีวิต

ผมใจหายเมื่อทราบข่าวการจากไปไม่มีวันกลับของคุณสถิตย์ รู้สึกเสียดายที่ผู้ที่มีความดีอันควรแก่การสรรเสริญเช่นนี้มาด่วนจากไปตั้งแต่ยังไม่เข้าเขตวัยชราอันสมควรนัก ผู้ที่เคยร่วมงานกับคุณสถิตย์ก็คงมีความรู้สึกเช่นเดียวกับผม ขอให้คุณงามความดีของคุณสถิตย์ และบุญอานิสงฆ์ที่คุณสถิตย์ได้สร้างสมไว้ในภพนี้จงเป็นผลส่งให้คุณสถิตย์ประสบสุขในภพหน้าเทอญ

ประยูร สิทธิไชย
อดีตหัวหน้ากองส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ กรมปศุสัตว์

ยังคิดถึงคุณสถิตย์

เหตุการณ์อันไม่คาดฝันเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ เวลาประมาณ ๙.๐๐ น. เศษ ในระหว่างที่ผมจะไปขอยืมหนังสือจากห้องสมุดของกองส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท ขณะที่กำลังเดินผ่านหน้าห้องแผนกพัสดุเพื่อขึ้นบรรไดไปยังห้องสมุด ผมต้องหยุดชะงักตรงป้ายกระดานดำตลึงตัวชาไปชั่วครู่ เนื่องจากบนกระดานดำมีข่าวอันน่าสลดใจเขียนไว้ว่า "จะทำการอาบน้ำศพคุณสถิตย์ วิภาคะศิลปิน ณ วัดมกุฏกษัตริยารามวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๗.๐๐ น." พอผมหายงงจึงได้รีบขึ้นบรรไดตรงไปยังกองส่งเสริม ฯ เพื่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จากผู้ที่สนิทชิดชอบกับคุณสถิตย์จึงทราบว่าคุณสถิตย์ได้จากพวกเราไปเสียแล้วเนื่องด้วยโรคลิวคีเมียเมื่อตอนเช้าวันนี้ ผมรู้สึกเสียใจมากที่ไม่ได้มีโอกาสไปเยี่ยมคุณสถิตย์ในระหว่างที่ป่วยอยู่ที่โรงพยาบาล เพราะในระหว่างนั้นผมต้องเดินทางไปราชการต่างจังหวัดอยู่บ่อย ๆ เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ได้ทราบข่าวว่าคุณสถิตย์ป่วยเข้าไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลรามาธิบดีแต่เมื่อสอบถามข้าราชการกองส่งเสริม ฯ ดูก็รู้สึกโล่งใจที่ได้ทราบว่าคุณสถิตย์ออกจากโรงพยาบาลกลับมาอยู่บ้านแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ผมได้ขึ้นไปเยี่ยมคุณสถิตย์ที่ห้องทำงานแต่ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดนั่งอยู่ในห้องทำงานเลยจึงได้กลับออกมาและคิดเอาเองว่าคงออกไปราชการภายนอกกันหมด

คุณสถิตย์เป็นผู้ที่ผมรู้จักคุ้นเคยกันมาเป็นเวลา ๓๐ ปีเศษในสมัยที่ผมเริ่มเข้ารับราชการในสังกัดกรมเกษตรและการประมงที่วังแดงในปี ๒๔๗๙ ตอนนั้นคุณสถิตย์รับราชการอยู่ก่อนแล้วทำงานเกี่ยวกับแมลงสัตรูพืชในแผนกกีฏะวิทยาซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับแผนกวิชาโรคสัตว์ซึ่งผมปฏิบัติงานอยู่ในขณะนั้น ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างผมกับคุณสถิตย์มีมากขึ้นในปี ๒๕๐๓ ตอนที่ผมมารับงานกองส่งเสริม ฯ โดยคุณสถิตย์ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายสารบรรณและการเงินของกอง ฯ นี้อยู่ก่อนแล้ว คุณสถิตย์ทำหน้าที่เปรียบเสมือนแม่บ้านของกอง ฯ และในระหว่างนั้นองค์การยุซอมยังให้ความช่วยเหลือกรมปศุสัตว์อยู่ เจ้าหน้าที่ประจำกอง ฯ มีน้อยประมาณครึ่งจำนวนของข้าราชการที่มีอยู่ใน

ปัจจุบัน งานที่ต้องทำค่อนข้างหนักเพราะต้องทำงานประจำของกองฯ แล้วยังต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์การยูซอม ถึงเวลาทำงบประมาณประจำปีก็ต้องทำสองงบ การเขียนงบประมาณต้องทำให้สอดคล้องกันทั้งทางฝ่ายราชการไทยและทางองค์การยูซอม เงินงบประมาณประเภทใดที่ตั้งเบิกทางฝ่ายรัฐบาลไทยไม่ได้ก็ต้องหาทางตั้งเบิกจากองค์การยูซอมและในทางกลับกันหากงบเงินประเภทใดที่ทางองค์การยูซอมไม่มีก็ต้องหันมาหาทางตั้งเบิกจากงบประมาณทางรัฐบาลไทย คุณสถิตย์ได้ช่วยเหลือในการเขียนงบประมาณด้วยความเต็มใจซึ่งบางคราวต้องทำงานเกินเวลาราชการแม้ในวันหยุดราชการก็มาช่วยโดยไม่เคยเรียกร้องค่าเบี้ยเลี้ยงล่วงเวลาแต่อย่างใดเลย คุณสถิตย์มีนิสัยชอบพูดตรงไปตรงมาเสียงดังฟังชัดทำให้ผู้ที่รู้จักคุณสถิตย์เพียงผิวเผิน ๆ มองเห็นคุณสถิตย์ผิดไป นี่แหละคือน้ำใจที่ดีของคุณสถิตย์ในด้านการงานและความรับผิดชอบ นับว่าคุณสถิตย์เป็นกำลังสำคัญของกองฯ ในขณะนั้นทั้งนี้ก็เนื่องมาจากคุณสถิตย์เป็นผู้ที่รอบรู้ระเบียบงานสารบรรณและการเงินเป็นอย่างดีเพราะเคยทำงานในด้านการคลังมาก่อน บรรดาข้าราชการในกองฯ รักใคร่และนับถือคุณสถิตย์โดยทั่วกันจนได้รับสมยานามว่า "น้าถิตย์" ทั้งนี้เพราะน้าถิตย์เป็นที่พึ่งได้ทั้งงานในหน้าที่และส่วนตัวโดยเฉพาะเรื่องการเงิน แต่ก่อนจะให้ผู้ใดหยิบยืมน้าถิตย์เป็นต้องเทศนาสั่งสอนในเรื่องให้ประหยัดการใช้จ่ายทุกรายไป ผมได้ร่วมทำงานกับคุณสถิตย์เป็นเวลาเกือบ ๔ ปี เราเคยมีข้อขัดแย้งและโต้เถียงกันเกี่ยวกับเรื่องงานอยู่บ่อยครั้งแต่ก็ตกลงกันได้เสมอโดยเหตุผลตลอดมา คุณสถิตย์ไม่เคยมีเรื่องด่างพร้อยในด้านการเงินเลยแม้แต่น้อย เมื่อผมพ้นหน้าที่จากกองส่งเสริมฯ ไปแล้วเราก็ยังคงติดต่อเยี่ยมเยียนและพูดคุยกันเหมือนเดิมตลอดมา

ผมมาทราบว่าคุณสถิตย์ป่วยเป็นโรคเบาหวานราวกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๔ หลังจากที่เราทั้งสองได้ชวนกันไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า คุณสถิตย์บอกผมว่าหมอแจ้งผลการตรวจว่าเป็นโรคเบาหวานอย่างอ่อนและกำลังทำการรักษาอยู่เข้าใจว่าอาการป่วยคงจะหายเป็นปกติดีในไม่ช้า ต่อมาในปี ๒๕๑๕ คุณสถิตย์ก็ยังดูแข็งแรงดีมาทำงานได้ตามปกติ ผมยังเคยพูดกับคุณสถิตย์ว่า "คนผอมแบบคุณนี่ไม่ค่อยเจ็บป่วยหรือเป็นโรคหัวใจวายง่ายเหมือนคนอ้วน" ผมคาดไม่ถึงว่าโรคลิวคีเมียเป็นสาเหตุมาด่วนคร่าชีวิตคุณสถิตย์ไปอย่างรวดเร็วเช่นนี้ ผมรู้สึกเสียดายเป็นอย่างยิ่งอยากให้คุณสถิตย์มีชีวิตอยู่

ต่อไปเพื่อเป็นมิ่งขวัญและกำลังใจแก่บุตรธิดาให้สำเร็จการศึกษาเสียก่อนที่จะจากไปโดยกระทันหันเป็นการสร้างความว้าเหว่แก่ภรรยาและบุตรที่ขาดหัวหน้าครอบครัว จากคำบอกเล่าของเพื่อนสนิทที่ไปเยี่ยมคุณสถิตย์ที่โรงพยาบาลว่า "คุณสถิตย์เป็นผู้มีกำลังใจเข้มแข็งมากในขณะที่นอนป่วยอยู่ได้พูดว่ากำลังหายป่วยและจะกลับบ้านในเร็ววันนี้ นอกจากนี้ยังสั่งให้มาบอกต่อ ๆ กันว่าอย่าให้ใครไปเยี่ยมเลย"

การที่คุณสถิตย์ต้องมาด่วนจากภรรยาและบุตรจากญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงมิตรสหายที่ยังรักใคร่นับถือไปอย่างไม่มีวันกลับมาอีกทำให้ทุกคนต่างเศร้าสลดและเสียใจอย่างสุดซึ้ง บรรดามนุษย์และสัตว์ในโลกนี้จะมีชีวิตอยู่ชั่วนิรันดร์ไม่ได้จำต้องถึงกาลอวสานด้วยกันทั้งนั้น คุณงามความดีและกุศลบุญที่คุณสถิตย์ประกอบไว้ในระหว่างที่มีชีวิตอยู่จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของคุณสถิตย์ไปสู่สุคติในสัมปรายภพตลอดชั่วกาลนาน

(รัตนะ อุนยะวงษ์)
นายสัตวบาลพิเศษสาขาบำรุงพันธุ์สัตว์
กรมปศุสัตว์
๒๔ มีนาคม ๒๕๑๖

"น้าถิตย์–น้องแม่" ในชีวิตรับราชการของพวกเรา

เช้าวันจันทร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ เมื่อพวกเรากองส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ เริ่มงานไปได้เพียงเล็กน้อย ก็ได้ทราบข่าว "น้าถิตย์" ถึงแก่กรรม ทุกคนอึ้งตะลึง เมื่อข่าวแพร่ไปยังหน่วยงานในต่างจังหวัด ทุกคนที่ได้ทราบข่าวต่างก็อึ้งตะลึงไปชั่วขณะทั่วกัน

พวกเราทั้งผู้เยาว์และผู้ใหญ่ทุกคนเรียกคุณสถิตย์ วิภาตะศิลปิน ว่า "น้าถิตย์" กันอย่างสนิทปากทั้งที่คำว่าน้านั้นหมายถึงน้องของแม่ น้าเป็นผู้มีปกตินิสสัย สุภาพ แต่งกายสะอาด รักสวยงาม ชอบดนตรีไทยเป็นผู้มีอารมณ์ขัน ไม่ถือตัว แม้บางครั้งจะมีเด็กลามปามเอาบ้าง ถ้าน้ามีความทุกข์ใจหรือได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจ จะเก็บซ่อนความรู้สึกอย่างสนิทจนพวกเราไม่มีทางได้เค้าเลย ซึ่งนิสัยยังนี้ได้ตกทอดไปถึงลูก ๆ ของน้าอีกด้วย ที่สำคัญและหายากคือ น้าถิตย์เป็นผู้หวังดีห่วงใยพวกเราทุกคนด้วยความจริงใจทั้งไม่ว่าทางราชการและส่วนตัว ทุกคนไม่เคยผิดหวังเมื่อแบกทุกข์ไม่ว่าทั้งทางราชการและส่วนตัวมาพึ่งน้า พวกเราทุกคนจึงต่างก็เป็นลูกหนี้บุญคุณอยู่โดยทั่วหน้ากัน

นอกจากหนี้บุญคุณ พวกเราหลายคนยังเคยเป็นลูกหนี้เงินน้ากันอีกด้วย ทั้งที่น้าไม่ร่ำรวยแต่ก็เป็นผู้ประหยัดและใช้เงินเป็น ลูกหนี้ประเภทนี้มีข้อที่ควรระวังก็คือ น้าถิตย์เป็นคนพูดเสียงดังชนิดไฮไฟแหลม ๆ ชนิดเสียงมาก่อนตัว ไม่ทันเห็นตัวก็รู้ว่ากำลังอยู่ที่ไหน เมื่อพวกเราจากภูธรมาราชการที่กอง ฯ บ่อยครั้งที่พอจะกลับก็ให้มีอันตกรถบ้าง ออกจากโรงแรมไม่ได้บ้าง ไม่มีที่พึ่งอื่นใดนอกจากน้าถิตย์ เนื่องจากทราบขนาดคลื่นเสียงของน้าอยู่แล้ว ต้องดูซ้ายดูขวาก่อนแล้วจึงค่อย ๆ กระซิบ "น้าครับผมจะกลับพรุ่งนี้ยังออกจากโรงแรมไม่ได้ ขอยืม....ก่อนครับ" น้าจะค่อย ๆ เหลือบตาขึ้นมองค้อนกลาย ๆ แล้วก็ส่งเสียงดังพึ่งชัดตามวิสัยว่า "อะไรกันคุณ มาทีไรละก็เงิน ๆ ผมจะเอาที่ไหนให้" เล่นเอาผู้ยืมที่ขี้อายถึงกับหูอื้อ ไม่อยากหันไปมองว่ามีใครหันมาดูอยู่บ้าง แต่แล้วน้าถิตย์ก็จะล้วงกระกระเป๋าสตางค์เปิดส่วนที่เม้มไว้ใช้ฉุกเฉินส่วนตัวออกให้ ต่อเมื่อลับหลังจึงจะดึงสมุดพกเล็ก ๆ มาจดขยุกขยิกไว้กันลืม นับเป็นการเตือนให้ผู้ยืมรอบครอบรู้จักพึ่งตัวเองโดยน้าเองก็ไม่เจตนาจริง ๆ

น้าถิตย์ยังมีวิธีตักเตือนสั่งสอนแปลก ๆ ครั้งหนึ่งในงานมงคลสมรส น้าเห็นพวกเราคนหนึ่งทำเป็นมือแข็ง ไม่แสดงความเคารพผู้ใหญ่คนหนึ่ง ครั้นซักถามนายคนนั้นก็แก้ตัวไปเรื่อยเฉื่อย น้าก็มิได้ตำหนิอะไร แต่แล้วตั้งแต่เช้าวันรุ่งขึ้น พอพบหน้าพวกเราคนนั้น น้าก็ยิ้มแย้มยกมือไหว้ "สวัสดีครับ" ทุกเช้า พวกเราคนนั้นรู้ตัวรีบแก้ไขนิสัยเดิมและรับปากรับคำอย่างดีเพื่อไม่ให้น้าต้องมายกมือไหว้ทุกเช้า

น้าถิตย์โอบอ้อมอารี ทำตัวเป็นหลัก เป็นตัวอย่างที่ดีของพวกเราโดยตลอดมา แม้กระทั้งการรักษาประเพณีที่ดีบางประการของพวกเรา เช่นในเทศกาลขึ้นปีใหม่น้าจะเป็นคนกำหนดเตรียมการต่าง ๆ ไว้ให้พวกเราอย่างเรียบร้อย แม้กระทั้งของขวัญที่แจกแก่พวกเราทั้ง ๆ ที่น้าไม่ใช่คนร่ำรวย แต่น้าก็เตรียมตัวไว้ก่อน พอถึงกำหนดอันควรน้าจะหอบของขวัญพะรุงพะรังจนบางทีพวกเราต้องเข้าช่วยกันหอบมาแจกให้โดยเสมอหน้าครบถ้วนกัน

ถึงน้าจะรักและห่วงใยงานของกอง ฯ อย่างมาก แต่ด้วยมีเหตุผลส่วนตัวบางประการจึงทำให้น้าลาออกจากข้าราชการประจำ แล้วเป็นข้าราชการบำนาญไปเมื่อ ๓ ปีที่แล้ว และเข้าทำงานในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์แห่งชาติ ซึ่งก็มีสำนักงานอยู่ในกรมปศุสัตว์นั่นเอง ตลอดระยะเวลาหลังนี้ น้าถิตย์ก็ยังคงมาเยี่ยมเยียนพวกเราแทบทุกวัน ให้คำแนะนำ ค้นเรื่องราวแก้ไขหนังสือ ฯ ราวกับยังทำงานอยู่กองส่งเสริม ฯ อย่างนั้นแหละ

ดังนั้น พวกเราทุกคนจึงตกตะลึงงงงัน เมื่อได้ข่าวถึงแก่กรรมของน้าถิตย์ ขณะนี้พวกเราว้าเหว่ขาดหลักที่พึ่งทั้งทางราชการและส่วนตัวที่เคยได้รับจากน้าถิตย์ ผู้เสมือนน้องแม่ในชีวิตรับราชการของพวกเรา หากวิญญาณน้าสามารถรับทราบได้ ขอได้โปรดรับทราบด้วยว่า พวกเราตระหนักและรำลึกในพระคุณที่ได้รับจากน้าชั่วกาลนาน

ขอให้กุศลกรรมที่ได้มีต่อพวกเราทั้งหลายและกุศลบรรดามีของพวกเรา จงส่งให้วิญญาณน้าถิตย์จุติในภพอันประเสริฐเถิด

พวกเรา–กองส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์
กรมปศุสัตว์

แด่แอ้ดน้องรัก (สถิตย์ วิภาตะศิลปิน)

วันที่ ๑๒ มีนาคม เป็นวันที่พี่ทั้งสอง ได้รับความเสียใจอย่างสุดซึ้ง ทันทีพี่ได้รับข่าวร้ายจากหลานว่า แอ้ด น้องของพี่ได้จากไปเสียแล้ว ทั้งนี้ก็เพราะไม่คิด และไม่ทราบมาก่อน ว่าจะต้องเสียน้องไปอีกคนหนึ่งด้วยโรคมะเร็งในเม็ดโลหิต หลังจากที่พี่ได้เสียน้องไปแล้วคนหนึ่ง ด้วยโรคเดียวกันนี้ เมื่อแอ้ดเข้าโรงพยาบาล พี่ไม่ได้เยี่ยมแอ้ดเลย เพราะแอ้ดปกปิดพี่น้อง ไม่บอกเรื่องความเจ็บไข้ บอกแต่ว่าเป็นเล็กน้อย ๒–๓ วันก็กลับบ้านได้ ไม่ต้องเยี่ยม พี่รู้ดีว่าแอ้ดไม่ต้องการให้พี่เป็นห่วง และลำบากในการไปเยี่ยมเยียน ตั้งแต่เป็นพี่เป็นน้องกันมา แอ้ดไม่เคยทำสิ่งใดให้พี่เป็นห่วง หรือกระทบกระเทือนใจพี่เลย แอ้ดมีแต่ความรักและกตัญญู เมื่อรู้ว่าพี่ป่วยไข้ แอ้ดจะพาลูกหลานมาเยี่ยมพี่เสมอ วันปีใหม่และวันสงกรานต์ แอ้ดก็จะพาลูกหลานมากราบไหว้ รดน้ำ พี่ทั้งสองมิได้เคยขาดเลย ต่อไปนี้จะไม่มีแอ้ดมารดน้ำพี่อีกแล้ว เพราะพี่ต้องเป็นคนไปรดน้ำศพแอ้ดแทนเสียแล้ว แอ้ดเป็นเด็กอ่อนแอมาตั้งแต่เด็กแม้ตอนสูงอายุ ก็ยังต้องประสพอุบัติเหตุต้องเข้าโรงพยาบาลถึง ๒ ครั้ง แต่ก็ผ่านมาได้ด้วยดี ไม่เป็นอะไรมาก แต่ครั้งนี้ แอ้ดต้องพ่ายแพ้แก่โรคร้ายที่ไม่มีการรักษาได้ และก็รู้อยู่ว่าความตายเป็นของไม่เที่ยง แต่พี่ก็อดเสียใจและเสียดายแอ้ดไม่ได้ เมื่อแอ้ดยังมีชีวิตอยู่ แอ้ดกระทำแต่กรรมดี เมื่อแอ้ดหาชีวิตไม่แล้วพี่ขอให้น้องจงเป็นสุขอยู่ในภพที่น้องไปสู่นั้นเถิด

พี่ขออธิฐานให้น้องรักของพี่ได้เกิดมาเป็นพี่น้องกันอีกในชาติหน้าทุกชาติเถิด

จากพี่ทั้งสอง

น.อ. หลวงสำแดงพิชชาโชติ

นางสำแดงพิชชาโชติ

....พ่อจ๋า....

เหตุการณ์ในวันจันทร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ เป็นวันที่ลูก ๆ ทุกคนได้รับความเศร้าโศกวิปโยคแสนสาหัส เพราะเป็นวันที่พ่อสุดที่รักเคารพและบูชาได้จากไปอย่างที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อนทำลายความหวัง ความสำเร็จในชีวิตที่ลูกทุกคนตั้งใจประพฤติปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของพ่อคนเดียว

มาตรแม้นว่าคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้าได้เคยตรัสไว้ว่า "อันเราท่านนี้อนิจจังไม่เที่ยงแท้ต่อการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ของสังขาร ย่อมมีการดับและการสิ้นสุด เป็นธรรมดาของปุถุชนทุกรูป ทุกนาม"

แต่ก็ไม่สามารถทำให้ลูกหักใจให้สงบลงได้ เพราะการจากไปอย่างรวดเร็วของพ่อนั้นเอง พ่อเป็นร่มโพธิ์ ร่มไทร อันประเสริฐสุดของลูก เป็นแสงสว่างดุจดวงมณีที่คอยชี้ช่องแนวทางวิถีชีวิตของลูก พวกเรากำพร้าแม่มาตั้งแต่ยังเล็ก ๆ ฉะนั้นพ่อคนเดียวเท่านั้นที่ต้องทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและแม่เป็นโซ่คล้องหัวใจลูก ๆ เป็นเครื่องลางของขลังประจำกายและใจของลูกทุกคน พ่อได้ให้การศึกษา และอบรมสั่งสอนให้ลูกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามเพื่อความเจริญในอนาคต ได้วางแนวรากฐานแห่งชีวิตให้ลูกจนตั้งหลักฐานเป็นปึกแผ่นมาด้วยดี

ตลอดชีวิตของพ่อต้องทนลำบากตรากตรำทำงานเพื่อลูก ๆ โดยแท้ พ่ออาจจะจนกว่าใครในบรรดาญาติพี่น้องแต่ทว่าพ่อไม่เคยจนน้ำใจ พ่อมีน้ำใจกว้างขวาง โอบอ้อมอารีถ่อมตัว เกรงใจคน มักน้อย ชอบสันโดษ รักธรรมชาติ อดทนและเข้มแข็งมีความยุติธรรมประจำใจ พ่อเป็นคนมีอารมณ์ดีเป็นกันเองต่อทุกคน ชอบช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ตกทุกข์ได้ยากไม่เคยย่อท้อหรือเหนื่อยหน่ายต่อความยุ่งยากในเรื่องการงาน ปฏิบัติหน้าที่ราชการมาด้วยความมานะอุสาหะพากเพียรจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต พ่อเป็นคนละเอียด รอบคอบมัธยัส ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท ยึดถือหลักธรรมะเป็นข้อปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็นพุทธศาสนิกชนที่แท้จริง มีการตักบาตรทำบุญเป็นประจำ ใครจะบอกบุญเรี่ยไรทอดกฐิน

ผ้าบ่า สร้างโรงเรียน ปฏิสังขรวัดวาอาราม พ่อจะต้องร่วมทำบุญด้วยความยินดีและศรัทธาอย่างจริงใจ

สำหรับตัวของพ่อเอง ปลงตกในเรื่องชีวิตเสียแล้ว เมื่อมาสู่ในวัยนี้ พ่อไม่ไหวหวั่นอะไรทั้งสิ้น พ่อเตรียมพร้อมเสมอ โดยปกติแล้วพ่อเป็นคนมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ดี ไม่เคยล้มหมอนนอนเสื่อ แต่มาระยะปีที่แล้วรู้สึกว่าร่างกายของพ่อเริ่มอ่อนแอลง ได้รับการตรวจรักษาสุขภาพกับแพทย์ที่โรงพยาบาลรามาธิบดีตลอดมา ในเบื้องต้นไม่ทราบสาเหตุอันเป็นสมุห์ฐานของโรคได้แน่นอน พ่อจึงคงไปปฏิบัติงานตามปกติ จนมาในปีนี้พ่อเริ่มมีอาการป่วยขึ้นอีก จึงต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาธิบดี เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ และได้ถึงแก่กรรมในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ ด้วยโรคมะเร็งในเม็ดโลหิต

ชะรอยพ่อจะปลงตกในเรื่องสังขารและชีวิตเสียแล้ว อาการแสดงออกของพ่อจึงไม่ทำให้ลูกเกิดสังหรณ์ใจประการใดเลย แต่อาการป่วยของพ่อกลับเริ่มทรุดลงอย่างรวดเร็วน่าใจหายสุดวิสัยของแพทย์จะทำการเยียวยารักษาได้ พ่อจึงจากไปอย่างสงบในเช้าวันนั้น ไม่มีคำสั่งเสียและอำลาใด ๆ ทั้งสิ้น ดวงวิญญาณที่พ้นจากทุกข์ใด ๆ แล้วคงไปสู่สุคติสรวงสวรรค์

ถึงแม้ลูก ๆ จะตระหนักดีอยู่แล้วว่า ความตายเป็นสิ่งที่ทุกคนจะหลีกเลี่ยงไปไม่ได้ แต่ทว่าการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของพ่อทำให้ลูกโศกเศร้าเสียใจอยู่ไม่วาย มิอาจสะกัดกั้นความโทมนัสลงได้ ตลอดจนมีความอาลัยอาวรณ์ที่เกาะกินใจไม่อาจถอดถอนจนตราบชั่วชีวิตนี้

พ่อจ๋า.... พ่อได้จากลูกไปแล้วจริง ๆ แต่เป็นการจากไปแต่กายเท่านั้น ส่วนชื่อเสียง คุณงามความดีของพ่อยังประทับใจของลูก ๆ ทุกคน จะไม่มีวันสูญสิ้นไปตราบชั่วชีวิตของลูก ลูกขอตั้งจิตอธิษฐานด้วยความกตัญญูกตเวทีเป็นที่ตั้งและด้วยความเคารพบูชาจะประพฤติดี ประพฤติชอบ ดำเนินรอยที่พ่ออบรมสั่งสอนมาจะรักสามัคคีไม่ทอดทิ้งกัน จะช่วยดำรงวงศ์ตระกูลของพ่อด้วยดีสืบไป

หากว่าชาติหน้ามีจริงแล้ว ลูก ๆ ขอเกิดเป็นลูกของพ่ออีก **จะขอรับใช้พ่อด้วย**ชีวิตจะหาไม่ทุกชาติไป ขออำนาจแห่งการประกอบกรรมดีที่พ่อได้ทำไว้เมื่อชีวิตอยู่ จงดลบันดาลเป็นพลังจิตให้ดวงวิญญาณอันประเสริฐสุดของพ่อจงไปสู่สุคติสัมปรายภพดังเจตจำนงด้วยเทอญ.

จากลูกของพ่อ อี๊ด, แอ๋ว, อ้อ (หนับ), แป๊ด.

พ่อของลูก

พระคุณพ่อแม่	ล้ำฟ้า	มหาสมุทร
พระคุณพ่อแม่	มากสุด	มหาศาล
พระคุณพ่อแม่	มากโข	โอฬาฬาร
พระคุณของท่าน	เลิศฟ้า	สถาพร

"ลูกคิดถึงพ่อ"

จนบัดนี้ลูกยังไม่อยากเชื่อว่าพ่อได้จากไปแล้วจริง ๆ ยังมีความรู้สึกเสมอว่าพ่อยังไม่สบายอยู่ที่โรงพยาบาล รอลูกไปเยี่ยมเหมือนอย่างเคย แต่สุดท้ายก็ต้องยอมรับความจริงว่าพ่อได้จากไปแล้วจริง ๆ

พ่อไม่สบายโดยที่ไม่มีใครทราบเลยว่าพ่อป่วยเป็นโรคอะไร ยกเว้นแต่พี่ชายคนโตคนเดียว ซึ่งทราบจากหมอที่ทำการรักษาพยาบาลว่าพ่อป่วยเป็นโรคมะเร็งในเม็ดโลหิต ซึ่งเป็นโรคที่ยังไม่มีทางรักษาให้หายได้ ครั้งแรกที่พ่อไปอยู่โรงพยาบาลนั้น พ่อมีอาการเป็นไข้มีอุณภูมิขึ้นสูงเป็นระยะ ๆ เมื่อไข้ลดมีอาการเป็นปกติ ลูก ๆ ผลัดกันไปเยี่ยมและปรนนิบัติพ่อ ทุกครั้งที่จะทานข้าวกลางวันหรือตอนเย็น พ่อจะต้องรอจนกว่าลูกคนใดคนหนึ่งไปเยี่ยมเสียก่อนจึงจะยอมทานข้าวมื้อนั้น พ่อมีอาการดีขึ้น ๆ จนทุกคนสบายใจว่าคงไม่เป็นอะไรมากนัก พ่อสามารถเดินออกมานอกห้องที่นอนป่วยอยู่ได้ ลูกจำได้ว่าพ่อบอกว่าภาพของกระทรวงอุตสาหกรรมที่มองจากชั้นที่ ๗ ของโรงพยาบาลเป็นภาพที่สวยที่สุด เพราะเป็นภาพแรกที่มองเห็นหลังจากที่ต้องทนนอนป่วยอยู่ในห้องประมาณ ๒๐ วัน โดยไม่ได้เห็นภาพอย่างอื่นเลยนอกจากตัวตึกของโรงพยาบาล

เมื่อพ่อค่อยยังชั่ว ก็ต้องการกลับมาบ้านเพื่อเป็นกำลังใจให้ลูกสอบไล่ แต่พ่อกลับมาได้ ๒ วันเท่านั้น ต้องกลับไปโรงพยาบาลอีกเพราะมีไข้ขึ้นสูง เมื่อกลับมาอยู่โรงพยาบาลครั้งหลังนี้ อาการทรุดลงกว่าครั้งแรกมาก และทรุดลงอย่างรวดเร็ว รับประทานอาหารและยาไม่ค่อยได้ บ่นแต่ว่าร้อนและขอปรอทวัดดูอุณหภูมิอยู่เรื่อยถึงอย่างนั้นพ่อก็ยังเป็นห่วงลูก ๆ พ่อต้องถามเรียงตัวทีละคนว่าใครเป็นอย่างไร สอบเสร็จหรือยังจนเมื่อพ่ออาการเพียบหนัก หมอหยุดให้การรักษาพยาบาลเพราะไม่ต้องการให้คนไข้ทรมาน พ่อก็ยังมีสติดีจำคนที่ไปหาได้ทุกคน จนในที่สุดพ่อก็จากไปโดยความสงบเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ เวลาประมาณ ๘.๐๐ น.

ตลอดเวลาที่พ่อมีชีวิตอยู่ พ่อรักและเป็นห่วงลูก ๆ ทุกคน ไม่ว่าลูกคนไหนจะเจ็บป่วย พ่อจะคอยเอาใจใส่ดูแลเสมอ ถ้าวันไหนลูกกลับบ้านดึก พ่อก็จะนอนไม่หลับคอยอยู่

จนกว่าลูกจะกลับบ้าน จึงเข้านอน พ่อสอนให้ลูกอดทน เห็นใจคนอื่น สอนให้หลีกเลี่ยงจากคนพาล ไม่ให้ดื่มเหล้าหรือสูบบุหรี่ พ่อดูแลลูกไม่ให้อยู่ไกลตา แม้กระทั่งลูกชายจะต้องไปอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย พ่อก็ไม่อยากให้ไป จนผลสุดท้ายต้องไปฝากฝังกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยจนเป็นที่พอใจแล้วจึงจะยอมให้อยู่ แต่ก็ให้อยู่เพียงครึ่งปีก็ต้องกลับมานอนบ้านอีก ซึ่งลูก ก็ปฏิบัติตามเพื่อให้พ่อสบายใจ หมดห่วง

พ่อสนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ โดยเฉพาะเรื่อง "กฎแห่งกรรม" เมื่อพ่ออ่านจบก็จะพูดให้ลูกฟังถึงเนื้อความในหนังสือ แล้วก็สั่งสอนควบคู่ไป พ่อหวงหนังสือเหล่านี้มาก ไม่ให้ใครยุ่งเกี่ยว ตอนที่พ่อยังแข็งแรงพ่อชอบไปฟังปาฐกถาเกี่ยวกับธรรมะตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น หอประชุมโรงพยาบาลสงฆ์ วัดนรนาถสุนทริการาม วัดมหาธาตุ แล้วกลับมาเล่าให้ลูกฟังปาฐกถาหรืออภิปรายนั้น ๆ ว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไร

ลูก ๆ ขอตั้งกัลยาณจิตขอให้ผลบุญกุศลที่พ่อได้ประกอบไว้ จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของพ่อสู่สุคติสัมปรายภพด้วยเทอญ.

จากลูก จิ๋ม, น็อด, โอ๋, อุ้ม.

"อาลัยคุณอา"

โอ้อาลัย	ใจหาย	เสียดายนัก
เมื่อคุณอา	ที่รัก	มาสิ้นสูญ
บรรณาการ	ด้วยน้ำตา	แสนอาดูร
ทุกข์เพิ่มพูน	เมื่อหลานตรึก	ระลึกคุณ
ยามที่หลาน	เดือดร้อน	ไปวอนไหว้
ท่านก็ได้	เอื้อเฟื้อ	คอยเกื้อหนุน
ตามกำลัง	อุปถัมภ์	ช่วยค้ำจุน
อันพระคุณ	เทียบฟ้า	และสาคร
ทั้งความดี	ไว้ประดับ	ประทับจิต
พระคุณคิด	หนักยิ่ง	กว่าสิงขร
หลานขอร่ำ	พรรณา	ด้วยอาวรณ์
เพื่อเป็น	อนุสรณ์	จากดวงใจ

จากหลาน ๆ

กฏแห่งกรรม

ของ

ท. เลียงพิบูลย์

เรื่อง	กรรมเป็นสิ่งลี้ลับ
เรื่อง	วิญญาณกรุณา
เรื่อง	วัยบาป
เรื่อง	ความฝันของลุงยุ้ย
เรื่อง	หัวอกพ่อแม่
เรื่อง	เกือบจะสาย

กรรมเป็นสิ่งลี้ลับ

ก่อนเที่ยงวันหนึ่ง ที่โรงแรมแห่งหนึ่งอยู่ทางถนนราชดำเนิน เที่ยงวันนั้นเราได้พบพร้อมหน้าตามที่นัดหมายไว้ เมื่อเราได้กินอาหาร และได้สนทนาอย่างกันเองเป็นที่สนุกสนานและสบายใจได้ สิ่งนั้นก็เห็นจะได้แก่การคุยกับเพื่อนฝูงมิตรสหายที่ถูกคอถูกนิสัยรู้จักรสนิยมเข้าใจกันดี รู้เรื่องและพูดเรื่องที่เกิดประโยชน์ ได้รับความรู้เบิกบานทั้งผู้พูดเล่าเรื่องและผู้ฟังแถมขำขัน ทำให้อารมณ์ที่เคร่งเครียดในการงานอย่างจำเจก็ผ่อนคลายลง

เรื่องที่คุยกันทั้งมีสาระและไม่เป็นสาระหลายรส บางครั้งก็มีเรื่องทำให้เราเศร้า ตามปกติเราก็ชอบเรื่องสนุก ทุกครั้งเราได้มาร่วมกินอาหารและคุยกัน ส่วนมากมักจะเพลิดเพลิน ลืมเวลางานไปชั่วขณะหนึ่ง และมักจะออกจากห้องอาหารเป็นพวกสุดท้าย

ที่โต๊ะอาหารนั้น เรามีทั้งผู้ที่เคยร่วมกินอาหารเป็นประจำ และมีบางท่านนาน ๆ จะได้โผล่มาร่วมกินอาหารด้วยสักครั้ง วันนั้นเราได้สนทนากันถึงเรื่องกรรม ความจริงก็เป็นเรื่องเศร้าที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งเราก็ควรรู้ไว้จะได้ไม่หลงลืมตัว พิจารณาถึงเรื่องกรรม เพื่อนผู้เคยเป็นนายธนาคารมาแล้วได้กล่าวขึ้นว่า

"ผมว่าเรื่องกรรมเป็นความจริง ผมได้พบมาแล้ว เพราะมันไม่ใช่อื่นไกล ผู้นั้นเป็นเพื่อนที่รักสนิทสนมกับผมมาก เพราะเราเป็นเพื่อนร่วมชั้นกันมา หมอนี่เกลียดแมลงสาบเป็นที่สุดในชีวิต เห็นที่ไหนเป็นไม่ได้ต้องไล่ตีทำลายจนตายถึงจะสบายใจ ถ้ามีเวลาก็จะรื้อตามตู้ ตามลิ้นชักโต๊ะพบเป็นฆ่าคะ คล้ายจะมีความอาฆาตพยาบาทติดในนิสัยสันดานเป็นศัตรูคู่อริกับพวกแมลงสาบมาแต่อดีตชาติมาก่อน แปลกเหลือเกิน

เพื่อนผู้นี้เป็นนักดื่มอย่างคอทองแดง ต่อมาก็ไม่พ้นหลักธรรมชาติ คือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ที่สุดก็ได้ป่วยไข้ได้ถึงแก่กรรมลง ในฐานผู้เป็นเพื่อนที่รักสนิทสนมกันมาก

เมื่อรู้ว่าเพื่อนตาย เสียดายและมีความอาลัยรักอย่างมนุษย์ปุถุชนทั้งหลาย เพื่อนได้จากไปอย่างไม่มีวันกลับ ผมได้ช่วยงานเท่าที่ผมจะช่วยได้ การสวดศพ จนที่สุดก็บรรจุศพ เพื่อคอยเวลาที่จะทำการฌาปนกิจในเวลาอันสมควร

ต่อมาเมื่อใกล้ถึงกำหนดวันที่จะทำการฌาปนกิจศพก็จัดแจงไปเอาซากสังขารที่ใส่ไว้ในโลง บรรจุไว้ในกุฏศพซึ่งโบกซิเมนต์ปิดไว้ ก็ต้องใช้สัปเหร่อและผู้ช่วยกะเทาะปูนซิเมนต์ที่ปิดช่องกุฏออก และก็ช่วยกันลากและยกโลงศพขึ้นมา ภรรยาของผู้ตายเกิดอยากดูหน้าศพของสามีครั้งสุดท้ายก่อนที่จะถูกเผาไหม้ละลายไปในกองไฟ

พวกสัปเหร่อและผู้ช่วย ให้จัดการตามความประสงค์ของเจ้าภาพผู้เป็นภรรยาของผู้ตาย ช่วยกันงัดฝาหีบศพ เมื่อฝาถูกเปิดออกแล้ว ทำให้ทุกคนเห็นแล้วตื่นเต้นตกตะลึง ผู้หญิงก็ร้องหวีด ผมเองเห็นแล้วก็งงเหมือนกัน นึกในใจว่ามันเป็นไปได้หรือ แทนที่จะเห็นศพแห้งตามสภาพของเวลา และเสื้อผ้าที่สรวมใส่ กลับเห็นแมลงสาบนับหมื่นนับแสนภายนอกต่ายซ้อนกันยั้วเยี้ยอยู่ในโลงศพ จนมองไม่เห็นร่างของซากศพ เมื่อฝาโลงออกได้รับแสงสว่างภายนอก พวกแมลงสาบมันก็วิ่งกันชุลมุน บางตัวก็บินออกจากโลง พวกผู้หญิงตกใจกลัวร้องโวยวายเอะอะ ทั้งขยะแขยงสะอิดสะเอียนกลัวพวกแมลงสาบในโลงศพจะบินมาเกาะหน้าเกาะตา คอยหลับตาเอาผ้าปิดอย่างโกลาหล บางคนที่สะอาดก็กลัวจะติดโรคพากันหลบหนีออกให้ห่าง เมื่อเจ้าพวกแมลงสาบหนีแยกออกไปแล้ว สิ่งที่เห็นในโลงซากศพเหลือเพียงกระดูกเรือนร่างขาวโพลน ไม่มีเสื้อผ้าหรือเนื้อหนังติดอยู่เลย พวกแมลงสาบคงแทะกินหมด ผมมานึกดูก็ประหลาดมากว่าทำไมเจ้าพวกแมลงสาบมันจึงเกิดขึ้นหรือไปอยู่ภายในหีบศพได้ เพราะนอกจากตอกตะปูปิดแน่นแล้ว อากาศก็เข้าไม่ได้ ยังยาด้วยชันไม่ให้มีกลิ่นลอดออกมาได้ ผมก็นึกไม่ออก นี่ก็เห็นจะเป็นกรรมตามสนองหรือความอัศจรรย์ของกรรม

ข้าพเจ้าได้ฟังแล้วก็คิดว่า กรรมเป็นสิ่งลี้ลับ ซึ่งหาเหตุผลไม่ได้ย่อมจะเกิดขึ้นจากการสร้างบุญหรือบาปเป็นต้นเหตุ และประกอบด้วยอำนาจของจิต คิดผูกพยาบาท

อาฆาตจองเวร เป็นสื่อทำให้เกิดผลกรรม ท่านผู้ตายเป็นผู้มีพลังจิตเกลียดแค้นชิงชัง พยาบาทสูงต่อพวกแมลงสาบ จึงได้เกิดผลกรรมโต้ตอบตามสนอง ดังที่ได้รับไปแล้ว

เรื่องทำให้ข้าพเจ้าเกิดคิดถึง เรื่องนายแพทย์ผู้หนึ่ง แม้จะเป็นเรื่องนานมาแล้ว ก็ดี แต่ก็คิดว่ายังไม่เก่าเกินไปที่จะนำมากล่าวไว้ในที่นี้ เพื่อจะได้มีโอกาสพิจารณาเปรียบเทียบเรื่องกรรม

นานมาแล้ว ได้มีท่านผู้หนึ่งมาจากต่างจังหวัดต้องการพบข้าพเจ้า เมื่อเราได้มีโอกาสสนทนากันแล้ว ท่านผู้นั้นก็ได้เล่าเรื่องให้ฟังว่า จังหวัดที่ท่านผู้นี้อยู่นั้น มีนายแพทย์ผู้หนึ่งมีความชำนาญรักษาโรค ชาวบ้านทั่วไปแถบนั้นยกย่องว่าเป็นหมอเทวดา แม้ไข้หนักหมออื่นไม่รับแล้ว หากจะมาหาหมอนี้ ถ้าได้รับปากว่าหายก็ไม่มีอะไรต้องวิตก เจ้าของไข้ก็เป็นอันนอนใจเชื่อถือได้ว่าคนไข้ไม่ตายแน่ ฉะนั้นคนไข้และชาวบ้านเชื่อถือมาก หมอคนนี้มีเสียอย่างหนึ่งคือ ค่ารักษาแพงมาก บางคนหายแล้วก็แทบจะหมดเนื้อหมดตัว ฉะนั้นชาวบ้านไม่ชอบที่เป็นหมอขูดเลือด ไม่ว่าคนมีคนจนหรือพระภิกษุ ไม่ยอมเห็นแก่ใครเป็นอันขาด ขาดความเมตตาเห็นอกเห็นใจ เหตุนี้แม้ความเก่งความสามารถของหมอจะมีผู้ยกย่องสรรเสริญว่าเหมือนหมอเทวดาก็ดี แต่ก็มีไม่น้อยที่สาปแช่งว่า ขูดเลือดขูดเนื้อ แม้พวกคนยากจนไม่มีเงินก็ไม่รักษาให้ คนเจ็บกลัวตายก็ต้องวิ่งกู้หนี้ยืมสิน หรือผู้เพียงมีที่ดินที่นาหรือมีอะไร ก็ต้องจำนองจองจำมาให้ค่าหมอรักษาแทบจะหมดตัว

ต่อมามีภิกษุสูงด้วยสมณะศักดิ์อาวุโส เป็นที่เคารพของชาวบ้านชาวเมืองทั่วไป ท่านได้เกิดป่วยขึ้นมีอาการมาก มีคนแนะนำให้ท่านไปหาหมอผู้นี้ ท่านก็บอกว่าอาตมาไม่มีเงินจะให้ค่าหมอ เพราะเขาเป็นหมอเงินหมอทอง ไม่เคยเห็นแก่หน้าใครเลย พวกศิษย์ก็บอกว่าท่านเป็นพระภิกษุที่ชาวบ้านเมืองเคารพนับถือมาก บางทีหมอจะลดหย่อนผ่อนให้ก็ได้ที่สุดท่านก็อุตส่าห์ตะเกียกตะกายพาสังขารไปหาหมอ คิดว่าถ้าเชิญหมอมารักษาที่วัดทำให้เสียเวลาค่ารักษาก็จะสูงขึ้นอีกมาก เมื่อได้ไปพบหมอ บอกกับหมอไปตามความเป็นจริง อาตมามีเงินไม่มากนัก จะออกปากชาวบ้านก็เกรงใจอยากจะทราบว่าอาตมาจะเสียค่า

รักษาเท่าใด อาตมาจะได้เตรียมไว้ให้ ถ้าขาดไม่มากก็จะขอร้องญาติโยมช่วยออกให้ หมอพูดให้กำลังใจว่า "สำหรับท่านไม่เป็นไรหรอกครับ ยังไม่ต้องคิดก่อนก็ได้ ผมจะไม่คิดมาก รักษาให้หายดีเสียก่อนค่อยพูดกัน"

พระรูปนั้นท่านก็คิดว่า ครั้นจะรบเร้าให้บอกราคาก็เกรงใจ ในเมื่อหมอได้บอกว่าจะไม่คิดมากคิดแพง ก็ต้องตกลงให้รักษา ต่อมาท่านก็หายเป็นปกติ ท่านก็เตือนหมอให้เก็บค่ารักษา แล้วไม่ช้าหมอก็ได้ทำบิลให้คนนำมาส่งให้ท่าน เมื่อท่านได้เห็นตัวเลขจำนวนที่ต้องจ่ายในบิลแล้ว ก็ตะลึงงงลมแทบจับ เพราะจำนวนเงินเป็นเลข ๔ ตัว แต่ตัวหน้าเป็นเลขแก่ ท่านบอกว่าเห็นบิลเท่านั้นเหงื่อท่วมตัว เพราะไม่รู้ว่าจะหาเงินที่ไหนมาให้หมอตามบิลมากมายได้ นึกไม่ออก การที่จะขอลดกับหมอนั้นไม่เกิดผลประโยชน์อะไร เพราะหมอพูดคำเดียว

เมื่อหมดทางท่านก็หาของในกุฏิ มีอะไรพอจะแลกเปลี่ยนเป็นเงินก็จัดการเก็บเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อสะสมไว้ใช้หนี้หมอ ที่ขาดอีกมากก็จำเป็นต้องอาศัยญาติโยม เพื่อช่วยกันสงเคราะห์ให้ท่านได้ใช้หนี้ พวกลูกศิษย์และผู้เคารพ เมื่อรู้เรื่องนี้ก็ได้พยายามไปพูดกับหมอขอความเห็นใจ แต่ทุกคนก็ผิดหวัง เพราะหมอไม่ยอมลดราวาศอก พวกชาวบ้านต่างก็ได้แต่สาปแช่งหมอหน้าเลือดไม่ยกเว้นแม้แต่พระสงฆ์ แล้วพวกชาวบ้านทั่วไปก็ได้ช่วยกันบริจาคคนละมากบ้างน้อยบ้าง แต่ก็ไม่วายพากันแช่งว่า "เมื่อไหร่ไฟนรกจะเผาผลาญหมอหน้าเลือดคนนี้นะ คิดค่ารักษาคนยากคนจนก็หนักอยู่แล้ว แต่นี้มาทำกับพระกับเจ้า ซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวบ้านชาวเมืองทั่วไป เมื่อชาวบ้านชาววัดรู้ถึงไหนก็สาปแช่งถึงนั่น ว่าเป็นคนไม่มีศาสนา เห็นเงินเป็นใหญ่ไม่รู้จักศีลธรรมบุญบาป ที่สุดก็ช่วยกันออกเงินตามมีตามเกิด จนถวายท่านได้ตามจำนวนนั้น มอบจ่ายค่ารักษาให้หมอไป

ตามปกติหมอเป็นคนละเอียดถี่ถ้วน มีสติไม่ประมาทระวังตัวอยู่เสมอ และเป็นคนมัธยัสถ์ เห็นจะเป็นเพราะถึงเวลาของกรรม ทำให้หมอเห็นผิดเป็นชอบขาดสติ เกิดความประมาทก็คือ วันหนึ่งหมอเห็นปี๊บใส่กอฮอร์ซึมรั่ว จึงเอากอฮอล์ในปี๊บมาถ่ายลงถัง เวลานั้นไม่มีไฟฟ้าใช้จึงต้องใช้แสงสว่างจากเทียนไขส่องอยู่ไกล ๆ จากที่สูงห่าง ๆ เมื่อ

กอฮอล์ถ่ายจากปี๊บลงสู่ถัง จะเป็นเพราะมีผลกรรมถึงคราวที่จะตามสนอง ทำให้เทียนไข ตั้งไว้บนหิ้งสูงหยดก้นเทียนติดไม่แน่น เกิดตกลงมาจากหิ้ง พอดีกอฮอล์เมื่ออยู่ใกล้ไฟ เทียนไขก็ไม่ดับเกิดเป็นเปลวไฟแลบลุกพึ่บขึ้น ทันใดนั้นเปลวไฟก็ลุกลามรวดเร็วไวเกินที่ หมอจะทันป้องกันหรือหลบหนีได้ ไฟลุกลามเข้าไปในปี๊บ ความอัดและความกดดันของ แกสแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดระเบิดขึ้นกอฮอล์ก็กระจายไปท่วมตัวหมอแล้วไฟก็ติดขึ้นทันที เสียงระเบิดได้ทำให้ผู้คนญาติพี่น้องตกใจ ภรรยาวิ่งมาเห็นไฟกำลังลุกท่วมตัวหมอกำลัง ทุรนทุราย ไม่สามารถจะช่วยตัวเองได้ ภรรยามาเห็นตกใจแทบสิ้นสติ ไม่ช้าชาวบ้านใกล้ เรือนเคียงวิ่งมาช่วยกันดับ และหมอก็ล้มพับกลิ้งลงไปนอนบนพื้นห้องแถวนั้น ร้องครวญ ครางด้วยพิษไฟ ปวดแสบปวดร้อน ญาติเห็นอาการไม่ดีหนักมาก เพราะเนื้อรอบนอกสุก หมอต้องทนทุกข์ทรมานมาก จึงได้รีบจัดส่งตัวมารักษาที่โรงพยาบาลในกรุงเทพ ฯ ความ ทุรนทุรายด้วยพิษร้อนของไฟเผาผลาญร่างกายนั้น เป็นเรื่องที่เจ็บปวดเจ็บแสบเหลือที่จะ ทนทรมานต่อไปได้ หมอถึงแก่กรรมลงในโรงพยาบาลกรุงเทพ ฯ

ชาวบ้านชาวเมืองที่เคยด่าเคยแช่งหมอมาก่อน แต่พอรู้ว่าหมอถูกเผาทั้งเป็น และได้ถึงแก่กรรมลงเสียแล้ว ต่างก็พากันเสียใจเศร้าสลด เสียดายที่ต้องเสียหมอที่เก่งใน ทางรักษาคนไข้ ที่ยกย่องเป็นเทวดา ที่ได้เคยรักษาคนจวนจะตายให้รอดชีวิตมาได้ไม่น้อย ความโกรธแค้นของทุกคนหายไปสิ้น มีแต่ความรักความอาลัย เสียดายที่หมอดี ๆ ในทาง รักษาต้องตายจากไป แม้จะเป็นผู้ที่ขูดเลือดขูดเนื้อบ้าง ทุกคนก็อยากให้หมอมีชีวิตอยู่เพื่อ ความอุ่นใจ ก็ยังดีกว่าไม่มีหมออยู่เลย ทุกคนเมื่อรู้ข่าวก็ไม่เว้นที่จะสงสารและอาลัย ครั้ง ใดที่มีคนป่วยหนัก ญาติพี่น้องก็จะพากันบ่นคิดถึงหมอเทวดา แต่สิ่งเหล่านั้นได้ผ่านพ้น ไปเป็นอดีต แล้วจะไม่กลับมาเป็นปัจจุบันอีก เหลือไว้แต่ความหลังที่ในจังหวัดนี้เคยมี หมอเทวดา ที่สามารถรักษาคนที่จวนจะตายให้ฟื้นขึ้นมาได้ บัดนี้ได้ผ่านไปแล้วและไม่ช้า ก็จะค่อย ๆ ลืม ไม่ว่าจะเป็นความดีหรือความชั่วคงเหลือไว้แต่ "กรรม" ซึ่งเป็นสิ่งลี้ลับ ไม่สามารถจะมองเห็นได้ คอยติดตามสนองแก่ผู้สร้างกรรมดีหรือกรรมชั่วต่อไป.

สวัสดี.

วิญญาณกรุณา

สิ่งแปลกประหลาด มหัศจรรย์ในโลกมนุษย์ ทุกวันนี้ยังมีอีกมากมาย แม้นักวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันนี้จะสามารถสร้างยานอวกาศและคำนวณระยะทางและเวลาที่จะส่งมนุษย์ขึ้นไปโคจรจนถึงดวงจันทร์ จนสามารถลงไปเหยียบย่ำเดินเล่นบนพื้นดวงจันทร์มาแล้ว จนทำให้ชาวโลกทั้งหลายตื่นเต้นเป็นประวัติยิ่งใหญ่ของโลก ซึ่งเป็นครั้งแรกของมนุษย์เราสามารถพิชิตดวงจันทร์ได้ นับแต่โลกอุบัติขึ้นในจักรวาลอันกว้างใหญ่ นับไม่ถ้วนว่ากี่หมื่นกี่พันล้านปีผ่านไปแล้ว

แต่ยังมีสิ่งลี้ลับมหัศจรรย์อยู่ในพื้นโลกอีกมากมาย ที่ทางนักวิทยาศาสตร์ทั้งหลายยังไม่สามารถจะค้นคว้าหาทางพิสูจน์ออกมาให้เห็นแจ่มแจ้งได้ แม้ในยุคปัจจุบันนี้นักวิทยา-ศาสตร์ทั้งในและนอกประเทศส่วนมากได้รับแล้วว่าเรื่องสิ่งลี้ลับในทางวิญญาณนั้น ไม่ใช่เรื่องเหลวไหลเชื่อกันอย่างงมงายเช่นสมัยก่อนที่เคยมีผู้แสดงตัว ว่าเป็นคนมีความรู้สมัยใหม่มักชอบหัวเราะเยาะ หาว่าพูดในเรื่องที่ไม่มีเหตุผลจะพิสูจน์ได้ว่าวิญญาณมีตัวมีตนแต่ชั้นปัญญาชนที่สูงด้วยปัญญาและความรู้ จะนิ่งรับฟังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไว้พิจารณาด้วยความสงบ และไม่ยอมวิจารณ์ดูถูกว่าหลงใหลหรืองมงายอย่างใดเลย จะถือเพียงว่ายังเป็นสิ่งลี้ลับ ซึ่งทางวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถจะพิสูจน์ได้ และยังต้องใช้เวลาคอยวันหนึ่งข้างหน้า เชื่อแน่ว่าทางวิทยาศาสตร์คงสามารถค้นคว้าหาเหตุผลออกมาได้อย่างชัดเจนและพิสูจน์ได้

เช่นเดียวกันเมื่อสมัยก่อน ถ้าใครจะไปพูดและอธิบายว่า ทางวิทยาศาสตร์เขาจะส่งมนุษย์ขึ้นไปเดินเล่นบนดวงจันทร์ก็มีคนไม่น้อยเขาจะร้องว่า "บ้า" มันไม่มีทางจะเป็นไปได้เลย กลับหาว่าเป็นพวกบ้า ๆ บอ ๆ ปัดความรู้สึกสนใจให้ห่างไกลออกไป แต่ชั้น

ปัญญาชนเขาจะนั่งฟังและพิจารณา แล้วก็รู้สึกมองไม่เห็นทางว่าจะสำเร็จได้ เขาก็ใช้ปัญญาเข้าช่วยคิดพิจารณา แล้วก็รู้สึกมองเห็นทางหวังว่าจะสำเร็จได้เพียงรอคอยเวลาเท่านั้น และบัดนี้มนุษย์ก็พิชิตดวงจันทร์ได้สำเร็จแล้ว เมื่อคืนวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เวลาย่างลงเหยียบบนดวงจันทร์ในเวลา ๐๓.๑๗ น. นี่ก็มองเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเป็นไปได้ หากมนุษย์ได้สนใจและพยายาม ความหวังก็จะสำเร็จได้วันหนึ่งข้างหน้าในอนาคต

เรื่องที่ข้าพเจ้าจะเล่าต่อไปนี้ ได้เกิดขึ้นเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้มีผู้เดินทางมาจากจังหวัดกาญจนบุรี เที่ยวถามหาทายาทของตระกูล "รัตนกิจ" และบังเอิญเพื่อนข้าพเจ้าได้เดินทางไปต่างประเทศในระยะหนึ่งยังไม่กลับ ชายผู้นั้นกลับไปเพราะความผิดหวัง ได้ความว่าชายผู้นั้นมุ่งหวังจะพบกับทายาทเพื่อจะสมนาคุณ และมีเรื่องพิสดารและอัศจรรย์ แล้วชายผู้นั้นได้เล่าเรื่องฝากไว้กับผู้ชอบพอกับเพื่อนข้าพเจ้า จนบัดนี้ก็ยังไม่รู้ว่าชายผู้นั้นอยู่ที่ตำบลไหน เมื่อข้าพเจ้าได้ทราบเรื่องแปลกประหลาดก็ไปหาเพื่อนเพื่ออยากทราบเหตุผลของเรื่องนี้ ก็ได้เรื่องมาพิจารณาเรียบเรียงติดต่อกันขึ้น และหลายท่านที่ติดตามอ่านหนังสือในชุด "กฎแห่งกรรม" หรือ "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" คงจะได้อ่านและจำเรื่องที่ ๖๑ ได้ในใต้ชื่อเรื่องว่า "มาร้ายไปดี" ซึ่งเรื่องนี้ท่านอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา ม.ล. ปิ่น มาลากุล แต่งเป็นบทละครให้ชื่อว่า "ลูกสาวเจ้าบ้าน" ข้าพเจ้าก็ได้อ่านแล้ว รู้สึกว่าท่านแทรกความแยบคายไว้น่าดูมาก ข้าพเจ้าได้ส่งบทละครไปให้ทายาทของท่านอ่านก็ทราบว่าพอใจมาก ทายาทของท่านได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นไม่นานนี้ให้ข้าพเจ้าฟังว่า ท่านเจ้าของบ้านในเรื่องมาร้ายไปดี เมื่อท่านยังมีชีวิตก็ได้สร้างความดีไว้มากมาย เมื่อท่านเกิดไข้ได้ป่วย ซึ่งมนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่มีใครหนีพ้นได้ เมื่อรู้ตัวว่าใกล้จะจากโลกนี้ไปแล้วก็ได้สั่งให้ภรรยาและบุตรว่า ท่านเองไม่อยากจะมาเกิดเป็นมนุษย์อีก เพราะเกิดเป็นมนุษย์นั้นต้องผจญกับความทุกข์ยากลำบากหนีไม่พ้น ไม่เคยมีความสุขสบายอันแท้จริงเลย เวลานั้นท่านอยู่รักษาตัวในพระนคร ท่านจึงบอกว่าอยากจะกลับไปตายที่บ้านเมืองกาญจนบุรี หากว่าท่านได้ตายแล้วขอให้ช่วยนำศพขึ้นไปฝังไว้บนเขา (ทั้งที่ท่าน

ไม่ใช่คนจีน) เมื่อภรรยาและบุตรทราบความประสงค์ของท่าน หลังจากนั้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ ท่านได้ถึงแก่กรรมลงที่บ้านจังหวัดกาญจนบุรี เจ้าภาพก็ได้จัดการตามที่ท่านได้สั่งไว้ทุกประการ คือสร้างที่ฝังศพไว้บนภูเขาในกิ่งอำเภอบ่อพลอย ขึ้นกับอำเภอพนมทวน ในสมัยนั้น เป็นที่เรียบร้อยทุกอย่าง พวกบุตรและภรรยาญาติพี่น้องก็เดินทางเข้ามาอยู่ในพระนคร

ต่อมา ๒–๓ ปีนี้ คนทางเมืองกาญจนบุรีได้ส่งข่าวมาให้บุตรหลานของท่านให้ทราบว่าที่ฝังศพของท่านนั้นมีผู้ไปเคารพมาก และเกิดโชคลาภแก่ผู้ที่ไปเคารพบูชา และมีคนชั่วใจร้ายได้ไปขุดทำลายหลุมฝังศพของท่าน หวังว่าจะได้ทรัพย์สมบัติที่ฝังรวมอยู่ในหลุมรวมกับซากของท่าน แต่คนร้ายใจชั่วก็ไม่ได้อะไรที่มีค่าไปเลย ทำให้ที่ฝังศพได้รับความเสียหาย พวกทายาททางพระนครเมื่อได้ทราบ ต่างก็ร้อนใจอยากจะไปตรวจดูความเสียหายมากน้อยเท่าใดแค่ไหน จะได้จัดการซ่อมแซมบูรณะที่ฝังศพให้ดีขึ้น บุตรสาวท่านได้บอกว่าเมื่อท่านได้ถึงแก่กรรมลง ได้นำแหวนวงหนึ่งเป็นพลอยเมืองกาญจนบุรีที่ท่านชอบของท่านมากใส่ลงในปากศพ และได้ฝังลงไปพร้อมร่างของท่าน เมื่อพวกลูกหลานได้ตกลงว่าจะเดินทางไปที่ฝังศพบนเขาบ่อพลอยเมืองกาญจนบุรี เพื่อซ่อมแซมบูรณะให้ดี ทั้งได้ชวนข้าพเจ้าให้เดินทางร่วมไปเที่ยวด้วย แต่บังเอิญข้าพเจ้าหาเวลาว่างไม่ได้จึงไม่ได้ไป

เมื่อก่อนบุตรหลานจะออกจากกรุงเทพ ฯ ท่านได้มาเข้าฝันว่า พวกผู้ร้ายที่มันไปขุดศพหวังสมบัตินั้นไม่ได้อะไรไปเลย ท่านยังได้บอกว่าแหวนที่ใส่ปากศพนั้นก็ยังอยู่ พวกผู้ร้ายเอาไปไม่ได้ เวลานี้ก็ยังอยู่ข้างหลังซากศพของท่านทับเอาไว้ เมื่อได้ไปถึงพิจารณาและได้จัดช่างมาซ่อมแซมบูรณะที่ฝังศพให้ดีขึ้นแข็งแรงกว่าเดิม และป้องกันภัยผู้ร้ายที่จะมาขุดต่อไปก็ปรากฏว่าทุกสิ่งเหมือนดังที่ท่านมาบอกในฝันทุกอย่าง เมื่อได้บูรณะที่ฝังศพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พวกลูกหลานก็ได้สบายใจ พวกชาวบ้านพากันไปขอลาภ เพราะเมื่อสมัย พ.ศ. ๒๔๕๔ ท่านมีชีวิตอยู่ได้ขอพระราชทานประทานบัตรทำเหมืองพลอย

ที่กิ่งอำเภอบ่อพลอย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ท่านได้รับการยกย่องสรรเสริญแก่ผู้ที่รู้จักคุ้นเคยทั่วไป ว่าเป็นผู้ที่โอบอ้อมอารี มีจิตใจเมตตากรุณาของคนทั่วไปในเขตท่านอยู่ และผู้เดินทางทั้งที่รู้จักหรือไม่รู้จักท่านก็ต้อนรับ ให้ได้อาศัยบ้านท่านเป็นที่พักพิงทั้งเลี้ยงดูข้าวปลาอาหารให้ความสะดวกสบายเหมือนศาลาพักร้อน ให้ความร่มเย็น เพราะสมัยก่อนสัตว์ป่าที่ดุร้ายชุกชุม ก็อำอันตรายแก่ผู้เดินทางเสมอการให้ที่พักอาศัยแรมคืนย่อมเป็นกุศลอันสูง แม้แต่พวกโจรตั้งใจไว้ว่าจะคอยปล้นก็กลับใจเพราะความดีของท่าน เมื่อท่านได้ถึงแก่กรรมลงแล้ววิญญาณที่มีคุณธรรมสูง ก็ยังช่วยพวกชาวบ้านที่ไปขอความช่วยเหลือดับความยากจนลงได้ แต่พวกทายาทบุตรหลานก็มิได้สนใจ เพราะบุตรหลานของท่านล้วนแต่มีฐานะดีด้วยกันทุกคน จึงไม่มีใครสนใจว่าท่านได้ช่วยเหลือดับร้อนแบบไหน

เมื่อต้น พ.ศ.๒๕๑๒ นี้ เพื่อนข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่เกี่ยวดองกับครอบครัวตระกูล "รัตนกิจ" นี้ได้เดินทางไปต่างประเทศ เมื่อกลับจากต่างประเทศก็ได้ทราบข่าวว่า มีผู้มาติดตามทายาทของครอบครัวของตระกูล "รัตนกิจ" ได้พยายามสืบหา เมื่อมีผู้ถามว่ามาติดตามเพราะเหตุใด มีธุระร้อนหรือไม่ ผู้ที่ติดตามสืบหาทายาทของท่าน ได้ทราบว่าเป็นชาวเมืองกาญจนบุรี เดิมได้ลงทุนทำการขุดพลอยแต่ก็ผิดหวังไม่ได้ผล ไม่พอกับการใช้จ่ายครองชีพ ที่สุดยากจนกำลังจะหมดตัว นึกถึงบนภูเขามีที่ฝังศพ ซึ่งร่างของท่านผู้นี้เมื่อยังมีชีวิตอยู่ก็เป็นคนใจบุญ เป็นที่ยกย่องสรรเสริญของบุคคลที่รู้จักทั่วไป ฉะนั้น เมื่อชายผู้นี้ได้ทราบกิตติศัพท์ก็ค้นหาสถานที่ฝังศพของท่านบนเขาจนพบ ก็ได้ไปกราบไหว้อ้อนวอนขอให้ท่านช่วย เพราะเวลานั้นกำลังเข้าตาจน มีชีวิตอยู่ในความยากลำบาก แม้จะพยายามอดทนทำงานเหน็ดเหนื่อยจนสายตัวแทบจะขาดก็ยังตกอยู่ในความยากจน ตัวก็มิได้เกียจคร้าน มิได้เลือกงานหนักงานเบาก็มิได้อยู่นิ่ง รู้สึกตัวว่าเกิดมาอาภัพแม้จะขยันขันแข็งอดทนก็ยังเอาตัวไม่รอด ไม่สามารถยกฐานะให้พ้นความยากจนไปได้ จึงไปกราบไหว้ที่ฝังศพของท่าน ขอให้วิญญาณช่วยเหลือให้พ้นความจน ความทุกข์ความยากด้วย

ต่อมาในคืนนั้นชายผู้นั้นก็ฝันเห็นชายสูงอายุผู้หนึ่งเดินเข้ามาแล้วก็พูดว่า "เอ็งไปขอให้ข้าช่วยนั้นข้าก็ไม่ขัดข้อง เพราะเอ็งก็เป็นคนซื่อ ฉะนั้นเอ็งจงฟังข้าและจดจำไว้ให้ดี การที่เอ็งเที่ยวขุดพลอย ที่เอ็งขุดเดี๋ยวนี้นะมันเหนื่อยเปล่าไม่มีอะไรหรอก อย่าขุดต่อไปเลยย้ายขึ้นไปหาที่ใหม่ เอ็งจงเดินขึ้นไปตามลำธารน้ำไหล และที่นั่นเองจะพบต้นไม้มีเครื่องหมายกากะบาดไว้ที่ต้นมะขามป้อมอยู่กลางต้น แล้วเวลาเช้าเงาต้นมะขามป้อมนั้นจะทอดไปทางตะวันตก วัดจากเงาออกไปสัก ๔ ศอก ข้างลำธารแล้วก็ขุดลงไป พอที่จะแก้ความยากจนของเอ็งได้" เมื่อชายผู้นั้นตื่นขึ้นก็จำข้อความในฝันได้แม่นยำ และรุ่งขึ้นก็ไม่อยู่รอช้าถือเครื่องมือออกเที่ยวหา กำหนดเวลาที่ท่านผู้นั้นบอกไว้ในฝันอย่างถี่ถ้วน และได้พบกับเหตุการณ์ประหลาดตรงกับความฝัน รู้สึกตื่นเต้นที่สุดในชีวิต น่าอัศจรรย์จริง ๆ ไม่มีอะไรผิดหรือเคลื่อนคลายไปจากความบอกเล่าวิญญาณของท่าน จึงรีบขุดตามที่กำหนดเมื่อเงาต้นไม้ทอด เวลาเช้าพระบิณฑบาตกลับวัดเป็นที่สังเกต ที่สุดก็ขุดลงไปเพียงหน้าดินตื้น ๆ ก็ได้พบก้อนหินแร่ประหลาดก้อนหนึ่ง เมื่อได้นำมาให้ผู้ชำนาญได้ตรวจดูก็ปรากฏว่า เป็นพลอยอย่างดี ถ้าเจียระไนแล้วก็ได้พลอยน้ำดีไม่ต่ำกว่ายี่สิบสองกะรัต นับว่าได้พ้นจากความยากจนได้อย่างประหลาด

นี่เป็นเหตุที่ต้องให้ชายผู้นี้เดินทางเข้าพระนคร เพื่อสืบหาผู้เป็นทายาทของท่าน ตั้งใจจะสมนาคุณแต่ก็ยังไม่มีโอกาสได้พบกับทายาทของท่าน

นี่ก็แสดงให้เห็นน้ำใจชายที่ยากจน ได้รับความยากลำบากแต่มีจิตใจซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวทีนึกถึงบุญคุณของท่าน ที่ได้ช่วยให้พ้นจากความยากจน ตนเองก็ยังอยากสนองบุญคุณโดยสืบหาทายาท อุตส่าห์พยายามสืบหาด้วยตนเองไม่คิดถึงความยากลำบาก จนไปสืบพบกับผู้ที่รู้จักกับผู้คุ้นเคยกับผู้เกี่ยวดองกับท่านเข้า แต่บังเอิญเดินทางไปต่างประเทศ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเรื่องเช่นนี้ได้เกิดขึ้นมาแล้ว ถ้าจะพิจารณาเหตุผล

ให้ซึ่งแล้วก็จะเห็นได้ว่าวิญญาณของท่านได้ตกลงที่จะบอกลาภให้ผู้ใด ก็ย่อมจะเลือกแล้วว่า ผู้นั้นเป็นผู้ซื่อสัตย์หากินสุจริตและมีหลักถือความกตัญญูเป็นที่ตั้ง ดังได้เล่ามาแล้วจึงเป็นเรื่องที่น่าคิดมากเรื่องหนึ่ง หากท่านที่ยังไม่เคยอ่านเรื่องที่ ๖๑ แล้ว โปรดย้อนไปอ่านในเรื่อง "มาร้ายไปดี" ก็จะเห็นได้ว่า สิ่งประหลาดมหัศจรรย์ยังมีอยู่ในโลกนี้อีกมาก ข้าพเจ้าจึงได้นำมาเขียนขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อไป.

สวัสดี.

วัยบาป

เหตุการณ์ของชีวิตแต่ละคน ที่ได้ประสพการณ์แปลก ๆ แตกต่างกัน บางครั้งเราได้ยินได้ฟังแล้ว ก็ยากที่จะหาเหตุผลมาอ้างอิง เพื่อพิสูจน์เหตุเหล่านั้นได้เกิดขึ้นแล้วเป็นความจริง ข้าพเจ้าผู้เขียนเองก็ได้รับเรื่องทำนองนี้มามาก ก็ต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนก่อนที่จะเขียนขึ้นมาให้ท่านอ่านก็ต้องพิจารณาอีกในแง่ใดที่ขัดต่อเหตุผลบ้าง เมื่อมีเหตุผลไม่มีข้อสงสัยใด ๆ แล้ว จึงจะเขียนขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเข้ากับหลักธรรม

เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ วันหนึ่งข้าพเจ้ากลับจากที่ทำงานมาถึงบ้านก็ได้รับบอกเล่าจากคนในบ้านว่า มีพระสงฆ์หลายองค์ได้มาหาข้าพเจ้า และท่านบอกว่าต้องการอยากพบ นอกจากนั้นท่านยังได้กรุณามอบนามบัตรสลักหลังไว้ว่า ท่านมาพักอยู่ที่วัดวิเศษการ (หมื่นรักษ์) จังหวัดธนบุรี นามของท่าน พระพิศาลธรรมรังสี วัดคูหาสวรรค์ รองเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง ขอให้ข้าพเจ้าไปพบท่านเพราะความประสงค์ของท่านอยากพบจึงเดินทางมา ทั้งอยากจะมอบของสำคัญให้ข้าพเจ้า และท่านมีเวลาน้อยจะรีบเดินทางกลับปักษ์ใต้ บังเอิญมีผู้นัดจะมาหาพบข้าพเจ้าที่บ้านจึงหาเวลาว่างไม่ได้ ข้าพเจ้าคิดไม่ตกจึงได้โทรศัพท์ไปหาเพื่อนซึ่งเป็นนายทหาร บ้านอยู่ใกล้ ๆ วัดที่ท่านพัก ขอร้องให้ช่วยเป็นตัวแทนไปพบกับท่านเจ้าคุณพิศาลธรรมรังสีและพระสงฆ์ที่ร่วมเดินทางมากับท่าน ส่วนข้าพเจ้าต้องขอโทษที่ไม่มีเวลาว่างต้องคอยผู้นัดพบ แต่ผ่านไปสักครู่หนึ่งก็ได้รับโทรศัพท์จากเพื่อนนายทหารบอกมาว่า "คุณให้ผมเป็นผู้แทนไปหาท่านเจ้าคุณนั้นผมไปแล้ว แต่ความประสงค์ของท่านนั้นต้องการพบคุณโดยเฉพาะอยากรู้จัก ท่านเสียเวลาเดินทางมาครั้งนี้ค้างคืนค้างวันมาในรถไฟ ท่านไม่มีธุระอื่นนอกจากอยากจะพบคุณ วันนี้ท่านเดินหาบ้านคุณเสียเวลาตั้งครึ่งวัน เมื่อพบบ้านแล้วยังไม่พบตัวคุณ ท่านก็ไม่สบายใจกลัวจะเสียเวลามาเปล่า ทั้งท่านไม่มีเวลามากนัก ท่านจะรีบกลับ"

ข้าพเจ้าได้ฟังแล้วก็ไม่สบายใจ ตกลงบอกว่าข้าพเจ้าจะไปเดี๋ยวนี้ แล้วสั่งคนที่บ้านไว้ว่า ผู้ที่นัดมาขอพบขอให้นั่งรอหน่อยเพราะมีธุระด่วน หากรอไม่ได้ขอให้นัดใหม่เป็นวันรุ่งขึ้น ๑๖.๐๐ น. ตรง แล้วก็รีบออกจากบ้านเรียกแท๊กซี่ตรงไปฝั่งธน ฯ แวะไปชวนเพื่อนไปพบกับท่านด้วย เมื่อขึ้นไปบนกุฏิก็พบท่านอยู่พร้อม ๕–๖ องค์ ข้าพเจ้ากราบนมัสการทั่วทุกองค์ ขออภัยที่ทำให้ท่านเสียเวลาทราบว่าท่านได้มีความสนใจหนังสือที่ข้าพเจ้าเขียน ท่านเจ้าคุณพระพิศาลธรรมรังสีได้กรุณามอบของให้ข้าพเจ้า พระ-คุณเจ้าทุกองค์ล้วนแต่เป็นเจ้าอาวาสพระผู้ใหญ่ ท่านก็มีความยินดีที่ได้พบข้าพเจ้า เมื่อได้สนทนาแล้ว ท่านเจ้าคุณพระพิศาลธรรมรังสีได้เล่าเรื่องครูผู้หนึ่งได้ตายแล้วหรือสลบไปกลับฟื้นขึ้นมา และได้เล่าเรื่องที่ประสพการณ์ในระหว่างที่สลบไปหรือตายไปแล้ว เพราะชีพจรหยุดหัวใจหยุดเต้น ปรกติเราก็เรียกว่าตาย หากจะพูดทางสมัยนี้เขาเรียกว่าสลบไป เพราะถ้าตายก็ไม่มีโอกาสฟื้นขึ้น ท่านผู้ประสพการณ์นั้นเป็นครูชื่อ ฉาย สุวรรณนิมิต บ้านปากพยูน ตำบลและอำเภอปากพยูน จังหวัดพัทลุง เรื่องที่เป็นข่าวนั้น คือเรื่องนี้ ท่านได้ส่งบันทึกรายละเอียดของ ครูฉาย สุวรรณนิมิต มาให้ข้าพเจ้าภายหลัง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ครูฉาย สุวรรณนิมิต ได้ป่วยเป็นไข้รากสาด อาการทรงกับทรุด จนหนักเกินที่หมอจะรักษาให้หายได้ ครูฉายป่วยได้ ๑๕ วันพอดี หัวใจก็หยุดเต้นชีพจรก็หยุดเดิน พ่อแม่พี่น้องเพื่อนฝูงต่างพากันร้องไห้อาลัย เพราะกิริยาเช่นนี้หมายถึงได้ตายจากกันไปแล้ว ที่สุดเป็นธรรมดาญาติพี่น้องจะต้องเสียอกเสียใจอาลัยหาด้วยกันทุกคน เพราะอายุครูฉายในขณะนั้นเพียง ๒๒ ปี ทั้งการป่วยระยะ ๑๕ วัน และอาการหนักย่อมจะมีผู้มาเยี่ยม ญาติและเพื่อนมาเฝ้าไข้หนักคอยดูใจอยู่ตลอดเวลา เมื่อเห็นคนไข้สิ้นลมไปแล้วก็พากันร้องไห้อาลัยรัก บางคนก็รำพันว่าอายุยังน้อย ยังทำประโยชน์ให้แก่ชาติศาสนาได้อีกนาน ทำประโยชน์ได้อีกมาก ไม่น่าจะมาตายแต่อายุยังน้อยเช่นนี้เลย ความรักความอาลัยของญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงย่อมจะพากันเศร้าโศกเสียใจเป็นธรรมดาทั่วไป ญาติได้จัดนำผ้าขาวมาคลุมร่างไว้เพื่อจะได้ทำพิธีต่อไป

ส่วนเพื่อนบ้านที่เป็นช่างไม้ก็พากันมาช่วยด้วยใจสมัคร หาไม้กระดานมาต่อโลงเพื่อใส่ศพ ทั้งเลื่อยทั้งไส ทั้งตอก ทำด้วยความรีบร้อนและสมัครใจ เป็นธรรมดาบ้านที่มีคนตายจะต้องมีเพื่อนบ้านที่รักและนับถือมาเยี่ยมศพ และช่วยงานกันตามประเพณีชนบทบ้านใกล้เรือนเคียง ต่างสามัคคีรักกันเหมือนญาติพี่น้อง มีอะไรก็ช่วยด้วยใจจริงในสมัยนั้น ต่างก็บอกต่อกันไปว่าครูฉายได้สิ้นบุญเสียแล้ว ฉะนั้นไม่ช้าที่บ้านผู้ตายก็มีคนเข้าออกอย่างชุลมุน ช่วยทำโน่นทำนี่เท่าที่จะทำได้ และจัดสิ่งของเตรียมงานศพไว้ให้พร้อมเวลานั้น ท่านพระครูวัตตานุกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ของผู้ตายก็มาเยี่ยมและเฝ้าไข้ของลูกศิษย์อยู่ตลอดเวลา เมื่อเห็นศิษย์หมดลมท่านก็ได้บงการแนะให้จัดงานตามประเพณี โลงที่ต่อเสร็จเรียบร้อยเพื่อบรรจุศพก็ได้ยกขึ้นมาอยู่ใกล้ศพ ซึ่งศพยังคลุมผ้าขาวนอนเหยียดยาวเป็นซากที่หมดลมหายใจไปแล้ว ยังมีผู้ร้องไห้อาลัยรักเศร้าโศกเสียใจหนักอยู่หลายคน ท่านพระครูก็ให้สติปลอบโยนให้คลายความเศร้าความทุกข์ ถือโอกาสสั่งสอนญาติโยมว่าให้พิจารณาก็จะรู้เห็นว่า การเกิดแก่เจ็บตายนั้นเป็นของธรรมดา เกิดแล้วก็ต้องดับไป ความจริงเราก็รู้แต่เวลาเกิด แต่เวลาตายนั้นไม่มีใครรู้ว่าจะตายที่ไหนเมื่อไหร่ อายุก็ไม่แน่นอน บางทีตายแต่เด็ก ๆ บางทีก็ตายกำลังวัยรุ่นหนุ่มสาว บางทีก็แก่ตายตามอายุขัย เพราะสังขารบางส่วนไม่อาจทนอยู่ต่อไปได้ ก็ตายอย่างธรรมดาเป็นไปตามธรรมชาติ ทุกชีวิตย่อมจะมีกรรมเป็นมรดกที่จะใช้หนี้กรรมและกรรมดีชั่วทุกอย่างเป็นไปตาม กฎแห่งกรรม การสร้างกรรมชั่ว ความประมาทย่อมนำผลนั้นมาสนองตนไปสู่ความตายได้ก่อนจะถึงอายุขัย ยังไม่ถึงเวลาที่ควรจะตาย ฉะนั้นการทำอะไรก็อย่าได้ประมาท ให้อยู่ในขอบเขตของศีลธรรมอย่าคิดทะนงตนหลงระเริงว่ายังหนุ่มยังสาวยังแข็งแรงยังไม่ตายง่าย ทำสิ่งใดไม่ได้พิจารณา ขาดสติ ที่ตายเพราะความประมาทมีมากมาย และตายอย่างเอนจอนาถ เช่นอุบัติเหตุต้องตายทั้งที่ยังไม่ถึงกำหนดอายุที่ควรจะตาย แต่สังขารแหลกเหลววิญญาณไม่สามารถจะเข้าร่างให้มีชีวิตอยู่ต่อไปได้ จึงต้องตายก่อนกำหนดและที่ตายอยู่กลางถนนอุจาดนั้นเวลานี้มีมาก ฉะนั้นขอให้ใช้ชีวิตไปในทางดี มีชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท อยู่ในขอบเขตของศีลธรรม มีจิตใจเมตตาปรานีให้แผ่ความเมตตากรุณาแก่สัตวโลกที่เห็นผิดเป็นชอบทั่วไป เป็นการสร้างกรรมดีจะนำสิ่งที่เป็นศิริมงคลแก่ตัวเราเอง

เหตุการณ์ที่บ้านครูฉายนั้น ร่างที่นอนนิ่งสงบเพราะทุกคนคิดว่าตายแล้ว นับแต่หมดลมผ่านไปได้ ๗ ชั่วโมง ร่างที่คลุมด้วยผ้าขาวรู้สึกก็เริ่มเคลื่อนไหวน้อย ๆ ขึ้น เสียงแผ่วเบาที่ร้องขอน้ำดื่มจากปากของครูฉาย ทุกคนตกตะลึงตื่นเต้น บางคนได้สติไวเท่าความคิด รีบเปิดผ้าคลุมหน้าแล้วก็ฟังเสียง เมื่อแน่ใจว่าครูฉายฟื้นแน่ก็ยกศีรษะ เอาน้ำมาค่อย ๆ กรอกใส่ปากให้ดื่มทีละน้อย ๆ ตามความประสงค์ของผู้ขอ ต่อมาทุกคนเกิดความปีติยินดี ที่กำลังร้องไห้เสียใจก็กลับหัวเราะดีใจบอกให้รู้กันทั่วไปว่า บัดนี้ครูฉายได้ฟื้นขึ้นมาแล้วเป็นเรื่องอัศจรรย์มาก คนที่เข้าใจว่าตายไปแล้ว ๗ ชั่วโมง กำลังจะเตรียมยกศพใส่โลงกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาได้ ต่างตะลึงตื่นเต้นดีใจก็บอกต่อกันไปด้วยความปีติยินดี ความเศร้าโศกก็กลายเป็นความตื่นเต้นดีใจทั่วกัน

ส่วนครูฉายนั้นเมื่อได้ดื่มน้ำแล้ว ไม่ช้าก็เกิดกำลัง ที่ต้องนอนป่วยอยู่ ๑๕ วัน ต้องทรมานลุกไม่ไหวนั้น บัดนี้ความรู้สึกเช่นนั้นไม่มีอีกแล้ว รู้สึกตัวว่ากำลังจะเริ่มแข็งแรงเป็นปกติ ลืมความเจ็บไข้ได้ทุกข์ลงหมดสิ้น เกิดรู้สึกว่าเมื่อตนกำลังตื่นรู้สึกตัว ได้ยินเสียงแว่วอยู่ในหู มีเสียงคนร้องไห้รำพึงรำพันด้วยความรักอาลัย เมื่อลืมตาดูก็มองเห็นคนยังร้องไห้ตาแดง ๆ จึงเกิดความสงสัยนึกในใจว่า นี่เขาทำอะไรกันนะผู้คนมากมายขวักไขว่อย่างนี้ ตกใจว่านี่เขาเอาโลงศพมาทำไม จึงร้องถามท่านพระครูวัตตานุกุลผู้อยู่ใกล้และเป็นอาจารย์ว่า

"ท่านอาจารย์ครับใครเป็นอะไรตายหรือ จึงมีโลงใส่ศพ และทำไมผู้คนพลุกพล่านกันมากมายเช่นนี้ ผมมองดูแล้วงงหมดจับต้นชนปลายไม่ถูก" ท่านพระครูวัตตานุกุลได้ฟังก็อึดอัดใจยังนึกไม่ออกว่าจะตอบอย่างไรดี ครูฉายอยากรู้จึงได้รบเร้าขอทราบว่ามีอะไรเกิดขึ้นในบ้าน ท่านพระครูคิดแล้วก็ตอบว่า "เธอนึกดูให้ดีว่าได้ป่วยหนักในระยะ ๑๕ วัน แล้วเธอก็สลบไป ไม่มีลมหายใจ หัวใจหยุดเต้น ทุกคนเขาก็เข้าใจว่าเธอได้ตายไปแล้ว เขากำลังจะจัดงานศพของเธอ จะจัดร่างของเธอใส่โลง ก็เป็นบุญที่เธอได้ฟื้นขึ้นมาเสียก่อน มิฉะนั้นก็คงลำบาก เมื่ออยู่ในโลงแล้วเกิดฟื้นขึ้นมาคงยุ่งมาก" เวลานั้นคนที่มาช่วยในงานต่างก็มารุมล้อมครูฉายเพื่ออยากฟังเรื่องราว เพราะทุกคนก็สนใจที่คน

ตายแล้วฟื้นขึ้นมาพูดได้ คงจะมีเรื่องเล่าให้ฟังมากมายเช่นคนสมัยก่อนที่ตายแล้วฟื้นเช่นเดียวกัน ครูฉายก็จึงได้ฟังเรื่องราวของตนเอง "ไม่จริงหรอกครับผมยังไม่ตาย เพียงผมหลับแล้วฝันไปเท่านั้น" ทุกคนสนใจมากต่างมารุมล้อมรอบตัวของครูฉายอยากจะถามเรื่องราวเวลาสลบทุกคนก็อยากรู้ ท่านพระครูเห็นว่ารบกวนคนไข้เพิ่งจะฟื้นขึ้นมาใหม่ ๆ จะต้องมาคอยเล่าคอยตอบเหตุการณ์ คนไข้ก็ยังไม่มีกำลังมีแรงพอ จึงสั่งให้นอนพักเอากำลัง แล้วท่านก็ขอร้องให้ทุกคนงดความอยากรู้ไว้ก่อน สั่งคนไข้ว่า ยังไม่ต้องตอบคำถาม ยังไม่ต้องเล่าเรื่องอะไรในเวลานี้ และขอร้องให้หยุดการรบกวนคนไข้ที่เพิ่งฟื้นใหม่ ๆ ขอให้คนไข้มีกำลังแข็งแรงเสียก่อน เวลาผ่านไปทำให้ครูฉายมีกำลังกระฉับกระเฉง พวกกระหายสนใจเรื่องราว อยากรู้อยากทราบว่าระหว่างสลบ ครูฉายได้พบอะไรนำมาเล่าสู่กันฟังครูฉายก็เล่าว่า

เมื่อผมสลบไปไม่รู้สึกตัวก็คล้ายกับผมฝันไปว่า มีพระภิกษุรูปหนึ่งท่าทางใจดีมีเมตตากรุณา ผมนมัสการท่านด้วยความเคารพ ท่านชวนว่า "มาไปกับอาตมาเถิด" ผมก็รับคำท่านและใจนั้นมีความยินดี เพราะไปกับพระเป็นสิ่งที่เกิดมงคลแก่ตัวและปลอดภัย เมื่อท่านออกนำหน้าดูเหมือนว่าท่านได้เดินทางไปทางทิศตะวันตก แล้วมาขึ้นบนถนนสายใหญ่ยาว ถนนสายนี้ตัดตรงจากทิศเหนือมาสู่ทิศใต้ พระภิกษุรูปนั้นได้นำหน้าผมเดินตามมุ่งตรงไปทางทิศเหนือ เมื่อเดินไปได้พักหนึ่งก็เห็นคนมากมายพลุกพล่าน ทุกคนรีบร้อนรวดเร็วจนมองหน้าไม่ทัน จำไม่ได้สวนไปสวนมาจนหลีกกันไม่ค่อยทัน เป็นเหตุให้ผมกับภิกษุรูปนั้นทิ้งระยะเดินห่างกันออกไป รู้สึกเราจะเป็นคนแปลกปลอมผิดกว่าคนทั้งหลายทั้งกิริยาท่าทางของเราก็เชื่องช้าตามปกติธรรมดาของมนุษย์ทั่วไป แต่คนเหล่านั้นมีแต่ความรีบร้อนรวดเร็ว การเดินก็ผิดธรรมดา เดินคล้ายจะวิ่งอย่างมีความเดือดร้อน หาความสุขสงบไม่ได้ มีแต่ความลุกลี้ลุกลนคล้ายจะกลัวภัยอันตรายจะเกิดขึ้น จึงเร่งรีบเอาตัวรอด จึงทำให้ผมต้องห่างจากพระภิกษุนั้นออกไปทุกที แต่ผมก็ยังเดินเรื่อย ๆ ไปตามถนนอย่าง

ธรรมดาไม่รีบร้อน ผมตามพระภิกษุนั้นยังไม่ทันเพราะความพลุกพล่านของคนมากมาย นับพันนับหมื่นผมก็พลัดกับพระภิกษุรูปนั้น

ผมก็เดินเรื่อย ๆ จนมาถึงสะพานแปลกประหลาดพิกลไม่เคยเห็นมาก่อน รูปร่างพิลึกคล้ายประทุนเรือเพราะโค้งมากจนคิดว่าคนธรรมดาผ่านไปไม่ได้ สะพานนี้ใหญ่โตผมมองแล้วท้อใจ แต่มองเห็นคนอื่น ๆ เขาเดินข้ามกันอย่างรวดเร็ว และข้ามได้อย่างสบาย ในความรู้สึกคิดว่าพระท่านคงข้ามสพานไปฟากโน้นแล้ว ถ้าเราไม่ข้ามคงตามพระไม่ทันแน่ จะข้ามก็หมดปัญญาไม่รู้ว่าจะข้ามท่าไหน มองดูผู้อื่นเขาข้ามไปเหมือนฝ่าเท้าเขาเหนียวเป็นกาว คงเดินติดแน่นจึงข้ามได้สะดวกสบาย พิจารณารูปร่างของสะพานแล้วจะเปรียบเทียบให้ใกล้ความจริงก็เหมือนเอาลูกกลิ้งเหล็กอันใหญ่มหึมาผ่ากลางแล้วมาคร่อมคลองเป็นสะพานข้าม ที่สุดก็คิดว่าขืนอยู่ช้าไม่ได้ เพราะจะหลงกับพระที่ท่านชวนมา คิดแล้วผมก็ตะเกียกตะกายคลานขึ้นบนสะพานประหลาด ค่อย ๆ ยันตัวเหมือนกบเขียดที่ค่อย ๆ คลานทีละคืบกลัวจะลื่นตกลงมา แต่คนอื่นนับหมื่น ๆ เขาข้ามกันอย่างธรรมดาสบาย ยกเว้นผมคนเดียวที่ค่อย ๆ ไต่คลานขึ้นไปช้า ๆ เพราะความกลัวตกจนกว่าจะถึงหัวสะพานอีกฟากหนึ่งก็ค่อยหายใจทั่วท้อง เมื่อลุกขึ้นมายืนมองหาพระภิกษุรูปนั้นก็ไม่ทราบว่าท่านหายไปทางไหนเสียแล้ว จะถามพวกที่เดินกันอย่างขวักไขว่ก็คิดว่าพวกนี้คงไม่ยอมหยุดพูดเป็นแน่ แต่เกิดความรู้สึกว่าพระภิกษุรูปนั้นเมื่อท่านเดินลงสะพานคงจะเดินไปอีกทางหนึ่ง เป็นทางรกมากและทางเดินก็ลำบาก เมื่อความรู้สึกเช่นนั้นแล้วก็รีบดูทางพระภิกษุจะไป เห็นพระภิกษุรูปนั้นยังยืนนิ่งรออยู่ ผมเห็นทางที่พระภิกษุรูปนั้นจะเดินต่อไปเป็นทางรกมาก เป็นป่าเป็นพงเกือบจะมองไม่เห็นทางจะต้องบุกเข้าไปอย่างยากลำบาก ผมจึงบอกท่านว่า "หลวงพ่อครับ ทางนี้ผมตามท่านไปไม่ได้ครับ ผมก มันรกลัวและลำบากมาก ผมรู้สึกว่าจะไม่สามารถไปได้ครับ"

ท่านยิ้มและพูดให้ความสงสารและเอ็นดูว่า "ทางนี้ยังไม่ใช่ทางที่เธอสามารถจะไปได้เวลานี้ อาตมารู้อยู่แล้ว สายตาของเธอยังมืดมัวมองไม่เห็นทาง เธอจึงยังไปไม่ได้

น้อยคนนักที่จะได้มีโอกาสผ่านทางนี้ไปได้เพราะคนส่วนมากขาดความอดทน ปฏิบัติในสิ่งง่าย ๆ จึงมองเห็นแต่ความยากลำบาก เขาหลงแต่ความสะดวกสบายงมงายว่าเป็นทางความสุขลืมตัวลืมตน ต้องการแต่สิ่งตามอารมณ์สนุกสนาน เรามีทางเดินอยู่สองทางคือทางหนึ่งมีความสนุกสนาน มีความสะดวกสบาย ตามความรู้สึกของกิเลศตัณหาปล่อยให้อารมณ์พาไป ความสะดวกสบายไม่ถาวรยั่งยืน ทางนี้เรายังงมงายขาดสติมีความประมาทเห็นความทุกข์เป็นความสบายก่อนแล้ว ต้องรับความทุกข์ยากความลำบากภายหลัง และอีกทางหนึ่งต้องมีความอดทนใช้สติปัญญา ต้องปฏิบัติได้รับความลำบากก่อน เพราะต้องตัดกิเลสตัณหาทำให้จิตใจสะอาดบริสุทธิ์ เมื่อถึงที่สุดแล้วก็จะพบความสุขสบายที่ยั่งยืนถาวรตลอดไป เธอก็จงกลับไปเถิดเราแยกทางตรงนี้ ส่วนอาตมาก็จะเดินไปตามทางของอาตมาขอให้เธอกลับไปหาพ่อแม่พี่น้องเถิด" แล้วก็ให้ศีลให้พร ผมก้มลงนมัสการท่าน แล้วท่านก็ออกเดินจนลับสายตา

เมื่อผมไม่ได้ตามพระภิกษุรูปนั้นแล้ว ผมก็นึกว่าเราควรเดินทางไปทางทิศเหนือ เมื่อตัดสินใจแล้วก็ออกเดินทางทันที ถนนที่เดินนั้นวกเป็นข้อศอก การเดินทางนี้ไม่มีผู้คนไม่รู้ว่าพวกนั้นหายไปไหนหมด ข้ามสะพานแล้วยังไม่เห็นใคร รู้สึกเดินทางมาคนเดียวเมื่อเลี้ยวไปทางตะวันออก ก็พบตลาดสองฟากถนนเป็นเรือนชั้นเดียวมีร้านขายของ ผมล้วงไปในกระเป๋ากางเกงเห็นมีเงินอยู่สองสลึง ผมเลยเดินเข้าไปซื้อลูกเงาะ ๒ พวง ๆ ละสลึง เมื่อเดินจากตลาดจนหมดถนนก็หมดทางที่จะเดินต่อไป เห็นมีทางเล็กเดินได้เฉพาะคนเดียวแต่รกรุงรังไม่น่าจะเดิน เมื่อหมดทางอื่นที่จะเดินทางไปทางทิศเหนือ ก็จำเป็นจะต้องเดินต่อไปไม่ว่าจะได้รับความลำบากอย่างไร มือถือเงาะมา ๒ พวง ตั้งใจจะเอาไปฝากพ่อแม่เสีย ๑ พวง และจะกินเอง ๑ พวง ยิ่งเดินทางก็ยิ่งลำบากมากขึ้น ต้องบุกเข้าไปในดงหญ้าผ่าเข้าในดงไม้ ทำให้หวาดกลัวขึ้นมาว่า เราคงจะหลงทางเสียแล้วคงจะกลับบ้านไม่ถูก จึงปลดเงาะออกจากพวงและเดินพลางกินพลาง นึกในใจว่าหากเราหลง เวลาจะย้อนกลับมาทางเก่าก็จะได้อาศัยเปลือกเงาะที่ทิ้งไว้ตามทางเป็นที่สังเกตจะได้กลับถูก เดิน

ไปกินไปคิดไปจนเงาะหมดทั้งสองพวง ก็มาโผล่ออกมาเห็นสุดทางไม่มีทางไปอีก เพราะเบื้องหน้านั้นเหมือนเป็นอีกภพหนึ่ง เพราะแผ่นดินตรงนั้นเป็นที่สูงถูกปาดออกจากกันเป็นตั้งชัน เมื่อยืนอยู่ก็มองเห็นเบื้องต่ำก็รู้ตัวว่าเราอยู่เบื้องสูงลิบ มองลงมาเหมือนเหวลึก ไม่มีทางใดจะลงไปเบื้องล่างได้ มองดูจิตใจมันอ่อนเปียกหมดรู้สึกหวิว ๆ พาลจะเป็นลม เมื่อชินต่อการมองลงไปเบื้องล่างแล้วก็มองเห็นมีคนมากมายวิ่งวุ่นชุลมุน เราอยู่ข้างบนมองลงไปดูเบื้องล่างลึกลงไปจนมองเห็นคนขนาดนิ้วมือ คนพวกนั้นวิ่งกันชุลมุนวุ่นวาย และดูเหมือนจะมีทั้งหญิงและชาย และถ้าจะดูให้ชัดก็รู้สึกว่าจะมีการต่อยตีชกกัน ฆ่าฟันอย่างชุลมุน ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร พบหน้าเป็นตี พบหน้าเป็นฆ่า เกิดนึกสนุกขึ้นมาว่าเราก็ชอบดูเขาต่อยเขาตี เขาชกกันถ้าไปร่วมวงคงสนุกแน่ กำลังดูเพลินนึกอยากจะลงไปมองหาทางจะลงไป ก็มองเห็นกระดานหก ถ้าไปยืนที่หัวกระดาน น้ำหนักตัวก็จะหกขม้าลงไป แต่ไม่มีมีโอกาสขึ้นมาได้อีก เพราะกระดานหกนั้นถ่วงต่ำลงได้ แต่พวกข้างล่างไม่สามารถจะขึ้นมาได้ กำลังคิดขยับจะไปยืนหัวกระดานแต่ยังลังเลใจอยู่ แต่แล้วก็มองลงไปก็เห็นมีเปลวไฟส่องแสงลุกไหม้เผาผลาญไล่หลังพวกคนเหล่านั้น ต้องวิ่งหนีล้มระเนระนาด ที่ลุกขึ้นได้ก็วิ่งหนีต่อไปอย่างหัวซุกหัวซุน แต่ไปไม่ได้ไกลก็เกิดมีภูเขาขวางกั้นไว้ก็ต้องชะงัก แล้วก็ถูกไฟลุกลามไล่หลังมาเผาผลาญย่างสดจนเป็นเถ้าถ่าน เพราะไม่สามารถจะหลบไปทางใดได้เหมือนกำแพงภูเขากั้นไว้ เมื่อไฟดับภูเขาก็หายไป พวกคนเหล่านั้นก็เกิดขึ้นมา และตรงเข้าทำร้ายร่างกาย ชกต่อยฆ่าฟันกันอย่างไม่มีเวลาจะหยุด และไฟก็เกิดลุกขึ้นทางหลัง พวกคนเหล่านั้นก็พากันตกใจหวาดกลัววิ่งหนีหัวซุกหัวซุน พวกที่หนีไม่ทันต่างก็วิ่งล้มลุกคลุกคลาน เมื่อหนีไปข้างหน้าก็เกิดมีภูเขาเป็นกำแพงขึ้นมาขวางกั้นไว้ จะหนีไปทางไหนทางนั้นก็เกิดภูเขาขึ้นมาเสียงร้องโอดครวญร่ำไห้ระงมทั่วไปอย่างสมเพชเวทนา ด้วยภาพเจ็บปวดแสนสาหัสก่อนไฟจะเผาไหม้เป็นจุล ที่สุดคนที่นับจำนวนพันจำนวนหมื่นก็ถูกไฟครอกตายหมด แล้วก็เกิดใหม่ ผมเห็นเช่นนั้นก็เกิดตื่นเต้นกลัวขึ้นมาทันที มันไม่ใช่เรื่องสนุกตามที่ผมคิดเสียแล้ว ถ้าเราลงไปได้คงไม่มีโอกาสได้ดูเขาตีกันคงจะต้องหนีไฟไม่พ้น ผมกลัวตายผมหวาดกลัวอย่างขนพองสยองเกล้า ใจคอหายหมด

ใจสั่นแทบสิ้นสติ เมื่อเห็นไฟเผาผลาญร่างคนจนสูญสิ้นไปต่อหน้าต่อตา ผมไม่อยากเห็นแล้ว ผมหลับตาด้วยความหวาดกลัวแทบเสียสติแทบจะเป็นบ้า ผมคิดถึงบ้านคิดถึงพ่อแม่พี่น้องเพื่อนฝูง–แล้วผมอยากกลับบ้าน ผมอยากกลับบ้านเร็ว ๆ ผมนึกถึงหลวงพ่อองค์นั้นถ้าท่านมาด้วยผมคงอุ่นใจ และท่านบอกให้ผมกลับบ้าน พอนึกเท่านั้นความรู้สึกของผมจมวูบหายไป เมื่อผมรู้สึกตัวอีกครั้งก็ได้ยินเสียงคนร้องไห้อยู่ข้าง ๆ และเสียงสะอึกสะอื้นผมจึงรู้สึกตัวว่าผมป่วยจนสลบแล้วก็ฝันไป ทำให้พ่อแม่ ญาติพี่น้องนึกว่าผมตาย กำลังจะนำผมบรรจุลงโลง แต่มันก็เป็นความฝันที่แปลกประหลาดอย่างน่าคิด เมื่อผมเข้ารับการศึกษาจนออกทำงานเป็นครู ก็ยังไม่เชื่อเรื่องสวรรค์นรก นับแต่ผมได้ไปพบเห็นไฟเผาผลาญคนที่ต่อยตีทำร้ายซึ่งกันและกันจนไหม้เป็นถ่านแล้ว ผมต้องยอมรับว่าบัดนี้เชื่อแล้วทั้งกลัวหวาดหวั่นพรั่นใจในความทุกข์ทรมานอย่างไม่สิ้นสุด และคิดว่า คนทำดีสร้างบุญกุศลมีพร้อมทั้งกตัญญูกตเวที จะต้องไปสู่อบายนรกนั้นไม่มีแน่ และคนสร้างกรรมทำชั่วทำลายชีวิตสัตว์และชีวิตมนุษย์นั้น จะไปขึ้นสวรรค์ก็คงเป็นไปไม่ได้เช่นกัน ฉะนั้นบัดนี้ผมจึงเชื่อแน่ว่าใครสร้างกรรมดีหรือกรรมชั่ว ย่อมเป็นมรดกของผู้นั้นเองที่จะติดตามสนองลบล้าง ความรู้สึกเดิมที่เคยคิดว่าคนทำชั่วได้ดีคนทำดีได้ชั่วเสียสิ้น ความดูหมิ่นดูถูกนรกไม่มีสวรรค์ไม่มีนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว บัดนี้ผมเชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัยใด ๆ เหลืออยู่อีกแล้ว

ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงเรื่องจากข้อความบันทึกของครูฉาย สุวรรณนิมิต ซึ่งท่านเจ้าคุณพระพิศาลธรรมรังสี วัดคูหาสวรรค์ จังหวัดพัทลุง ท่านได้กรุณาส่งมาให้ พระคุณท่านได้กรุณาช่วยเผยแพร่หนังสือในชุด "กฎแห่งกรรม" จนเป็นที่สนใจของประชาชนชาวจังหวัดภาคใต้เป็นจำนวนมาก ข้าพเจ้าขอนมัสการกราบมาด้วยความเคารพอันสูง ที่ให้ความกรุณาเมตตาข้าพเจ้าตลอดมา

เมื่อได้พิจารณาเรื่องของครูฉาย สุวรรณมิมิตร เมื่อนตอนที่เห็นว่าพวกคนที่ตายไปแล้ว หรือจะพูดให้ถูกก็คือพวกสัตว์นรก กำลังตีชกต่อยกันอย่างชุลมุนก็คิดว่ามันน่าสนุกสนานดี อยากจะลงไปดูให้ใกล้ ๆ แล้วคงอยากไปชกต่อยร่วมสนุกกับเขาด้วยเหมือน

มันมือ แต่พอไปเห็นไฟนรกกำลังเผาผลาญไล่หลังเข้ามา พวกเหล่านั้นต่างคนต่างหนีแตกกระจัดกระจายกันออกไปเพื่อเอาตัวรอด แต่จะหนีไปทางใดก็เกิดเป็นภูเขากั้นไว้จนหมดทางหนี แล้วก็ถูกไฟเผาผลาญ เสียงร้องครวญครางเมื่อถูกไฟครอกเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส อย่างแสนทุกข์ทรมาน ครูฉายเห็นเช่นนั้นก็เกิดความหวาดกลัว ตื่นเต้นสยดสยอง ไม่อยากเห็นไม่อยากดู เพราะเหตุการณ์เหล่านั้นมันไม่ใช่ชกต่อยฆ่าฟันกันอย่างธรรมดา นี่มันเป็นกรรมตามสนองใช้กรรมไม่มีที่สิ้นสุดในอีกภพหนึ่งในที่ลี้ลับ ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงท่านผู้หนึ่งที่ข้าพเจ้าคุ้นเคย และนึกถึงเยาวชน นักศึกษา นักเรียนวัยรุ่นของชาติในยุคปัจจุบันนี้ที่ชอบชกต่อยทำร้ายร่างกายกันด้วยคมอาวุธและด้วยปืนจนถึงชีวิต

ท่านผู้นั้นเล่าว่า "เมื่อครั้งผมยังเป็นนักเรียนเกกมะเหรกเกเร ชอบหาเรื่องชกต่อยพวกนักเรียนด้วยกัน กนไหนผมไม่ชอบหน้าแล้วก็หาเรื่องชก เพียงแต่เหยียบตีนแล้วผลักไหล่เท่านั้น ก็ได้เรื่องออกกำลังชกปากกันรู้สึกมันมือสนุกสนานดี ไปเจอไก่อ่อนเข้าก็ไล่ต้อนไม่ค่อยมันมือเลย แต่ไปโดนที่มันเอาเรื่องแข็งกว่า เราก็ล้มลุกคลุกคลาน หูตาบวมฟกช้ำดำเขียว ตาปิด แก้มปูด หน้าบวมหัวโนไปเหมือนกัน ใครถามว่าไปต่อยกับใคร เราก็บอกว่า ซ้อมมวย เรื่องก็ไม่มีอะไรยืดยาว เรื่องฟ้องครูนั้นไม่มีใครทำ แต่เมื่ออาจารย์เห็นมันบ่อยนัก การซ้อมมวยผิดปกติก็พยายามสืบจนได้เรื่องว่า ผมเป็นคนชอบหาเรื่องชกต่อย เป็นอันธพาลในโรงเรียน เห็นว่าขืนให้ผมอยู่ในโรงเรียนต่อไป คงจะทำให้เด็กดี ๆ เสียหมด แต่ทางโรงเรียนก็ไม่กล้าเฉดหัวผมออก เพียงแต่จดหมายฟ้องมาทางผู้ปกครอง ผมออก ผมก็ไม่แคร์ ผมหาโรงเรียนอื่นเรียนก็ได้ พ่อผมเวลานั้นก็มีอิทธิพล ทางโรงเรียนก็ไม่กล้าทำรุนแรงกับผม ผมจะพูดอะไรผู้ปกครองก็เชื่อผม แม้ทางโรงเรียนจะแจ้งความประพฤติมาให้ทราบก็ดี เมื่อผมไม่พอใจผมก็ขอให้ผู้ปกครองหาที่เรียนให้ใหม่ เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นแล้วก็ผ่านไป บัดนี้ผมอยู่ในปัจฉิมวัย เกิดความสำนึกรู้สึกตัวว่าประพฤติผิดมาแล้ว คิดย้อนหลังแล้วมันเกิดหนาวสะท้อนเข้าหัวใจว่าผมทำผิดอย่างใหญ่หลวงเมื่อครั้งวัยรุ่น ปล่อยตัวหาความสนุกสนานไปตามอารมณ์ คิดแต่ในทางชั่วห่างไกล

จากความดี เมื่อได้อ่านเรื่องกรรม บัดนี้ผมเชื่อแน่ไม่มีข้อสงสัย เมื่อก่อนใครจะมาพูดเรื่องเวรกรรม **หรือ** บุญบาป ผมหัวเราะเยาะใส่หน้าว่าเป็นพวกงมงายโป้ปดมดเท็จ แต่เดี๋ยวนี้ผมขอสารภาพกรรมนั้นมีจริง เราทำสิ่งใดแล้วมันก็แฝงอยู่ในตัวเรา คอยเวลาสนอง ไม่ว่าภพนี้หรือภพหน้าหนีไม่พ้น เหตุที่ผมเชื่อก็เพราะผมได้ประสบมากับตัวเองแล้วก็คือ วันหนึ่งบุตรคนโตซึ่งเรียนอยู่ในโรงเรียนหนึ่งในพระนคร เห็นจะไม่ต้องเอ่ยชื่อวันนั้นเป็นครั้งแรกทำให้ผมตกใจ เมื่อเห็นลูกชายคนโตเดินเข้ามาในบ้าน หน้าตายับเยินด้วยท่าทางสะบักสะบอม หน้าตาบวมอย่างจะหมดแรง เมื่อซักถามก็ได้ความว่า มีนักเรียนเกเรโรงเรียนแห่งหนึ่งเกิดเป็นอริ เพราะมีเรื่องกับนักเรียนโรงเรียนที่ลูกผมเรียนจนเกิดมีการชกต่อยเกิดขึ้นเป็นหมู่เป็นพวก ซึ่งต้องมีนักเรียนหัวโจกเป็นอันธพาล คอยยุยงส่งเสริมให้ทำชั่วก็เกิดเป็นขมิ้นกับปูน เห็นหน้ากันไม่ได้ ถ้ารู้ว่าเป็นนักเรียนโรงเรียนคู่อริ จะต้องวิ่งเข้าห้ำหั่นกันล้มลุกคลุกคลาน ลูกผมเล่าว่า ได้เห็นพวกนักเรียนอันธพาลกลุ่มหนึ่งจำได้ว่าเป็นพวกอริกับนักเรียนโรงเรียนที่ลูกผมเรียน ลูกผมเห็นท่าไม่ดีเพราะมีเครื่องหมายโรงเรียน จึงรีบหลบเข้าไปในร้านขายของ เพราะหนีไปที่อื่นไม่ทัน แต่พวกนั้นเหลือบมาเห็นเข้า จึงช่วยกันเข้าไปฉุดกระชากลูกผมออกมาซ้อมที่หน้าร้านรุมกันทั้งต่อยทั้งเตะทั้งถีบ ลูกผมคนเดียวคอยแต่หลบล้มลุกคลุกคลาน เจ้าของร้านตกตะลึงกว่าจะไปตามเจ้าที่มาได้ลูกผมแทบจะลุกไม่ขึ้นแล้ว พวกนี้มันร้ายเหลือเกิน ลูกผมไม่ได้เกี่ยวข้องอะไรเลย เป็นแต่เพียงเพื่อนร่วมโรงเรียนเท่านั้นก็โดนซ้อม เมื่อผมรู้เรื่องทำให้ผมโกรธมากจนใจสั่นปากสั่น เพราะรู้ว่าลูกผมไม่ได้ไปเกี่ยวข้องกับเรื่องชกต่อยกับพวกมันเลย คิดแล้วผมเจ็บใจเหลือเกิน อ้ายพวกนี้มันร้ายยิ่งกว่ารุ่นพวกผมมาก รุ่นผมไม่เคยเป็นหมาหมู่ แล้วผมก็นึกถึง "กรรม" ย่อมตามสนอง ผมก็สะดุ้งขึ้นมา เพราะนี่เป็นกรรมตามสนอง สิ่งใดที่ผมได้ทำไว้เมื่อครั้งวัยรุ่น บัดนี้ ได้ตามสนองแล้ว แต่ไม่ใช่ตัวผม แต่กรรมได้ติดตามมาสนองลูกของผม มันยิ่งเจ็บแสบปวดร้าวหัวใจเมื่อรู้ว่าลูกบริสุทธิ์ไม่เคยเคยเกี่ยวข้องชกต่อยกับใครเลย เป็นคนเรียบร้อย ก็ยิ่งปวดหัวใจอกแทบแตกด้วยความ

แค้นยิ่งกว่าตัวผมถูกเองเสียอีก เพราะถ้าระงับใจไม่ได้ก็จะก่อเวรก่อกรรมกันต่อไปไม่สิ้นสุด ต่อมาไม่นานผมก็ตกใจแทบสิ้นสติอีก เพราะลูกคนเล็กของผมถูกเพื่อน ๆ พยุงตัวลงจากรถ เลือดโชกเสื้อทั้งหน้าหลัง ประกฏว่าได้ถูกพวกนักเรียนอันธพาลดักแทง ได้ทราบว่าบางคนได้เข้าไปรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลเพราะอาการหนัก แต่ลูกผมพวกเพื่อน ๆ เห็นว่าไม่หนักหนาอะไรก็พาหลบมาบ้าน ปรากฏว่าตอนท่อนแขนถูกคมมีด และตอนหลังถูกมีดเฉียด ผมนึกเสียใจจนพูดอะไรไม่ออก ถ้าผมไม่มีอายุมาก ไม่เอาธรรมะเข้าระงับแล้วนึกว่ากรรมของผมสร้างขึ้นสมัยหนุ่มมาให้ลูกต้องมารับเคราะห์ จึงได้ระงับไว้ได้ แม้เมื่อผมอยู่ในวัยรุ่นประพฤติตัวเป็นอันธพาลก็จริง แต่ยังไม่เคยทำให้ใครเลือดตกยางออก ไม่เคยใช้มีดหรือเหล็กขูดซ้ำปอย่างอันธพาลรุ่นนี้เลย แต่กรรมก็ได้สนองอย่างทวีหนักเกินกว่าผมจะนึก เพื่อน ๆ รุ่นเดียวกันรู้เรื่องรู้ประวัติความประพฤติของผมเมื่อสมัยวัยหนุ่ม เมื่อได้สนทนากันแล้วก็อดจะเย้าว่า "เฮ้ย กรรมของลื้อเว้ย เมื่อวัยรุ่นสร้างไว้มาก บัดนี้มันติดตามมาสนองในรุ่นลูกลื้อ" ผมได้ยินก็โกรธไม่ลง เพราะรู้ตัวดีว่ามันเป็นความจริง ได้แต่พยักหน้ารับความจริงอย่างเศร้าใจ เพราะไม่รู้ว่าจะพูดอะไรดีกว่านั้น นี่แหละครับผมจึงได้เชื่อ เมื่อมีอายุแล้ว ถ้าผมเชื่อเมื่อวัยรุ่นเรื่องกรรมตามสนองผมก็คงไม่มี

เมื่อนึกถึงไฟนรกเผาพวกชกต่อยอันธพาล ในนรกของครูฉายที่ได้พบเห็นมาแล้ว ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงเด็กวัยรุ่นในยุคปัจจุบันนี้ มีจำนวนไม่น้อยที่ยังห่างไกลจากศีลธรรมของพุทธศาสนา จึงมีจิตใจเหี้ยมโหดดุร้ายผิดธรรมดาผู้มีจิตใจปรกติ เพียงมีเรื่องเล็กน้อยก็ทำลายชีวิต ขาดความเมตตากรุณามิได้นึกถึงอกเขาอกเราว่า พ่อแม่พี่น้องผู้ถูกทำลายชีวิตจะเศร้าโศกเสียใจเพียงไร กรรมอันชั่วช้านี้ ก็จะติดตามสนองผู้สร้างกรรมแน่นอนหนีไม่พ้น เพียงอยู่แต่เวลาเท่านั้น เช่น ครูฉายได้เห็นวิญญาณพวกอันธพาลได้เข้าทำร้ายซึ่งกันและกัน ฆ่าฟันชกต่อยไม่มีเวลาหยุด แล้วไฟนรกก็ลุกไล่ล้อมเผาผลาญอย่างทรมานแสนสาหัส วนเวียนตลอดเวลาไม่สิ้นสุด ต้องใช้หนี้กรรมตลอดไปไม่มีวันจะหยุดตลอดชั่วกัปชั่วกัลป์ เป็นเรื่องที่น่าคิดเรื่องหนึ่ง.

สวัสดี.

ความฝันของลุงยุ้ย

•

โลกมนุษย์ที่เราอยู่ทุกวันนี้ ย่อมมีเรื่องแปลกประหลาดเกิดขึ้นได้เสมอ หากเรามีความสนใจได้พยายามติดตามค้นคว้าก็จะเห็นได้ว่า เรื่องมหัศจรรย์ย่อมจะมีจริง แม้จะหาเหตุผลและหลักฐานที่จะพิสูจน์ไม่ได้ก็ดี แต่ก็มีผู้รู้เห็นที่จะเชื่อได้ว่า เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้นจริง มิได้เดาหรือสร้างมโนภาพขึ้นเอง เรื่องที่จะเขียนนี้ ผู้ส่งเรื่องให้ข้าพเจ้าเขียนนั้นเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ เมื่อได้พิจารณาแล้วก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่มีสาระเรื่องหนึ่งควรจะเผยแพร่ให้ผู้สนใจในเรื่อง **"กฎแห่งกรรม"** ได้รู้เรื่องแปลก ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตทั่วไปภายใต้ดวงอาทิตย์ ข้าพเจ้าจึงอยากสนับสนุนให้มีผู้รู้สนใจมากขึ้น ก็จะเป็นกุศลของท่านเจ้าของเรื่องผู้ล่วงลับไปแล้ว ยังช่วยให้เรามีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้ ใช้ความคิดและพยายามหาเหตุผล การเขียนขึ้นนี้ก็เพื่อจะให้อนุชนรุ่นหลังค้นคว้าหาความจริงต่อไป คิดว่าคงจะได้รับประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย ไม่ใช่ว่าข้าพเจ้าเชื่ออะไรอย่างงมงายและอยากให้ท่านเชื่อตามไปด้วย หากท่านผู้ใดอ่านแล้วไม่เชื่อเพราะไม่มีเหตุผลข้าพเจ้าก็พอใจและยินดีที่ท่านเป็นคนมีเหตุผล โชคดีที่ข้าพเจ้าได้มีชีวิตอยู่ใต้ร่มเงาของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาให้สิทธิเสรีเป็นประชาธิปไตยมิได้บีบบังคับให้เชื่อถืออย่างงมงาย แต่พระธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนากลับสนับสนุนไม่ให้เชื่ออย่าหลงใหล ให้ใช้สติปัญญาพิจารณาหาเหตุผลให้แน่ใจ

เสียก่อนจึงค่อยเชื่อ เหตุนี้ก็เพราะพุทธศาสนาได้สอนตามหลักธรรมชาติเป็นสัจจธรรม ทุกข้อทุกตอนที่สามารถจะพิสูจน์ได้ด้วยใช้สติปัญญา เพราะมี.หตุผล จะนำผู้ที่ปฏิบัติเกิดผลตามคำสอนของสมเด็จองค์พระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าผู้มีปัญญาได้ใช้เหตุผลพิจารณาถึงแก่นแท้ของหลักธรรมดูแล้วจะเห็นได้ว่าไม่มีข้อสงสัยใด ๆ แฝงอยู่ จะมองเห็นทะลุปรุโปร่งใสสะอาด เหลือแต่เพียงมนุษย์ปุถุชนจะมีความอดทนศรัทธาพอที่จะปฏิบัติได้หรือไม่เท่านั้น ถ้าปฏิบัติได้เมื่อใดจะเห็นผลเกิดความสุขขึ้นเมื่อนั้น ศาสนาพุทธเป็นลักษณะสายกลางในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตามธรรมชาติของสังคมในโลกทั่วไป พระพุทธศาสนามีกรรมเป็นหลัก ทุกอย่างหนีไม่พ้นกฎแห่งกรรม ใครทำดีทำชั่ว ก็ได้แก่ตัวผู้นั้น ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่ต้องปฏิบัติถ้าใช้เพียงอ้อนวอนอย่างเดียวขอให้บันดาลสิ่งนั้นสิ่งนี้โดยไม่ต้องปฏิบัติ แต่ขอให้สมดังใจปรารถนาเช่นนี้ ไม่มีในพระพุทธศาสนา เพราะไม่หนักไปในทางพิธีกรรมหรือบวงสรวงอ้อนวอน พระพุทธศาสนามีจุดใหญ่มุ่งหมายจะสอนให้มนุษย์เราปฏิบัติตนให้หลุดพ้นจากความทุกข์ ไม่มีความมุ่งหมายจะให้มนุษย์หลงงมงาย ฉะนั้นพุทธศาสนาจึงมีผู้เชื่อถืออยู่ ๓ แบบ

คือผู้เชื่ออย่างฝังชีวิตจิตใจไม่เปลี่ยนแปลง ก็คือผู้ที่ไม่ยอมเชื่ออะไรง่าย แต่เชื่อด้วยใช้สติปัญญา ได้พิจารณาพิสูจน์เห็นความจริงแจ้งชัดเจนอย่างขาวสะอาด ไม่มีข้อสงสัยเหลืออยู่เลย แล้วจึงเชื่อภายหลัง เช่นชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาพุทธศาสนาในประเทศไทยเป็นต้น เพราะท่านเหล่านี้ล้วนแต่ชั้นปัญญาชน มีความรู้และมีการศึกษาสูง ชอบค้นคว้าหา

ความจริง อีกแบบหนึ่ง เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง และก็ไม่ได้ใช้สติปัญญาพิจารณาพิสูจน์ติดตามให้สิ้นสุดถึงแก่น ปล่อยความรู้ไว้ครึ่ง ๆ กลาง ๆ อยู่ตลอดไป ไม่มีอะไรจะดีขึ้น อาศัยแต่ชื่อว่าเป็นผู้มีศาสนาเท่านั้น คล้ายจะเห็นว่าศาสนาไม่เป็นเรื่องสำคัญ แบบนี้ทำผิดง่าย ทำบาปง่าย เพราะไม่มีหลักธรรมแน่นอนจะปฏิบัติ ใจรวนเร และสามารถจะเปลี่ยนศาสนาได้ง่ายเพื่อเงิน เพื่อรักหรือเพื่อพอใจ เป็นแบบที่เห็นแก่ตัวไม่กลัวกรรม แต่บางท่านเกิดประสพการณ์ในชีวิต ทำให้มองเห็นกรรมจึงนึกถึงบุญบาปชั่วดี หรือมีผู้ชักนำไปในทางถูก ก็สามารถปฏิบัติเข้าถึงหลักธรรมชั้นสูงได้ก็มีไม่น้อย อีกแบบหนึ่งก็คือ เชื่ออย่างงมงายไม่พิสูจน์ ไม่สนใจในเหตุผล แบบนี้ออกจะมีมาก ไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ศาสนาใด มักจะนิยมชมชื่นหลงใหลในเรื่องการบวงสรวงบูชาอ้อนวอน และชอบปาฏิหาริย์จิตใจไม่หนักแน่น มีเรื่องอะไรก็ไม่ค่อยเชื่อตัวเอง ตัดสินใจไม่ถูก มักชอบไปพึ่งพวกหมอดู เชื่อในเรื่องโชคชะตา ขาดความเข้มแข็งที่จะเป็นผู้นำในครอบครัว แบบนี้แม้จะมีปริมาณมากมาย ก็ไม่เกิดประโยชน์กลับถ่วงความเจริญเพราะจิตใจผู้งมงายนั้น ย่อมไม่ทำให้สังคมดีขึ้น กลับทรุดลง อบรมสั่งสอนลูกก็ไม่ค่อยจะได้ผล เพราะความอ่อนแอไม่เข้มแข็ง หากมีพระอาจารย์ที่มีความรู้คุณธรรมสูง ชักนำไปสู่ทางถูกก็สามารถหลุดพ้นจากทางผิดงมงายเข้าสู่ทางถูกเข้าถึงหลักธรรมชั้นสูงได้ก็มีมาก สำหรับพุทธศาสนามีหลักปฏิบัติเพื่อให้อยู่ในขอบเขตของศีลธรรมยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้นเจริญทางจิตใจ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น อยู่ในศีลธรรม แผ่เมตตา ที่สุดก็ปฏิบัติเพื่อการหลุดพ้น

เรื่องชีวิตมนุษย์ทุกยุคทุกสมัย ย่อมมีเหตุการณ์แปลก ๆ เกิดขึ้นตามกรรมที่ได้สร้างไว้เป็นสมบัติก่อนจะดับจากโลกนี้แล้ว มีตัวอย่างมากมายที่จะนำมาศึกษาหาความจริงในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว ดังเรื่องจะเล่าต่อไปนี้

ลุงยุ้ยผู้มีอายุเป็นที่รู้จักของชาวบ้านและชาววัดในหมู่บ้าน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ธรรมดาชาวบ้านในชนบทตามตำบล เมื่อเอ่ยชื่อแล้วย่อมจะรู้จักคุ้นเคยกันเป็นส่วนมาก เพราะขอบเขตไม่กว้างใหญ่ไพศาลเหมือนในเมืองหลวง ฉะนั้นมีเรื่องอะไรก็เป็นที่รู้ทั่วกันทั้งตำบล วัดเป็นที่ประชุมที่ดีของชาวบ้าน เป็นที่พบปะสังสรรค์กันในวันโกน วันพระ เมื่อมีอายุแล้วต่างก็หาโอกาสเข้าวัดรักษาศีลถืออุโบสถ เพื่อเป็นบุญกุศลบารมีในชาติหน้าต่อไป ในหมู่บ้านที่ลุงยุ้ยแกอยู่ใกล้วัดอัมพวัน ตามปกติลุงยุ้ยแกใกล้ชิดท่านพระครูปลัดจรัล ฐิตธัมโม วัดอัมพวัน

ลุงยุ้ยชอบพอกันกับท่านพระครูมานาน ก่อนเมื่อครั้งท่านยังจำพรรษาอยู่ที่วัดพรหมบุรี ภายหลังต่อมาท่านจึงได้มาจำพรรษาอยู่วัดอัมพวัน

เหตุการณ์แปลกประหลาดเกิดขึ้นเมื่อต้น พ.ศ. ๒๕๑๐ คืนหนึ่งลุงยุ้ยนอนหลับแล้วฝันว่า ได้ไปที่ศาลาวัดอัมพวัน ได้เห็นชาย ๔ คนสองคนเดินหน้าอีกสองคนเดินตามหลังห่าง ๆ ต่างมีรูปร่างล่ำสันใหญ่โตผิวเนื้อดำแดง ตาโต หน้าตาน่ากลัว ไม่ใส่เสื้อ โพกหัวด้วยผ้าแดง นุ่งแดงเดินขึ้นบนศาลาเข้ามาหาลุงยุ้ย ฉุดกระชากคุมตัวไว้ ลุงยุ้ยตกใจเพราะไม่รู้เรื่องอะไร จึงถามขึ้นปากคอสั่น ยกมือไหว้ทั่วคนด้วยความกลัวว่า "นี่มันเรื่องอะไร จะเอาผมไปไหนกัน ผมมีความผิดอะไรจึงต้องมาคุมตัวอย่างนี้" พวกคุมตัวพูดว่า "ถึงเวลาแล้ว นายเขาได้สั่งให้มาเอาตัวไปเดี๋ยวนี้ เพราะหมด

เวลาที่จะอยู่ในเมืองมนุษย์ต่อไป อย่าให้ใช้กำลังไปเสียดี ๆ" ลุงยุ้ยตกใจมาก นึกรู้ว่าตัวจะต้องตายเพราะหมดอายุลงแน่แล้ว แต่ด้วยความรักความเป็นห่วงลูกเมียที่จะต้องจากไป ก็เสียใจเกือบจะหมดสติ ได้พยายามพูดจาอ้อนวอนผู้คุมหรือยมทูตอย่างน่าสงสาร ขอให้ประวิงเวลาไว้ก่อนจะได้ไปสั่งลูกสั่งเมีย แต่ชายผู้เป็นยมทูตไม่ยอมฟังเสียง คำอ้อนวอนคำโอดครวญอันน่าสงสารของลุงยุ้ยจึงได้คุมตัวไปโดยมียมทูตเดินหน้าสองและเดินหลังสอง ลุงยุ้ยก็จำต้องไปด้วยความทุกข์ระทมและเสียใจจนสุดขีด เมื่อไปถึงสถานที่แห่งหนึ่งก็นำตัวเข้าไปหาผู้มีตำแหน่งสูงในที่นั้น พร้อมกับรายงานว่าได้นำวิญญาณของลุงยุ้ยมาแล้ว ลุงยุ้ยก็ได้พยายามพูดจาอ้อนวอนอย่างน่าสงสารกับหัวหน้ายมทูตนั้นว่า "ขอความกรุณาให้ผมได้มีโอกาสกลับไปพบกับลูกกับเมีย เพราะเขาไม่รู้เรื่อง ประเดี๋ยวเขาจะเป็นห่วง" หัวหน้าได้ฟังแล้วก็สั่งให้ตรวจบัญชีดูว่าลุงยุ้ยได้เคยทำความดีอะไรไว้บ้าง ยมทูตผู้เปิดบัญชีดูแล้วก็รายงานว่า ลุงยุ้ยผู้นี้ยังมีจิตใจเป็นกุศล เข้าวัดอยู่ใกล้ชิดพระ ได้ทำบุญบริจาคทาน มีกรรมดีอยู่บ้างหัวหน้าได้พิจารณาแล้วบอกว่าเพื่อเห็นแก่กรรมดี จึงได้อนุญาตให้ยืดเวลามีชีวิตออกไปอีก ๓ เดือน เวลาของโลกมนุษย์ ลุงยุ้ยค่อยมีความสบายใจขึ้นคิดว่ายังมีโอกาสได้กลับไปหาลูกหาเมีย ทันใดนั้นก็ได้ยินยมทูตรายงานให้หัวหน้าฟังต่อไปว่า

ต่อไปนี้อีก ๔๐ วัน ถึงกำหนดของนายชั้น บ้านอยู่ตำบลหัวป่าหมู่ที่ ๒ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จะหมดอายุ ถัดจากนั้นต่อไปอีก ๓๐ วัน กำหนดหมดอายุของนายปลั่ง บ้านอยู่บางขาม อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี

เมื่อลุงยุ้ยได้ฟังก็ได้จดจำไว้แม่นยำ ยมทูตยังเห็นลุงยุ้ยยืนฟังอยู่ ก็บอกว่า เมื่อได้ต่ออายุเพิ่มอีก ๓ เดือนแล้ว ทำไมยังไม่กลับบ้านจะอยู่ทำไมอีก ลุงยุ้ยได้ยินเช่นนั้นก็ตกใจ ความรู้สึกหมดไป จึงไม่ได้ทราบว่าใครคนไหนชื่ออะไรจะเป็นเหยื่อของยมทูตต่อไป เมื่อรู้สึกตัวได้กลับมาถึงบ้านด้วยการตื่นจากหลับแล้ว รู้สึกตกใจกลัวจนเหงื่อกาฬแตก รีบปลุกภรรยา เสียงเอะอะกลางดึกของลุงยุ้ยทำให้บุตรสาวและภรรยาตกใจตื่นขึ้น ต่างก็ถามถึงเรื่องราว ลุงยุ้ยก็เล่าความฝันที่ได้พบเห็นในยมโลกให้ทราบอย่างละเอียดลออ แต่พอภรรยาได้ฟังกลับหัวเราะแล้วพูดว่า "นี่ปลุกฉันขึ้นกลางดึกให้มาฟังเรื่องเหลวไหลอย่างนี้หรือ อย่าไปถือเอาเรื่องเหลวไหลมาคิดเป็นเรื่องจริงจังอะไรเลย เมืองผี เมืองสาง หรือวิญญาณไม่มีจริงหรอกน่า อย่าไปคิดให้เป็นบ้าไปเลย ท้องไม่ดีก็หายาธาตุกินแล้วนอนหลับเสียเถิด" ลุงยุ้ยได้ยินภรรยาพูดเช่นนั้นก็นึกในใจว่า ถ้าเราจะไปเล่าให้คนอื่นเขาฟังใครเขาจะไปเชื่อเรา แม้แต่ลูกเมียผู้อยู่ใกล้ชิดสนิทสนมก็ยังไม่เชื่อ แล้วยังหัวเราะเยาะเสียอีกด้วย จะให้คนอื่นเขาเชื่อได้อย่างไร และทำให้ลุงยุ้ยไม่กล้าไปเล่าให้ใครฟัง เมื่อมาถูกลูกเมียหาว่าเป็นคนงมงาย เหมือนคนบ้าเพ้อเจ้อเอาเรื่องฝันเหลวไหลมาเป็นเรื่องจริงจัง กลับทำให้ตัวเองชักจะสงสัยไม่แน่ใจว่าเรื่องที่ฝันนี้จะเป็นความจริง ซ้ำนึกตำหนิตัวเองที่กลัวไม่เข้าเรื่อง

เมื่ออยู่ต่อมาก็ได้สืบรู้ว่า นายชั้น บ้านอยู่ที่หัวป่า หมู่ที่ ๒ อำเภอพรหมบุรี มีตัวจริงและได้ตายลงอย่างที่รู้มาตามกำหนดเวลาในความฝันแล้ว ก็ทำให้ลุงยุ้ยสะดุ้งตกใจกลัว เกิดไม่สบายใจตลอดเวลา คิดว่าเรื่องนี้ไม่ใช่

เรื่องเหลวไหลเสียแล้ว ต่อมาก็สืบทราบว่าที่บ้านบางขาม อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี มีคนชื่อปลั่งเป็นความจริง แต่แล้วลุงยุ้ยก็ต้องตกใจแทบหมดสติ ประสาทหวั่นไหวเพราะความกลัว เมื่อได้ทราบข่าวว่าคนชื่อปลั่งได้ตายลงตามกำหนดเวลา ลุงยุ้ยมีแต่ความหวาดกลัว นึกแน่ใจว่าคราวนี้ก็ถึงตัวเองก็คงจะสิ้นอายุแน่หนีไม่พ้น เพราะวันคืนกำลังผ่านไปจะถึงกำหนดถึงเวลาที่ได้รับอนุญาตให้มาอยู่ในเมืองมนุษย์จวนจะครบสามเดือน เป็นธรรมดาของมนุษย์ปุถุชนและสัตวโลกทั้งหลายย่อมกลัวตาย ลุงยุ้ยก็เป็นมนุษย์ปุถุชนธรรมดา ย่อมหนีไม่พ้นความกลัว ระยะหลังนี้ลุงยุ้ยรู้ตัวว่าความตายใกล้เข้ามามากแล้ว จึงทำบุญสวดมนต์ภาวนาตลอดมา ยังไม่อยากตาย กลัวการจากของรัก กลัวความดับ ฉะนั้นพอรู้ตัวว่าความฝันนั้นเป็นความจริงขึ้นมาแล้วความหวาดกลัวทำให้กำลังใจหมดลง กำลังที่เข้มแข็งก็อ่อนเปียกลง การป่วยเจ็บก็เข้ามาแทน ลุงยุ้ยป่วยลงไม่นานก็มีอาการทรุดหนัก ทั้งบุตรสาวและภรรยาก็ต้องวิ่งเต้นหาหมอมารักษาพยาบาล แต่อาการก็ไม่ดีขึ้น ข้าวปลาอาหารก็เบื่อกินไม่ลง เมื่อป่วยหนักแต่ยังได้สติดีเป็นพัก ๆ จึงสั่งให้ภรรยาไปนิมนต์ท่านพระครูปลัดจรัล ที่วัดอัมพวัน ผู้ที่ลุงยุ้ยเคารพนับถือมาก่อนเพราะคิดว่าไหน ๆ ก็จะจากโลกนี้ไปแล้ว เมื่อก่อนจะจากก็จะขอได้ฟังรสพระธรรมเป็นที่พึ่งอันสุดท้าย เพื่อทำจิตให้สงบเพื่อกำจัดความหวาดกลัวก่อนตายจะได้มีสติ เมื่อภรรยากลับมาบอกว่าท่านพระครูปลัดไม่อยู่มีคนเขานิมนต์ไป และยังไม่มีเวลาเพราะท่านติดงานมาก ลุงยุ้ยก็เศร้ามีความกระวนกระวายใจ เวลาจะจากโลกนี้ไปก็ใกล้เข้ามา ต่อมาท่านพระครูปลัดจรัล ฐิตธัมโม ก็มาเยี่ยม ท่านพระครูเห็นลุงยุ้ยป่วยมีอาการมากก็ถามว่า

"โยมป่วยเป็นอะไร อาตมาได้ทราบว่าให้โยมผู้หญิงไปนิมนต์อาตมา บังเอิญ ๒–๓ วันนี้อาตมามีงานยุ่งมาก รับนิมนต์ก็หลายแห่ง เพิ่งจะได้มีเวลาปลีกตัวมาเยี่ยมโยมวันนี้แหละ" ลุงยุ้ยนอนป่วยอยู่ เมื่อเห็นท่านพระครูมาเยี่ยมทักทายปราศรัย ก็เกิดอาการแช่มชื่นขึ้น ยกมือขึ้นนมัสการท่านพระครูแล้วพูดว่า

"ผมป่วยไม่กี่วันอาการทรุดลง หมอก็รักษาไม่ทุเลาขึ้น มีอาการหนักลงทุกวัน ผมรู้ตัวว่าไม่ช้าผมก็ต้องจากโลกนี้ไปแล้ว เมื่อได้พบท่านพระครู ผมรู้สึกเกิดกำลังใจขึ้นมา"

ท่านพระครูให้สติว่า โยมจงทำใจให้สงบ ทุกอย่างที่เกิดขึ้นมาในโลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน ไม่มีใครหนีความตายพ้นได้ เกิดแล้วก็อยู่ได้ตามกำหนดอันสมควรตามกรรมที่สร้างไว้ ไม่ว่ากรรมดีหรือกรรมชั่ว เราก็ต้องรับไว้เป็นมรดกแล้วก็ดับไป เกิด ๆ ดับ ๆ เช่นนี้ไม่สิ้นสุด ความตายนั้นแน่แต่เวลาตายนั้นไม่แน่นอนว่าเมื่อใด ที่ไหน อายุเท่าใดแล้วแต่กรรมจะลิขิต คนดีมีศีลธรรมย่อมตายตามอายุขัย บุญกุศลสนองสามารถจะต่ออายุให้ยืนยาวไปได้ คนใจชั่วสร้างกรรมทำบาป ย่อมจะตายก่อนกำหนดอายุขัย เพราะความชั่วทอนชีวิตของตัวเองให้สั้นลง ฉะนั้น เมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ก็ควรจะสร้างความดีไว้เพื่อเป็นบารมีในภพหน้าต่อไป ถ้าถึงเวลาเจ็บป่วยรู้ตัวว่าจะต้องดับจากโลกนี้ไปก็ขอให้พิจารณาถึงสังขารด้วยสติปัญญา เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นธรรมดาทุกคนก็ต้องพบเหมือนกันหมด จะเสียใจเสียดายชีวิตก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร ถ้าใช้ปัญญาก็จะเห็นได้ว่าทุกอย่างเกิดขึ้นจากใจของ

เราเอง ถ้าเรามีอำนาจใจสูงก็สามารถทำลายกิเลสโลภ รัก โกรธ หลง ได้ เราก็หมดทุกข์ จะเป็นบารมีติดตามเราไปโลกหน้า โยมก็สร้างบุญกุศล ประกอบแต่กรรมดี ขอให้ตั้งสติแผ่กุศลให้แก่เจ้ากรรมนายเวร เพื่อขออโหสิกรรมตรวจน้ำไปให้กรรมเก่าเราไม่รู้ว่าเราเคยสร้างอะไรไว้บ้าง ผลบุญที่เราสร้างไว้ในชาตินี้คงจะสนอง ขอให้โยมทำใจให้สงบนิ่ง ตัดความรู้สึกให้หมดสิ้น ไม่ว่าบุญหรือบาป ชั่วหรือดีไม่ต้องคิด หากเรามีบุญบารมีพอ จิตเราก็จะสดใสสะอาดบริสุทธิ์ เมื่อหมดความรู้สึกใด ๆ จิตก็ว่างเปล่า เมื่อดับจากโลกนี้ไป อย่างน้อยก็หลุดพ้นจากอบายภูมิ มีนรก อสุรกาย ดิรัจฉาน เป็นต้น

ลุงยุ้ยเมื่อได้ฟังท่านพระครูให้สติก็เกิดความปีติเกิดกำลังใจ มีความเข้มแข็งขึ้นมาพยุงกายลุกขึ้นได้ แล้วมานั่งกราบท่านพระครูแล้วพูดว่า "ผมคอยท่านมานานแล้วหลายเวลา เมื่อได้พบท่านวันนี้ผมมีความสบายใจขึ้นทางความรู้สึก ผมรู้แล้วคนเรากำลังอยู่ที่ใจ จะมีทุกข์หรือมีสุข จะกล้าหรือจะกลัวก็อยู่ที่ใจ ฉะนั้นผมจะทำให้ใจเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อไม่กลัวตาย ผมจะปฏิบัติตามคำของท่านพระครู เมื่อถึงเวลาก็พร้อมที่จะตาย ขอเวลาให้ผมได้กินข้าวกินปลาเสียก่อนให้มีกำลังเพิ่มขึ้น เพราะกินไม่ลงมาหลายวันแล้ว"

ท่านพระครูเห็นหน้าตาลุงยุ้ยผ่องใสขึ้นก็ดีใจพูดขึ้นว่า "ตามสบายเถิดโยม อาตมาคอยได้" ลุงยุ้ยสั่งลูกและภรรยาหาข้าวมา แล้วก็ลงมือกินอย่างอร่อยคล้ายคนจะหายป่วยหายไข้แล้ว ลูกเมียก็พากันดีใจคิดว่าคราวนี้ลุงยุ้ยคงหายป่วยแน่ เมื่อกินอาหารเสร็จแล้วก็พูดกับท่านพระครูเหมือนคนปกติว่า

"ก่อนที่ผมจะจากโลกนี้ไป ผมมีเรื่องจะฝากท่านพระครูไว้เรื่องหนึ่งจะฝากคนอื่นหรือลูกเมียก็ไม่ได้ผล เห็นแต่ท่านพระครูองค์เดียวที่ผมนับถือพอที่จะเป็นที่พึ่งฝากเรื่องนี้ได้ เพื่อจะเกิดประโยชน์เป็นบุญกุศลแก่ผู้อื่นต่อไป ฉะนั้นผมจึงคอยท่านพระครูอยู่ด้วยใจกังวล วันนี้ผมได้พบท่านพระครูแล้วผมดีใจมาก เพราะผมจะได้หมดภาระ หมดห่วงตามที่ได้ตั้งใจไว้"

ท่านพระครูยิ้มให้กำลังใจและสงสารว่า "อาตมายินดี ถ้าอาตมาช่วยได้แล้วไม่ขัดข้อง โปรดเล่าไปเถิดโยม อาตมาคอยฟังและจะจดจำบันทึกไว้"

จากนั้นลุงยุ้ยก็เล่าเรื่องที่เกิดจากความฝันให้ฟังเช่นเดียวกับเล่าให้ภรรยาและบุตรสาวฟังมาแล้ว และต่อท้ายว่าผมได้เฝ้าสืบสวนนายชั้นกับนายปลั่งดูก็ทราบว่ามีตัวจริง และได้ตายไปตามกำหนดเวลาในบัญชีของพวกยมทูตแล้ว ผมก็ไม่มีข้อสงสัยอะไรอีกที่เวลานั้นจะไม่มาถึงผมเช่นเดียวกัน ถ้าผมจากโลกนี้ไปแล้วขอให้ท่านพระครูจงนำเรื่องของผมเล่าให้ประชาชนฟังด้วยเพื่อจะเกิดประโยชน์ส่วนรวมต่อไป

ท่านพระครูปลัดจรัลได้นิ่งฟังด้วยความสนใจและสงสารลุงยุ้ย เมื่อลุงยุ้ยเล่าจบแล้ว ท่านพระครูจึงพูดอย่างไตร่ตรองข้อความที่ลุงยุ้ยเล่าให้ฟังแล้วก็พูดขึ้นช้า ๆ และหนักแน่นว่า

"อาตมาขอขอบใจ ที่โยมได้เล่าเรื่องมหัศจรรย์ให้อาตมาฟัง และเจาะจงคอยจะเล่าเรื่องนี้ให้อาตมาทราบเพื่อเผยแพร่บอกให้ผู้อื่นที่ยังไม่รู้ให้รู้

เรื่องนี้ต่อ ๆ กันไป อาตมาเชื่อแน่ว่าเรื่องที่โยมเล่ามานี้เป็นความจริง ดีใจที่โยมกลับมีจิตใจเข้มแข็ง เกิดปัญญาพิจารณาตามหลักธรรม อาตมาขอรับรองกับโยมว่าจะพยายามนำเรื่องนี้บอกต่อ ๆ กันไปเป็นธรรมทาน เพื่อโยมจะเกิดเป็นกุศล เกิดบารมี เพื่อช่วยโยมให้เกิดความสุขที่ได้นำเรื่องนี้มาถวายเล่าให้อาตมาฟัง อาตมาก็คิดว่าเรื่องนี้คงจะเกิดประโยชน์แก่ญาติโยมทั้งหลายในเรื่องกรรม

ต่อจากนั้น ท่านพระครูก็ให้ลุงยุ้ยรับศีล ๕ และแสดงธรรมให้ฟังพอสมควรแล้ว ท่านจึงได้ลากลับวัด หลังจากท่านพระครูออกจากบ้าน อาการป่วยของลุงยุ้ยก็กลับหนักลง นอนหมดสติลงทันที

แต่แล้วในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น ข่าวสลดใจที่ท่านพระครูได้ทราบก็คือ ลุงยุ้ยได้สิ้นลมจากโลกนี้ไปด้วยความสงบเมื่อตอนดึกในคืนวันนั้นเอง เพราะวันนั้นเป็นวันกำหนดพอดีสามเดือนนับจากคืนที่ลุงยุ้ยได้ฝัน ท่านพระครู จึงได้ นำ เรื่องนี้ มาเผยแพร่ เพื่อให้ ตรง ตามประสงค์ ของลุงยุ้ยผู้ได้จากโลกนี้ไปแล้วตรงกับความฝันประหลาด ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงเรื่องนี้จากหนังสือบันทึกของพันเอก วสันต์ พาณิช เมื่อเขียนเสร็จแล้วข้าพเจ้าก็ทำจิตให้สงบ แล้วก็แผ่ส่วนกุศลให้แก่ดวงวิญญาณของลุงยุ้ย หากท่านผู้ใดอ่านแล้วทำจิตให้สงบ แล้วช่วยกันระลึกถึงบุญกุศลที่เราได้สร้างไว้ ไม่ว่าจะเป็นอดีตชาติ หรือในปัจจุบันนี้ก็ดี แล้วช่วยกันแผ่กุศลและเมตตาธรรมให้แก่วิญญาณของลุงยุ้ย คิดว่าคงจะเป็นกุศลอันยิ่งใหญ่ที่สามารถช่วยให้วิญญาณของลุงยุ้ยเข้าสู่สุคติได้ และเราก็คงจะประสบความดีและฝันดีเป็นสิริมงคลแก่ตัวเราเองตลอดไป เพราะจะพ้นจากฝันร้าย หากท่านจะมีปัญหา

เช่นเรื่องนี้เมื่อรู้ตัวว่าจะมีอายุอยู่ในโลกนี้ต่อไปได้ไม่นาน ท่านจะทำอย่างไร หากเรื่องนี้ยังไม่สามารถจะแก้ปัญหาทางใจได้ ก็ขอให้ท่านกลับไปอ่านเรื่องอำนาจจิตเรื่องที่ ๔๔ ในชุด "กฎแห่งกรรม" หรือใครจะอยู่ค้ำฟ้า ในเรื่องที่ ๕๔ บางทีอาจเกิดประโยชน์ได้บ้าง

บัดนี้ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตจากพระครูภาวนาวิสุทธิ์ (พระครูปลัดจรัล) และครอบครัวของลุงยุ้ย ด้วยความกรุณาของพันเอก วสันต์ พาณิช ผู้บันทึกและได้กรุณาติดต่อ ตามที่ข้าพเจ้าผู้เขียนขอร้อง เพื่อขออนุญาตใช้นามจริงของท่านผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้

ข้าพ.จ้าขอกราบนมัสการขอบพระคุณ ที่ท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ์ (พระครูปลัดจรัล) ได้กรุณาอนุญาตให้ใช้นามจริงได้ ขอขอบคุณครอบครัวของลุงยุ้ย และขอขอบคุณพันเอก วสันต์ พาณิช ผู้บันทึกและได้กรุณาติดต่อในเรื่องนี้จนเกิดประโยชน์ต่อไป.

สวัสดี.

หัวอกพ่อแม่

ท. เลียงพิบูลย์

เด็กวัยรุ่นในยุคปัจจุบันนี้ ส่วนมากเห็นความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่นั้นไม่สำคัญ น้อยนักที่จะรู้ซึ้งถึงจิตใจของพ่อแม่ ซ่อนความรู้สึกในส่วนลึกซึ่งมีต่อเลือดเนื้อเชื้อไขของตัว ได้มอบความรักและความตามใจลูก มีไม่น้อยที่ลูกเคี่ยวเข็ญพ่อแม่ เมื่อต้องการสิ่งใด ก็จะเอาให้ได้อย่างใจ หากพ่อแม่ขัดใจก็โกรธ ทำกิริยาท่าทางกระฟัดกระเฟียดหน้างอ ทำกระเง้ากระงอด บางคนก็ใช้กิริยาดุด่าพ่อแม่เหมือนทาส เพราะจะต้องการสิ่งใดก็จะให้พ่อแม่หามาให้ได้อย่างใจ ท่านได้พบเห็นลูกชนิดนี้แล้วก็ต้องเศร้าใจ ผู้ใหญ่สมัยก่อนยกมือท่วมหัวพลางอธิษฐานจิตว่า เกิดมาชาติใดก็ขออย่าให้พบลูกชนิดนี้เลย ขอให้ห่างไกลออกไปร้อยโยชน์แสนโยชน์ ทำบุญกรวดน้ำคว่ำกะลาขออย่ามาเกิดเป็นลูกเป็นเต้ากันเลย และพ่อแม่บางคนก็รักลูกจนหลง ถูกลูกดุก็งก ๆ เงิ่น ๆ เพราะตามใจลูกจนเคยตัว เคราะห์ดีที่ลูกพวกนี้ไม่ค่อยจะมีมากนัก นาน ๆ ก็เคยพบเคยเห็นสักครั้งหนึ่ง ทำให้คิดว่ามนุษย์เรานี้มีนิสัยแปลกแตกต่างกันไป เห็นพ่อแม่เป็นขี้ข้าก็มี แต่พวกนี้ไม่มีศิริมงคลและไม่เจริญ ส่วนพวกที่เห็นพ่อแม่เป็นพระที่ควรยกย่องบูชาก็มี พวกนี้จะมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองเพราะความกตัญญูกตเวที ก็เห็นจะเป็นกุศลและอกุศลกรรมในอดีตที่ติดตามมาสนอง แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าเคยเห็นในยุคนี้ เป็นตัวอย่างมากราย คนทำชั่วหนีไม่พ้นอกุศลกรรมอันนี้

หากลูกคนใดใจชั่วด่าพ่อแม่ คนสมัยก่อนมักกล่าวว่า ใช้พ่อแม่เหมือนทาสในเรือนเบี้ยซึ่งเป็นมาแต่ครั้งโบราณตลอดมาจนถึงยุคปัจจุบันนี้ ทั้งได้เห็นเองและผู้ใหญ่เล่าให้ฟังคนที่ดุด่าพ่อแม่ คนผู้นั้นหากมีลูกต่อไปก็ถูกลูกดุด่าสืบสันดานชั่วเช่นเดียวกัน หนีไม่พ้น

เมื่อพูดถึงความกตัญญูแล้ว ข้าพเจ้าก็อดคิดถึงประวัติของท่านธมฺมวิตกฺโกหรือท่านเจ้าคุณพระยานรรัตนราชมานิต ซึ่งข้าพเจ้าอยากจะยกท่านว่า "ยอดแห่งความกตัญญู" ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงจดหมายฉบับหนึ่ง แม้จะไม่ลงนามมาก็ดีแต่เมื่อพิจารณาดูแล้วเห็นว่า

ควรจะหยิบยกบางตอนขึ้นมาให้รู้ว่าพระคุณหัวอกของพ่อแม่นั้น คนในยุคนี้มักจะมองข้ามหัวไปไม่ใยดีจะนำมาพิจารณาหาเหตุผล เรื่องนี้แม้ข้าพเจ้าเองเมื่ออ่านแล้วก็ไม่แน่ใจว่าท่านผู้เป็นเจ้าของเรื่องนี้เป็นหญิงหรือชาย ไม่กล้าเดาชี้ขาดลงไปแต่ก็เห็นจะไม่สำคัญอะไรเพราะเราเพียงต้องการตัวอย่างผู้ที่หูตาสว่างขึ้นจากการหลงผิด คำว่าข้าพเจ้าต่อไปนี้โปรดอย่าเข้าใจว่าผู้เขียน ขอให้ทราบว่าเป็นคำแทนตัวผู้เป็นเจ้าของจดหมาย หรือบันทึกฉบับหนึ่งในจำนวนมากมาย ตอนหนึ่งมีใจความว่า

ข้าพเจ้ารู้ตัวภายหลังเมื่อหูตาสว่างแล้วว่า เป็นคนที่มีความทะเยอทะยานที่ผิดทาง ความจริงเรากำลังศึกษาชั้นสูงของมหาวิทยาลัย แต่เพื่อนข้าพเจ้าส่วนมากพ่อแม่เขาส่งไปชุบตัวเมืองนอก จะมีความรู้ติดตัวมามากน้อยเพียงใดไม่ต้องพูดถึง เพราะบางคนไม่ได้ดีกรีอะไรกลับมาเลย บางคนก็ได้ปริญญาชั้นสูง แล้วแต่บุคคล ความประพฤติ และสติปัญญา แต่เมื่อกลับมาถึงเมืองไทยแล้ว ก็รู้สึกว่าออกจะแสดงตัวว่าสูงกว่าพวกเรา เพราะได้ผ่านเมืองนอกมา สำหรับข้าพเจ้าเห็นพ่อแม่เขาส่งลูก ๆ ซึ่งเป็นเพื่อนไปหลายคน ตนเองก็เกิดอยากจะไปเมืองนอกกับเขาบ้าง จึงรบเร้าผู้ปกครองขอให้จัดส่งไปเรียนเมืองนอกเพื่อจะได้ชุบตัวเหมือนอย่างเพื่อน ๆ บ้าง ข้าพเจ้าได้พยายามอ้อนวอนพ่อแม่ขอให้จัดส่งข้าพเจ้าไปศึกษาต่างประเทศ โดยได้ติดต่อทางมหาวิทยาลัยต่างประเทศเตรียมไว้ก่อน ด้วยการแนะนำของเพื่อนที่เคยผ่านต่างประเทศมาแล้ว ความจริงฐานะทางบ้านข้าพเจ้าเมื่อทราบภายหลัง ก็ไม่ได้มีเงินทองมากนัก เพียงแต่พอมีพอใช้ แต่ความทะเยอทะยาน ความอยาก มุ่งมั่นใจจะไปให้ได้มิได้พิจารณาความลำบากทางผู้ปกครองจะมีเพียงใดไม่เคยคิด และยังนึกอยู่เสมอว่าพ่อแม่เรามีเงินพอที่จะส่งให้ไปศึกษาต่อเมืองนอกได้ ความอยาก ความเห็นแก่ตัวตามอารมณ์เป็นใหญ่ เพราะพ่อแม่ตามใจจนเคยตัว จึงอยากหาทางไปชุบตัวให้เหมือนเพื่อน ไม่อยากให้น้อยหน้าเพื่อน คิดว่าเมื่อสำเร็จมาจากต่างประเทศแล้วรู้สึกว่าคงโก้ เดินไปไหนตัวคงสูงเด่นกว่าธรรมดาเพราะเขาคงเรียกว่า "หัวนอก" ดูเป็นเรื่องของความรู้สึกอย่างคิดไปตามอารมณ์เหมือนเด็กไม่เดียงสาในเวลานั้น เอาอะไรก็จะเอาให้ได้อย่างใจ ไม่ยอมให้ขัดใจเพราะพ่อแม่รัก และตามใจจนเคยตัวนิสัยเสีย จะพูดให้ถูกก็คิดว่าเวลานั้นเป็นโรคอยากไปนอกขึ้นสมอง เมื่อจบทางเมืองไทยแล้วข้าพเจ้าก็เคี่ยวเข็ญขอเงินพ่อแม่ค่าเครื่องบินค่าใช้จ่ายการกินอยู่ศึกษาใน

ต่างประเทศ คิดแล้วเป็นเงินไม่น้อยต่อปี รู้สึกว่าพ่อแม่เคยตามใจข้าพเจ้าก่อนแล้วคงไม่ขัด แรก ๆ ก็บอกว่าลูกเรียนจบในนี้ก็พอแล้วอย่าไปเรียนนอกเลย เรียนนอกไม่วิเศษมาทุกคนเมื่อไหร่ เรียนในนี้ดีกว่านอกถมไป นอกจากจะเสียค่าใช้จ่ายแพงมากแล้วพ่อแม่ก็ไม่อยากให้ลูกห่างไกล เพราะเราไม่เคยจากกันนาน ๆ พ่อแม่เป็นห่วงคิดถึงอยู่ ข้าพเจ้าก็เถียงว่า ลูกโตแล้วพ่อแม่ไม่ต้องห่วง ทีลูกของคนอื่น ๆ ทำไมพ่อแม่เขาจึงไม่ห่วง เขาไปกันได้ พ่อแม่เขาไม่เคยคิดอย่างพ่อแม่เลย เขากลับสนับสนุนไม่เห็นเขาเป็นห่วง

แต่พ่อแม่ก็อ้อนวอนจนอ่อนใจ เพราะข้าพเจ้ายืนกระต่ายขาเดียว คือจะไปให้ได้ รู้ว่าพ่อแม่มีข้าพเจ้าเป็นลูกคนเดียว ถึงอย่างไรก็คงตามใจ แต่ที่สุดพ่อแม่เสียอ้อนวอนลูกไม่ได้ ก็รับปากว่า จะจัดการส่งข้าพเจ้าไปเรียนเมืองนอกตามที่ข้าพเจ้าต้องการอย่างไม่เต็มใจ

ในที่สุดข้าพเจ้าก็พอใจและมีความดีใจแล้ว เพราะได้มีโอกาสไปชุบตัวเมืองนอกคราวนี้ ความดีใจของข้าพเจ้าทำให้พ่อแม่ต้องหน้าเศร้า ข้าพเจ้าก็คิดว่าพ่อแม่คงเป็นห่วงลูกมากที่ต้องจากห่างไกลออกไปอยู่กันคนละทวีป และดีใจอย่างลิงโลด เตรียมตัวเดินทางตัดเสื้อผ้านำไปใช้ เมื่อรู้ว่าจะได้ไปนอกโดยทุนของพ่อแม่ ไม่ให้น้อยหน้าเพื่อนในคราวนี้ คืนนั้นข้าพเจ้าในงานวันเกิดที่บ้านเพื่อน และบอกทางบ้านว่าคืนนี้ข้าพเจ้าจะกลับดึกเพราะเพื่อน ๆ จะเอารถมารับและมาส่ง อย่าเป็นห่วงข้าพเจ้าเลย และตั้งใจจะประกาศให้เพื่อน ๆ รู้ว่าข้าพเจ้าจะไปเรียนต่อเมืองนอก

แต่ความจริงคืนนั้นข้าพเจ้าไม่สามารถจะอยู่ดึกดังที่บอกทางบ้านไว้ไม่ จึงกลับแต่หัวค่ำ และมาถึงบ้านก็ปรากฏว่าพ่อแม่ไม่อยู่ ไม่ทราบว่าท่านไปไหน และคนในบ้านก็ไม่รู้ว่าข้าพเจ้ากลับมาแต่หัวค่ำ เหตุที่ข้าพเจ้ากลับมาแต่หัวค่ำคืนนั้นก็เพราะแรก ๆ ก็สนุกสนานกับเพื่อน ๆ ว่าข้าพเจ้าจะไปเรียนต่อต่างประเทศ คิดว่าตอนดึกเมื่อจะกลับบ้านค่อยบอกดีกว่าแต่ยังไม่ทันจะบอกก็มีเพื่อนคนหนึ่งพูดกันในหมู่เพื่อน ๆ ว่า" พวกนักเรียนทุนส่วนตัว ความรู้ยังไม่ถึงขนาดถือว่ามีเงินก็ส่งไป พ่อแม่อยู่ทางนี้ก็ส่งเงินไปให้ลูกตามที่ลูกของตัวอ้างความจำเป็นอย่างโน้นอย่างนี้ พ่อแม่ไม่รู้ก็ส่งเงินไปให้เที่ยวเตร่เสียผู้เสียคน เอาเงินไปล้างผลาญสบาย บางคนก็หาที่เรียนไม่ได้ แล้วก็เอาแต่สนุกสนานทำให้เสียชื่อจนต้องถูกเนรเทศกลับเมืองไทย เพราะประพฤติตัวแหลกเหลวเสียชื่อก็มีมากรายด้วยกัน พ่อแม่อยู่ทางนี้ไม่รู้ก็จัดหาเงิน บางรายก็ต้องจำนองจำนำข้าวของที่ดินแทบหมดตัว หวังจะให้ลูกมีความรู้หาเลี้ยง

พ่อแม่เมื่อแก่ ส่งไปนึกว่าลูกกำลังเรียนดีที่สุด กว่าจะรู้ว่าผิดหวังเมื่อทางการสั่งให้ส่งกลับประเทศ พ่อแม่ลมจับเมื่อรู้ว่าลูกเป็นกุ๊ยที่เมืองนอก ไว้ผมรุงรังรู้ว่าไปทำเสียชื่อเสียงเมืองไทย รู้สึกว่าคนไปนอกเวลานี้ไม่ค่อยจะมีเกียรติเท่าที่คิดที่นึก นอกจากพวกเรียนดีสอบชิงทุนได้เพราะมีความรู้ดีอยู่แล้วและคนที่ไปทุนส่วนตัวที่ตั้งใจเรียนจริง ๆ จัง ๆ เพราะเห็นใจพ่อแม่ลงทุนเสียเงินเสียทองก็มีมาก แต่ก็มีไม่น้อยเพราะเอาตัวอย่างชั่วมาใช้ เสียคนง่าย” คำพูดของเพื่อนนั้นสะกิดใจข้าพเจ้ามาก ฉะนั้นคืนนั้นข้าพเจ้าจึงกลับแต่หัวค่ำ มานอนกระสับกระส่ายเพราะคิดมาก เลิกคิดจะบอกเพื่อน

จนรู้สึกว่าพ่อแม่กลับมายังไม่ดึกมากนัก ห้องนอนพ่อแม่ติดห้องข้าพเจ้า เสียงเปิดประตูเข้าห้องได้ยินเสียงพ่อแม่ถอนหายใจเหมือนทุกข์หนัก ข้าพเจ้าพยายามสงบนิ่งฟังว่าท่านทั้งสองจะพูดอะไรถึงข้าพเจ้า ท่านคงนึกว่ายังไม่กลับ เพราะบอกว่ากลับดึก เสียงแม่ถอนหายใจแล้วพูดว่า

“แล้วนี่จะทำอย่างไร รับปากกับลูกว่าจะส่งไปเรียนเมืองนอก เงินก็ยังมีไม่พอถ้าลูกผิดหวังคงเสียใจมาก ทั้งที่รับปากไว้แล้ว ลูกกำลังดีอกดีใจที่จะได้ไปนอกที่นาแถวรังสิตของเราเวลานี้จะขายเขาก็ให้ราคาต่ำมาก ไม่ขายก็ไม่รู้ว่าจะเอาเงินที่ไหนมาส่งลูก พรุ่งนี้เราลองไปหาสำนักงานซื้อขายที่ดิน หากยังกดราคาเราก็ต้องไปหาที่ที่อื่นที่เขารับซื้อหรือรับจำนองดูอีกแห่งหนึ่งคงจะได้เพิ่มราคาขึ้นบ้าง เพราะพวกนี้ถ้ารู้ว่าใครร้อนเงินก็มักจะกดราคาให้ต่ำหากได้ราคาพอสมควรพอจะส่งลูกไปได้งวดแรกพี่ก็ต้องตกลงแล้วเราค่อยคิดกันใหม่”

ข้าพเจ้าได้ยินก็รู้สึกหัวใจเต้นแรงวูบขึ้นมา เพราะไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อนว่าจะทำให้พ่อแม่เดือดร้อนถึงเพียงนี้ น้ำตาก็เริ่มไหลออกมาเป็นครั้งแรกที่เกิดสงสารพ่อแม่ แต่ต้องทนฟังต่อไป ก็ได้ยินเสียงแม่พูดว่า “ถ้าไม่พอ น้องก็จะเอาเครื่องเพชรเครื่องทองที่น้องมีอยู่เก็บไว้เอามาขาย ก็พอจะช่วยได้บ้าง แต่ถ้าของเราหมดไปแล้วลูกยังเรียนไม่จบไม่สำเร็จล่ะ พี่จะทำอย่างไร” เสียงพ่อถอนหายใจรู้สึกว่าความคิดไม่ปลอดโปร่งนัก แล้วตอบออกมาอย่างใช้ความคิดว่า “ถ้าไม่พอจริง ๆ พี่ก็เห็นจะต้องเอาบ้านหลังนี้พร้อมที่ดินไปจำนองที่ธนาคาร เพื่อแก้หน้าลูกจนกว่าจะเรียนจบ........” ข้าพเจ้าได้ยินเพียงเท่านี้มันตื้นตันใจ อยากจะลุกขึ้นไปแล้วเข้าไปกราบท่านทั้งสอง แล้วพูดว่า “ลูกไม่ต้องการจะไปแล้วเมื่อพ่อแม่ของลูกเดือดร้อนถึงเพียง

นี้ และลูกจะไม่ไปในเงินทุนของพ่อแม่อีกแล้ว ขอโทษให้ลูกด้วย ลูกไม่สามารถจะเห็นพ่อแม่เสียสละให้ลูกถึงเพียงนี้ ลูกยังไม่เคยรู้เลยว่าพ่อแม่คนไหน เขาจะเสียสละให้ลูกตัวเองต้องเดือดร้อนอยู่ในอกโดยไม่ยอมให้ลูกได้รับรู้" แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ได้เปิดประตูห้องนอนออกมาบอกพ่อแม่ตามที่คิด นึกว่าควรจะคิดทำให้ดีกว่านี้ จึงได้แต่เอาหมอนหนุนหัวทับหน้าเอามือรัดไว้ไม่ให้เสียงสะอื้นร้องไห้ออกจากปากให้พ่อแม่ได้ยิน คืนนั้นไม่สามารถจะข่มความรู้สึกให้หลับได้เพราะจิตใจคิดฟุ้งซ่านย้อนหลังคิดถึงเมื่อครั้งยังเป็นนักเรียนกินนอน อยู่โรงเรียนชาวต่างประเทศและต่างศาสนา เขาก็สอนศาสนาของเขา เวลาเมื่ออยู่โรงเรียนเขาสอนให้ก่อนกินอาหารต้องนั่งก้มหน้าระลึกถึงคุณของพระเจ้า ซึ่งได้ทรงประทานอาหารเลี้ยงชีวิตตลอดมา แล้วก็ใช้นิ้วแตะที่หน้าผากและไหล่ซ้ายขวา เราอยู่โรงเรียนเขาเราก็ต้องทำตามอย่างเขา แม้จะสนใจหรือไม่ก็ตาม

มาคืนนั้นได้ยินเสียงพ่อแม่พูดถึงเรื่องจะหาเงินส่งลูกไปเรียนนอก ตามคำร้องขอของลูกทำให้นึกขึ้นได้ว่า พ่อแม่บังเกิดเกล้าที่รักลูก ตามใจลูก จะเอาสิ่งใดก็หาให้แม้ตัวจะลำบากก็เสียสละเพื่อลูก พ่อแม่นั้นก็เหมือนพระเจ้าของลูกที่ได้ส่งเงินให้ค่าศึกษาเล่าเรียนจ่ายค่ากินอยู่หลับนอน ตลอดค่าเทอมแล้วเทอมอีก จนกว่าจะสำเร็จ ซึ่งเงินทองค่าใช้จ่ายมาจากพ่อแม่ทั้งสิ้น พระเจ้าที่แท้จริงของลูกก็คือพ่อแม่ที่ควรแก่การเคารพบูชายิ่ง ลูกควรจะมีความกตัญญูกตเวทีและเห็นอกเห็นใจสงสารพ่อแม่มากขึ้น คำพูดของพ่อแม่เสียดแทงเข้าไปในดวงใจด้วยความรักและสงสารมากขึ้น จนไม่สามารถจะทนฟังพ่อแม่ปรับทุกข์กันต่อไปใช้หมอน ใช้ผ้าห่มปิดหูปิดปากข่มความรู้สึก ไม่ให้เสียงสะอื้นออกจากปาก คืนนั้นนอนหลับ ๆ ตื่น ๆ รู้สึกอ่อนเพลีย

เช้าวันนั้น ข้าพเจ้าลุกขึ้นเข้าห้องน้ำสายกว่าวันธรรมดา เพราะนอนหลับเอาจวนรุ่งสว่างจึงตื่นสาย แล้วออกมากินข้าวเช้ากับท่านทั้งสอง ซึ่งกำลังรออยู่ ก็ถูกท่านทักว่าเช้าวันนี้ทำไมหน้าตาซูบซีด หูตาแดง เมื่อคืนนี้ไปมีเรื่องกับเพื่อนมาหรือ กลับดึกไหมลูกข้าพเจ้าก็เพียงพูดค่อย ๆ เพราะใจยังสั่นสะอื้นอยู่ในอกไม่หายว่า "ไม่มีเรื่องอะไรมากนักมีเพื่อนเขาพูดว่านักเรียนทุนส่วนตัวที่ไปนอกส่วนมากไปผลาญเงินพ่อแม่ ไม่เคยคิดถึงอกพ่อแม่เลย แล้วก็ไปทำชื่อเสียงเสีย บางคนก็ถูกส่งตัวกลับเพราะประพฤติชั่ว สู้พวกสอบชิงทุนไม่ได้เพราะ

พวกนี้เขามีความรู้ดี เอาใจใส่ในการเรียนไม่เคยทำเสียชื่อเสียง" เสียงพ่อบอกว่า "เท่านั้นก็ไม่ควรเสียอกเสียใจต้องร้องไห้ร้องห่มทำไม เพราะคนไปทุนส่วนตัวที่ดีก็มีมาก คนชั่วก็มี พ่อทราบว่าบางคนชั่วไปจากเมืองไทยแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองคิดว่าส่งไปเมืองนอกแล้วจะดีขึ้นบ้าง แต่กลับไปถูกโรงเรียนไล่ออก กลับไปทำเสียชื่อถึงเมืองนอก ทำชื่อเสียในเมืองไทยยังไม่พอทำให้นักเรียนไทยที่ดีถูกชาวต่างประเทศมองดูพลอยมัวหมองไปด้วย" ข้าพเจ้าจึงบอกว่าต่อไปนี้ลูกจะไม่รบกวนเงินพ่อแม่เรื่องไปนอก จะสมัครสอบชิงทุน มิฉะนั้นก็ไม่ไปดีกว่า พ่อแม่มองดูข้าพเจ้าแล้วก็มองดูตากันทั้งสองท่าน แล้วมองดูข้าพเจ้าอย่างสงสัยว่า ทำไมข้าพเจ้าจึงเปลี่ยนใจง่ายและรวดเร็ว เพียงแต่ได้ฟังคำพูดของเพื่อน ๆ เท่านั้น และท่านก็ไม่รู้ว่าข้าพเจ้าได้ยินคำพูดของท่านเมื่อคืนนี้ เพราะไม่บอกว่าได้ยินและพ่อแม่ก็ไม่รู้

นับแต่วันนั้นมา ข้าพเจ้าก็พยายามใช้เวลาศึกษาเล่าเรียน ขยันดูหนังสือให้มากขึ้นกว่าแต่ก่อนซึ่งเมื่อก่อนไม่ได้สนใจมากนัก พยายามเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศ และพยายามทุกอย่างที่เกี่ยวกับวิชาความรู้ในแขนงที่ข้าพเจ้ารัก ทำให้พ่อแม่รู้สึกพอใจและรักเอ็นดูข้าพเจ้ามากขึ้น ที่สุดปีต่อมาก็มีสอบชิงทุนหลายทุน ที่สุดข้าพเจ้าก็สอบทุนได้ที่ดี การไปนอกก็ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด ยกเว้นตลอด ทั้งค่าใช้จ่ายส่วนตัวประจำเดือนได้สูงเพราะสอบได้ลำดับดีและดีกว่าทุนอื่น ๆ ทั้งไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ เพราะเป็นทุนต่างประเทศ ปัญหาเรื่องเรียนต่อต่างประเทศโดยลำแข้งของข้าพเจ้าก็สำเร็จเป็นความจริงขึ้น ทำให้พ่อแม่มีความยินดีกับข้าพเจ้ามาก แม่ดีใจจนน้ำตาไหล ข้าพเจ้าได้ทุนที่ดีจึงมีเงินเหลือใช้ส่วนตัว อยู่เมืองนอกพยายามประหยัดใช้มีเงินเหลือส่งมาให้พ่อแม่ทางบ้าน แทนที่พ่อแม่จะส่งให้ข้าพเจ้า จวบจนข้าพเจ้าสำเร็จการศึกษาได้ปริญญาแล้ว ข้าพเจ้าคิดถึงพ่อแม่ คิดถึงเพื่อนฝูง ที่อดทนก็เพื่อเรียนให้สำเร็จเมื่อรู้ว่าจะได้กลับบ้านก็ยิ่งคิดถึงบ้านมากขึ้น อยากจะให้ถึงบ้านเร็ว ๆ แต่แล้วเวลาเดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนก็มาถึง ข้าพเจ้าขึ้นอยู่บนเครื่องบินเหมือนตนเองอยู่บนสวรรค์ที่จะได้เห็นหน้าพ่อแม่ที่รักใจจะขาด แม้เครื่องบินจะเร็วเพียงใดแต่ก็ยังช้ากว่าคนใจเร็วอย่างข้าพเจ้า ไม่ช้าเรือบินก็ข้ามทะเลเข้ามาในเขตไทย ข้าพเจ้าดีใจและตื่นเต้นเมื่อได้มองลงมาเห็นวัดวาอารามโบสถ์เหลืองอร่ามด้วยสีทอง เป็นเครื่องหมายของพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าระงับไว้ไม่

อยู่ปลื้มปีติจนน้ำตาไหลทั้งที่ในไม่ช้าข้าพเจ้าก็จะได้เห็นหน้าพ่อแม่ญาติพี่น้อง นึกวาดภาพคงจะแวดล้อมข้าพเจ้าด้วยความดีใจ เรือบินกำลังจะบินเข้าในเขตของจังหวัดพระนครแล้วใจข้าพเจ้ายิ่งเต้นตึกตักเพราะตื้นปีติ เมื่อเข้าเขตพระนครก็เห็นรถยนต์วิ่งขวักไขว่ไปมาบนท้องถนน เมื่อเครื่องถลาลงสนามเข้าจอดตรงลานบิน เมื่อผู้โดยสารกำลังเดินลงจากเครื่องบินข้าพเจ้าติดตามลงมาเป็นคนที่สาม แล้วส่ายตามองดูพ่อแม่ เมื่อผ่านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองแล้ว ข้าพเจ้ารีบออกมาเหมือนแทบจะวิ่ง แม้จะหอบเข้าของพะรุงพะรังก็ไม่สนใจใครจะมองในแง่ใด ตาส่ายหาหน้าพ่อหน้าแม่ผู้บังเกิดเกล้าที่รักทั้งสอง ข้าพเจ้าเห็นคนมากมายเดินขวักไขว่ที่สถานีดอนเมือง ข้าพเจ้าส่ายตาจ้องดูทางซ้ายทางขวารู้สึกตาพร่าไปหมด พอดีข้าพเจ้ามองเห็นผู้บังเกิดเกล้าส่ายตามองหาข้าพเจ้าเหมือนกัน เห็นจะเป็นเพราะข้าพเจ้าหอบของพะรุงพะรัง พ่อแม่จึงจำข้าพเจ้าไม่ได้ ข้าพเจ้าดีใจตะโกนร้องเรียกไปเสียงดัง ไม่สนใจใคร หมดอายว่า พ่อจ๋าแม่จ๋า แล้วข้าพเจ้าก็โผเข้าไปกอดสะเอวท่านทั้งสองไว้แล้วก็ซบหน้าน้ำตาไหลด้วยความปลื้มปีติได้เห็นหน้าพ่อแม่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้จากกันหลายปีพ่อแม่ก็น้ำตาไหลออกมาเช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าพูดได้เพียงว่า "เมื่อคืนนี้ลูกนอนไม่หลับเพราะรู้ว่าวันนี้จะได้พบพ่อพบแม่" เสียงแม่ก็ตอบอย่างกระเส่าทั้งน้ำตาที่ปีติว่า "เมื่อคืนพ่อกับแม่ก็นอนไม่หลับเหมือนกันเพราะคิดว่าวันนี้คงจะต้องมาพบลูกเช่นเดียวกัน" เรามัวดีใจที่ได้พบกันจนเพลิน แม่จึงเตือนว่า เรากลับไปบ้านกันเถิดแม่ได้แกงเขียวหวานไก่ไว้ให้ลูกแล้ว ตามที่ลูกได้เขียนจดหมายมาบอกว่าอยากกิน ความดีใจทำให้ข้าพเจ้าลืมธรรมเนียมไทยไป ข้าพเจ้ากราบที่อกท่านทั้งสองด้วยความรักและเคารพฝังอยู่ในความกตัญญุกตเวที เพราะนึกถึงน้ำใจของท่านที่เคยคิดว่าจะยอมเสียสละได้ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อลูก ยังซึ้งใจข้าพเจ้าฝังลึกอย่างไม่รู้ลืม และคำพูดประโยคหนึ่งของคุณพ่อที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถจะกลั้นน้ำตาไว้ได้ว่า "ลูกรักลูกได้สร้างตัวเองด้วยความสามารถของลูก โดยพ่อและแม่ไม่ต้องเดือดร้อนอะไร พ่อและแม่ปลื้มใจมาก" ข้าพเจ้าจำคืนก่อนที่จะเดินทางไปนอกได้ดี ข้าพเจ้าขอเขียนมาเป็นตัวอย่างของความกตัญญูที่เปลี่ยนใจข้าพเจ้าในปัจจุบัน เพราะเห็นใจในความรักลูก เห็นอกของพ่อแม่มาอภินันทนาการแก่ท่านเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตของข้าพเจ้ามาแล้ว

ผู้เรียบเรียงเขียนข้อความบันทึกนี้ไม่กล้าจะสันนิษฐานว่า ท่านผู้นี้จะเป็นสุภาพบุรุษหรือสุภาพสตรี เพราะท่านผู้บันทึกใช้คำพูดกลาง ๆ ไม่ได้บอกและลงชื่อมาด้วย จะหญิงหรือชายขอท่านผู้อ่านผู้ฟังจะพิจารณาดูเอง แต่เรื่องของท่านผู้นี้ได้ก่อให้เกิดความกตัญญูกตเวทีขึ้นมา จึงเกิดเป็นศิริมงคลขึ้นแก่ตนเองเป็นตัวอย่าง ฉะนั้นผู้เขียนคิดว่าการก่อเกิดอารมณ์ขึ้นทางจิตใจเพราะได้ยินได้ฟัง ได้อ่าน ได้รู้ ได้เห็นสิ่งเหล่านี้ย่อมจะมีทั้งดีและไม่ดีได้เช่นเดียวกัน หากท่านจะป้องกันไว้ก่อนโดยฝึกจิตให้เป็นผู้โกรธยาก ไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนอารมณ์เย็น แม้เราจะได้ยินสิ่งที่ไม่ดี แสลงหูจิตใจตั้งอยู่กลาง ๆ ก็จะได้มีเวลาใช้ สติปัญญาสมองพิจารณาสิ่งใดดีสิ่งใดชั่ว และปฏิบัติในสิ่งที่ดี โดยเฉพาะคำสั่งสอนของพ่อแม่ผู้หวังดีจะเป็นตัวอย่างผู้ปฏิบัติดีอย่างน่าเคารพนับถือบูชาตลอดไป

พ่อแม่เป็นบุพการี มีพระคุณเหมือนพระเจ้าของลูกควรแก่การเคารพบูชา บุคคลใดได้อ่านเรื่องนี้ เกิดความกตัญญูกตเวทีขึ้นมา ก็จะเริ่มต้นเป็นศิริมงคลความเจริญแก่ผู้นั้นต่อไป.

สวัสดี

เกือบจะสาย

ท. เลียงพิบูลย์

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ก่อนสิ้นปี มีหญิงสาวผู้หนึ่งอายุผ่านยี่สิบไปไม่นานได้มาหาข้าพเจ้าบอกว่ามีความเลื่อมใสศรัทธา ในพระธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอยากจะสละทางโลกเข้าบวชเป็นชีเพื่อศึกษาธรรม และจะไม่ยอมหันกลับเข้ามาทางโลกอีก แต่มีอสังหาริมทรัพย์ซึ่งยังไม่เป็นกรรมสิทธิ์เพราะผ่อนส่งยังไม่ครบกำหนดสัญญา อยากจะให้ผู้อื่นรับช่วงต่อไปเพื่อจะถอนเงินจำนวนนี้มาใช้จ่ายในเวลาที่ศึกษาธรรมและสร้างเรือนพัก เพื่อบำเพ็ญพรหมจรรย์ตลอดไป ขอร้องให้ข้าพเจ้าช่วยเหลือในเรื่องนี้

ข้าพเจ้าพิจารณาดูเห็นว่า สุภาพสตรีผู้นี้มีอาชีพหน้าที่การงานพอที่จะรุ่งเรืองต่อไป แต่เมื่อมีอายุยังน้อยเกิดเลื่อมใสในทางพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าก็โมทนาด้วย ทั้งเห็นว่าการช่วยเหลือแบบนี้ไม่หนักหนาอะไร คิดว่าพอจะช่วยได้ แต่ก็ไม่ได้รับปากว่าแน่นอนเพียงแต่จะพยายามช่วย เพราะทุกสิ่งทุกอย่างอย่านึกว่าจะเป็นไปตามความนึกคิด ไม่มีอะไรแน่นอน เธอได้บอกเลขหมายโทรศัพท์เพื่อการติดต่อและที่ทำงาน ชื่อเสียงและที่อยู่

ก่อนสุภาพสตรีผู้นั้นจะลาจากไปก็หันมาบอกข้าพเจ้าหากไม่มีผู้ใดรับช่วง อิฉันก็จะสละเงินจำนวนนี้โดยปล่อยให้เขาริบ เพราะอิฉันได้ยื่นใบลาขอลาออกจากงานในสิ้นเดือนนี้แล้วและต้นเดือนหน้าก็ตกลงใจสละทางโลกเข้าหาทางธรรมไปอยู่วัดแล้ว เงินทองก็ยังมีอยู่บ้าง เงินที่ผ่อนยังไม่ครบนึกว่าปล่อยไปตามเรื่อง

ข้าพเจ้าได้ฟังก็สงสารและเห็นความศรัทธาที่แรงกล้า สำหรับสุภาพสตรีที่อายุยังน้อย ทั้งจะยอม.สียสละเงินจำนวนหมื่น ๆ เช่นนี้ ต้องมีจิตใจเด็ดเดี่ยวกล้าแข็งแน่วแน่

หลังจากสุภาพสตรีผู้นั้นลากลับไปแล้ว ข้าพเจ้าก็คิดดูว่ามีเพื่อนฝูงที่สามารถจะช่วยเหลือเรื่องนี้ได้ ก็รีบหมุนเลขโทรศัพท์ไปหาเพื่อนผู้หนึ่ง อธิบายถึงความศรัทธาของสุภาพสตรีสาวผู้มีความเลื่อมใสในทางธรรมทั้งสัจว่าจะรักษาพรหมจรรย์ตลอดไป และสละตำแหน่งหน้าที่

การงานและอธิบายถึงการช่วยเหลือและพร้อมทั้งที่อยู่ สำนักและโทรศัพท์เพื่อนพึ่งข้าพเจ้าอธิบายจนเข้าใจแล้วก็พูดว่า "ตกลง ปล่อยเป็นหน้าที่ของผมจะจัดการช่วยเหลือ เพราะการช่วยผู้ศรัทธาเพื่อรักษาศีล ปฏิบัติด้วยใจหนักแน่นแน่วแน่เช่นนี้ผมยินดี ต่อจากนั้นมายังไม่ทันสิ้นเดือน เพื่อนก็จัดการเรียบร้อย ข้าพเจ้าก็มีความยินดีด้วยเพราะเหตุการณ์เป็นที่เรียบร้อยง่ายๆ เช่นนี้ เธอก็ได้เงินก้อนเพื่อใช้จ่ายต่อไป บัดนี้ก็ได้เข้าวัดรักษาศีลแล้ว

ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงเหตุการณ์ก่อนหน้าประมาณสิบกว่าปี สำนักชีแห่งหนึ่ง รู้สึกว่าเป็นสำนักปฏิบัติมีระเบียบวินัยดี มิให้ชีในสำนักออกเพ่นพ่านนำฎีกาวัดไหนต่อวัดไหนต่างจังหวัดก็มีมาเที่ยวเดินเรี่ยรายชาวบ้าน อย่างที่เราท่านเคยเห็นมาแล้ว

ในสำนักชี มีแม่ชีสูงอายุผู้หนึ่งมีความเคร่ง ทราบแต่ว่าอดีตเป็นผู้มีอันจะกินแต่ก็ไม่มีใครรู้รายละเอียดของแม่ชีผู้ที่ได้เข้ามาศึกษาธรรม จนเวลาล่วงเลยมาหลายปีเหตุการณ์ประหลาดก็เผยขึ้น โดยมีหญิงผู้หนึ่งเป็นผู้เล่าประวัติชีวิตของตนเอง ได้โยงถึงแม่ชีผู้เป็นตัวอย่างควรแก่การจะได้รู้ ดังคำบอกเล่าของสุภาพสตรีได้เล่าชีวิตแต่หลังว่า

อิฉันมีชีวิตพอมีอันจะกิน อยู่สุขสบายอย่างอยู่ดีกินดี ความจริงอิฉันไม่ใช่เป็นคนจิตใจเหี้ยมโหดดุร้ายอะไรนัก แต่เป็นคนเจ้าอารมณ์ แม้จะผิดหรือถูกก็ไม่อยากให้ใครมาว่ากล่าวตักเตือนสั่งสอน แม้แต่มารดาบังเกิดเกล้ามาจ้ำจี้สั่งสอนก็ไม่ชอบ ตัวเองเวลานั้นเอาแต่ใจ ไม่ได้คิดหาเหตุผลความหวังดีหวังร้าย อิฉันมักชอบคนยอยกย่องว่าดี ไม่ชอบให้ใครมาติเตียนเพราะถือว่าโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว รู้ดี รู้ชั่ว รู้ผิดรู้ถูก แม้แต่มารดาบังเกิดเกล้าจะมาว่ากล่าวสั่งสอนเหมือนกับอิฉันเป็นเด็กอมมือก็ไม่ชอบ เพราะถือตัวว่าโตพอที่จะช่วยตัวเองได้แล้ว แม่ได้พยายามสั่งสอนกล่าวคำอ่อนหวานมิได้ดุหรือว่าอย่างใด แต่อิฉันก็ไม่ชอบอยู่ดีเพราะขึ้นต้นว่าสั่งสอน แม้จะพูดดีอย่างใด อิฉันก็ไม่ชอบ ครั้งหนึ่งอิฉันทำผิดและอิฉันรู้ตัวดีแต่อิฉันไม่ยอมรับว่าตัวผิด และความผิดครั้งนั้นเป็นความผิดครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตก็คือ

มีผู้ชายคนหนึ่งซึ่งอิฉันคิดว่า เราจะร่วมชีวิตกันในอนาคต ความรักทำให้ตาบอดดังคำโบราณได้กล่าวไว้คงไม่ผิด อิฉันได้ปรนเปรอคนรักซึ่งยังไม่รู้จักหัวนอนปลายตีนกันดีพอคุณแม่ทอนนั้นอดรนทนไม่ไหว ได้ตัก.ตือนถึงชีวิตลูกผู้หญิงไม่ควรทำอย่างนั้น ผู้ชายส่วนมาก

มีนิสัยไม่ค่อยดี ที่ดีมีแต่ไม่มาก ฉะนั้นควรจะเรียนรู้นิสัยใจคอความประพฤติเสียก่อนที่จะหลวมตัวลงไป เวลานั้นอิฉันไม่เคยนำเอาคำตักเตือนของท่านมาคิดพิจารณาเลย หากเอามาคิดพิจารณาดูแล้วคงไม่ทุกข์ลำบากทางใจเช่นนี้

อิฉันกลับเห็นว่า ท่านนั้นขวางหูขวางตา คนแก่ขี้บ่นจู้จี้ อยากจะให้ท่านไปเสียให้พ้น วันนั้นอิฉันอารมณ์เสีย โต้ตอบท่านไปว่า

"หนูเบื่อเหลือเกิน คุณแม่สอนหนูมาตั้งแต่เล็กจนโตบ่านนี้ ไม่รู้จะสอนไปถึงไหนกัน เขาว่าคนแก่ขี้บ่นจู้จี้ไม่รู้สิ้นไม่รู้จบ เมื่อไหร่จะหยุดสั่งสอนกันเสียที จะได้มีความสบายใจขึ้นบ้าง"

เสียงคุณแม่พูดอย่างไม่ถือว่า อารมณ์ของอิฉันเสียและพูดค่อย ๆ ว่า "ลูกจงฟังแม่ให้ดีนะ แม่ก็มีลูกคนเดียวทั้งยังเป็นผู้หญิงด้วยและกำพร้าพ่อ ทั้งยังมีทรัพย์สินพอเลี้ยงตัวได้ตลอดไป ฉะนั้นแม่จึงเป็นห่วง เห็นสิ่งใดลูกทำไปไม่ดี แม่จึงห้าม ถ้าลูกคิดดูให้ดีก็จะเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่แม่ห้ามลูกนั้นด้วยความรักและหวังดีไม่เคยหวังร้าย แม่รักลูกเทียบเท่าชีวิต ไม่เคยหวังร้ายต่อลูก คนอื่นจะรักลูกมากเท่าไหร่ก็ไม่เท่าความรักของแม่ที่มีต่อลูก"

เมื่อได้ยิน แต่อิฉันไม่ฟัง เกิดอารมณ์เสียขึ้นมาทันที หมดความเกรงกลัวพูดเสียงดังว่า "พอที แม่ หนูไม่อยากฟังแล้ว ถ้าหนูหนีได้ หนูจะหนีไปให้พ้น เสียงของแม่ หนูเบื่อฟังเต็มทีแล้ว ไม่รู้จะบ่นไม่รู้จะสอนกันไปถึงไหน แม่ควรจะรู้ว่าหนูโตพอแล้ว พอจะพึ่งตัวเองได้แล้ว พอทีเถิด หนูไม่อยากฟัง"

คุณแม่ได้ยินอิฉันพูดเสียงดังเช่นนั้นก็หน้าสลดลง คงจะคิดน้อยใจว่าอิฉันนี้หัวดื้อจึงพูดเสียงสั่น ๆ ค่อย ๆ คล้ายสะอื้นอยู่ในอกว่า

"ลูกคงไม่รู้ว่า ความรักและความหวังดีในหัวอกแม่มีมากเพียงใด วันหนึ่งลูกก็คงจะรู้สึกตัว เวลานั้นมันก็จะสายเกินแก้เสียแล้ว แม่คิดว่า ได้พยายามทำหน้าที่ของแม่ดีที่สุดแล้ว แต่ลูกต่างหากที่ไม่ได้ทำหน้าที่ลูกดีพอที่จะรับความหวังดีของแม่ จิตใจของลูกนึกรังเกียจที่แม่คอยเป็นก้างขวางคออยู่ตลอดเวลา ลูกได้พยายามทำอะไรกระทบกระแทกว่าใส่หน้า แดกดัน แม่รู้ดี ลูกไล่แม่ทางอ้อม แม่ก็คิดเหมือนกัน แม่อดทนอยู่เพราะเป็นห่วงลูก

หากแม่ไม่ห่วงลูกของแม่แล้ว แม่ก็จะเข้าศึกษาธรรม ทำจิตใจให้สงบเพื่อเป็นกุศลบารมีต่อไป''

อิฉันได้ยินเช่นนั้นก็ได้โอกาสจึงพูดขึ้นว่า ถ้าแม่เข้าวัดได้ หนูจะขออนุโมทนาสาธุด้วย บ้านนี้คงจะได้อยู่สงบเพราะไม่ได้ยินเสียงบ่นเสียงจู้จี้ อิฉันพูดอะไรไปตามอารมณ์ ไม่ได้คิด ไม่ได้นึกว่าจะกระทบกระเทือนแม่ผู้บังเกิดเกล้าอย่างใด เวลานั้นอิฉันรับว่าเป็นคนใจร้ายอยากจะให้แม่ออกจากบ้านไปเสียให้พ้นเท่านั้น

แต่ต่อมาไม่นาน คุณแม่ก็ทนอารมณ์อิฉันไม่ไหวจัดการไปอยู่วัด แล้วไม่นานก็บวชชีจำศีลภาวนา

ความรักทำให้ตาบอด ความเป็นอิสระของอิฉันที่ไม่มีคุณแม่มากีดขวาง ทำอะไรได้ตามชอบใจ อิฉันปรนเปรอชายที่อิฉันคิดว่าดี ชีวิตอิฉันยังอ่อนต่อโลกมากที่สุดอิฉันก็ต้องอุ้มท้องและคลอดออกมาภายหลังเป็นหญิงสามีไม่ได้ตบแต่งก็คลายความรักเอาแต่เที่ยวเตร่ใช้เงินทองของอิฉันอย่างสบาย ที่สุดเธอก็แอบชอบผู้หญิงอื่น อิฉันไม่รู้ แล้วก็ขอเงินอ้างว่าจะไปลงทุนโน้นลงทุนนี่อิฉันก็ซื่อจัดการให้ไป

ที่สุดก็ได้ข่าวว่าไปแต่งงานกับหญิงอื่น เห็นจะเป็นเพราะเบื่ออารมณ์ของอิฉันที่เข้ากันไม่ได้ แต่ก็ปอกลอกอิฉันไปไม่น้อย ทำให้อิฉันต้องเศร้ามากในชีวิตที่ผิดหวังในคู่ครอง

เมื่อลูกของอิฉันเติบโต อิฉันได้ทนุถนอมรักแกปานดวงใจอิฉัน สงสารและรักแกมากเท่าใดก็ยิ่งชังพ่อใจร้ายของแกมากเท่านั้น ที่ทอดทิ้งมิได้หันหน้ามาหาลูกบ้างเลย

ต่อมาลูกอิฉันได้เกิดเจ็บป่วยไข้ขึ้นมา อาการไข้ซึมความร้อนสูง อิฉันตกใจหาหมอมาดูแลรักษา คอยระวังอย่างใกล้ชิดไม่ยอมห่าง แม้แต่คนใช้ก็ไม่ไว้ใจ เห็นลูกซึมนอนไม่ได้สติ ไม่ร้อง ไม่พูด อิฉันต้องร้องไห้เพราะความสงสารแก อิฉันรักแกจนเพ้อกลัวแกจะจากไป อิฉันเพ้อร้องไห้ พูดกับแกทั้งที่แกไม่ได้สติและยังไม่เดียงสาว่า "ลูกอย่าหนีแม่ไปนะหากแม่ไม่มีลูกแล้วแม่จะอยู่ไม่ได้ ชีวิตของแม่เห็นจะต้องตามลูกไป'' เมื่อหมอมาตรวจอิฉันต้องถามหมอทั้งน้ำตาว่า "คุณหมอขา ลูกอิฉันจะเป็นอันตรายไหมคะ คุณหมอต้องช่วยสุดกำลังนะคะ'' หมอบอกว่า "ผมจะพยายามจนสุดความสามารถ แต่เห็นจะต้องนำส่งโรงพยาบาล ใกล้หมอหน่อยคงจะไม่เป็นอันตราย ทำใจดี ๆ ไว้เถิดครับคุณนาย''

อิฉันพูดกับหมอทั้งน้ำตาว่า "โถ คุณหมอขาอิฉันขาดแกไม่ได้หรอกค่ะ แกเป็นดวงใจของอิฉัน ลูกแม่อายุเพียงสามขวบกว่าเท่านั้น กำลังน่ารักน่าชัง ช่างพูดเสียงแจ๋ว ๆ" อิฉันปล่อยโฮออกมาต่อหน้าหมอ หมดความอายด้วยความรักลูก เพราะยิ่งนึกจะอดกลั้นอย่างใดก็ไม่ไหว นึกถึงลูกป่วยแล้ว อิฉันสงสารแกใจจะขาดอิฉันทนไม่ไหวจริง ๆ ถ้าหากแกมีอันเป็นไป ต้องจากไปแล้ว อิฉันจะทนมีชีวิตต่อไปไม่ได้

ที่สุดลูกอิฉันก็เข้าอยู่โรงพยาบาล เมื่อลูกป่วย อิฉันไม่เป็นอันกินอันนอน ทำอะไรไม่ถูก สติสตังไม่ค่อยอยู่กับเนื้อกับตัว ด้วยความรักลูก อิฉันต้องไปเฝ้าอยู่กับแกตลอดเวลา เมื่อแกได้สติพอจะพูดได้ ก็ได้ยินคำแรกที่แกพูดว่า "แม่จ๋า" ใจอิฉันพองขึ้นมาทันทีรีบวิ่งไปกุมมือแกไว้แล้วพูดว่า "ลูกจ๋า แม่อยู่นี่" เสียงเด็กไม่เดียงสาลืมตามองดูรอบห้องพลางถามว่า "แม่จ๋า หนูอยู่ไหนจ๊ะแม่" อิฉันบอกแกว่า "หนูไม่สบายจ้ะ อย่าพูดมากนะจ๊ะนอนนิ่ง ๆ นะลูกนะ" ครู่เดียวแกก็หลับไป อิฉันดีใจที่แกได้ฟื้นจากไข้แล้ว อิฉันเพิ่งจะรู้ว่า ความรักของแม่ที่มีต่อลูกนั้นลึกซึ้งเพียงใด เพราะได้กับตัวอิฉันที่มีลูก เมื่อลูกหายป่วยอิฉันต้องนึกถึงความรักของแม่ที่มีต่ออิฉันน้ำตาไหลออกมาอย่างไม่รู้ตัว ปากก็รำพันว่า "แม่จ๋าลูกผิดไปแล้ว ลูกตีค่าความรักของแม่ที่มีต่อลูกต่ำไป แล้วก็หวนกลับนึกถึงเมื่ออิฉันเล็ก ๆ จำความได้ เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยแม่จะต้องมาคอยพะเน้าพนออยู่เคียงข้างตลอดเวลาคอยเอาอกเอาใจ จะกินอะไรต้องการอะไร แม่หามาให้ทุกอย่าง เมื่อไข้หนักแม่ต้องอดหลับอดนอนคอยดูแลคอยป้อนอาหาร ปลอบโยนด้วยคำหวานซึ่งอิฉันยังจำได้ว่า "หนูกินยานะจ๊ะ ทูนหัวของแม่ ถ้าลูกหายป่วยแม่จะพาหนูไปเที่ยว หนูต้องการของเล่นอะไรแม่จะหาให้ ชื่นใจของแม่ กินยานะจ๊ะ" เมื่อเวลาป้อนข้าว แม่ก็ต้องอ้อนวอนขอร้องให้กินพูดอย่างอ่อนหวาน "หนูกินข้าวนะจ๊ะ ลูกจะได้หายป่วยเร็ว ๆ จะได้แข็งแรง พลางก็เอาช้อนตักข้าวอ่อน ๆ หรือน้ำข้าวใส่เกลือเค็ม ๆ ป้อนใส่ปากแต่เวลานั้นอิฉันยังเล็ก ยังไม่เดียงสาในกิริยาความหมายของแม่ ซึ่งมีความห่วงใย มีความรักลูกเพียงใด แม้อิฉันจะเติบโตขึ้นจนมีบุตรแล้วก็ยังไม่รู้ซึ้งถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก แต่บัดนี้อิฉันนึกถึงและซึ้งในใจชีวิตรักของแม่ที่มีต่อลูกแล้ว

อิฉันคิดได้ รู้ซึ้งถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก เมื่อตอนที่ลูกอิฉันป่วยคราวนี้ อิฉันได้ทุ่มเทความรักความอาลัยให้แก่แก่ยิ่งกว่าชีวิตของตนเอง แม่ของอิฉันคงรักอิฉันเช่นเดียวกับอิฉันรักลูก ยิ่งนึกถึงอกแม่ อิฉันไม่สามารถจะอดกลั้นน้ำตาไว้ได้ ต้องร้องไห้สะอึกสะอื้นหลายครั้งหลายหน นึกแล้วก็ร้องไห้ รู้สึกเสียใจที่ตัวเองได้ทำกับคุณแม่บังเกิดเกล้าที่แล้ว ๆ มาอย่างไม่น่าให้อภัยขาดความเคารพ ความกตัญญูกตเวทีที่บุตรควรแก่การเคารพบูชา เมื่อนึกก็เห็นความผิดของตน หลายครั้งที่อิฉันต้องสะอื้นและรำพันขึ้นมาว่า "แม่จ๋า แม่ที่รักลูกยิ่งชีวิต แต่ลูกกลับสนองคุณแม่ด้วยการเสือกไสไล่ส่ง แม่ต้องออกจากบ้านไปอยู่วัด แม่ต้องระทมทุกข์เพราะลูกไม่รู้บุญคุณของแม่คอยตักเตือนสั่งสอนลูก เมื่อลูกเห็นผิดเป็นชอบ ลูกเป็นคนอวดดี ต่อไปนี้ลูกจะขอเคารพบูชาพระคุณของแม่อยู่เหนือหัว ถ้าลูกไม่ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองแล้ว คิดว่าลูกยังตาบอดไม่เห็นความรักอันลึกซึ้งฝังอยู่ในจิตของแม่มีต่อลูกมากเพียงใด บัดนี้ลูกรู้สึกตัวแล้ว อิฉันสะอึกสะอื้นร้องไห้หาแม่เหมือนทารกหากเรื่องเช่นนี้ไม่โดนกับตัวใครยากจะเข้าใจลึกซึ้งได้

เมื่อลูกหายดี กลับบ้านแล้ว ก็มีความร้อนใจมิได้อยู่ช้า ได้จัดการหาสิ่งของที่แม่เคยชอบเคยกิน เคยใช้อย่างดี รีบเดินทางไปวัดที่สำนักชี อยากเห็นหน้าแม่ใจจะขาดแล้ว อิฉันได้ตรงไปหาคุณแม่ ซึ่งได้บวชเป็นชีอยู่ในวัดนั้น

เมื่อได้พบคุณแม่อยู่ในร่างแม่ชีผู้ทรงศีล นั่งอยู่ในสำนักที่พัก อิฉันไดตรงเข้าไปก้มลงกราบเท้าท่าน พลางพูดเสียงสั่น ๆ ว่า "คุณแม่ขา ลูกรู้ตัวว่าลูกชั่ว ทำผิดมาก บัดนี้หนูได้รู้สึกตัวแล้ว" คุณแม่ในร่างแม่ชีผู้ทรงศีลเมื่อเห็นอิฉันเข้ากราบเท้าท่าน ก็ตกใจและฉงสงสัย เพราะอิฉันไม่เคยปฏิบัติเช่นนี้มาก่อน แล้วพูดออกมาว่า

"ลูกรักของแม่ ลูกมีเรื่องเดือดร้อนอะไรมากนักหรือ ต้องร้องไห้มาหาแม่เช่นนี้เหมือนคนทุกข์หนัก" เสียงของคุณแม่ยังนิ่มนวลอ่อนหวานแสดงถึงยังมีความรักและเมตตาปรานีอิฉันเหมือนเช่นเดิม มิได้โกรธหรือรังเกียจที่อิฉันทอดทิ้ง ไม่เคยได้ดูแลท่านนับแต่ออกจากบ้านมานาน ยิ่งทำให้อิฉันนึกถึงพระคุณของท่านยิ่งขึ้น เมื่ออิฉันค่อยคลายความ

เศร้าโศกเสียใจที่เคยปฏิบัติไม่ดีต่อคุณแม่มาแล้ว อิฉันจึงขอสมาลาโทษท่าน ที่ได้ทำกับท่านตลอดมาด้วยอารมณ์ ตลอดจนท่านต้องมาอยู่วัด และบัดนี้อิฉันได้รู้ซึ้งถึงชีวิตของแม่ที่มีต่อลูกแล้ว และอิฉันจะไม่ยอมเห็นผิดต่อไปอีก คุณแม่ยิ้มอย่างอารมณ์ดีแล้วพูดว่า "แม่ย่อมอภัยให้ลูกเสมอ" อิฉันจะขอรับคุณแม่กลับไปอยู่บ้านและจะปฏิบัติท่านให้มีความสุขความสบายเท่าที่อิฉันสามารถจะทำได้

แต่คุณแม่ท่านยกมือขึ้นลูบศีรษะอิฉัน ซึ่งซบอยู่บนตักท่านเหมือนครั้งเป็นเด็กอย่างเอ็นดู และพูดขึ้นอย่างเมตตาปรานีต่อลูกว่า

"ลูกรักของแม่ ตามที่ลูกรู้สึกว่าทำผิดคิดกลับใจเสียใหม่ ก็นับว่าเป็นกุศลของลูกแล้ว แม่มีความยินดีด้วยตามที่ลูกจะขอรับแม่ไปอยู่บ้านเพื่อปฏิบัติแม่ให้มีความสุข ด้วยความกตัญญูกตเวทีของลูกนั้น แม่ก็ดีใจ ขอบอกว่าแม่ดีใจจริง ๆ ที่รู้ว่าลูกกลับเนื้อกลับตัวได้ เรื่องอดีตที่ผ่านไปแล้ว ลูกอย่าเอามาคิดเลย ทำอะไรแก้ไขไม่ได้ เวลานั้นใจลูกยังเด็กอยู่ บัดนี้ใจลูกเป็นผู้ใหญ่พอตัวแล้วจงก้มหน้าเลี้ยงลูก ให้การศึกษาอบรมศีลธรรมให้แกเติบใหญ่ไปเบื้องหน้าจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติ ปฏิบัติตนมีศีลธรรม ปฏิบัติดีในพระพุทธศาสนา สำหรับแม่เวลานี้ปฏิบัติตนอยู่ในศีลสมาธิปัญญา มีความสุขอยู่ด้วยความสงบ เหมาะสมกับชีวิตบั้นปลายของแม่แล้ว ขอลูกอย่าได้ห่วงแม่เลย ความสงบทางจิตใจซึ่งอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม เป็นความสุข ความสงบ เป็นความพอใจของแม่ในปัจจุบันนี้แล้ว

แม้อิฉันพยายามอ้อนวอนเท่าใด คุณแม่ก็คงไม่ยอมกลับมาอยู่บ้านอีก ฉะนั้นอิฉันจึงต้องตามใจ และต่อมาถือโอกาสพาลูกไปเยี่ยมคุณยายของแกเดือนละหลายครั้ง หาของที่คุณแม่ชอบไปฝากท่าน แม้คุณแม่จะขอร้องอย่าซื้อหามาเลยสิ้นเปลืองเงินทองเปล่า ๆ อิฉันก็ไม่ยอม เพราะนึกว่าชีวิตเรามีแม่บังเกิดเกล้าเพียงคนเดียวเท่านั้น ควรบำรุงท่าน เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ส่วนลูกสาวอิฉันแกรักและเคารพคุณยายของแกมาก

นี่แหละค่ะ ชีวิตของอิฉันเมื่อรู้สึกตัวผิดและกลับใจก่อนที่จะสายเกินไป เวลานี้อิฉันได้ปฏิบัติท่านทุกสิ่งที่สามารถจะทำได้ แม้ท่านจะปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดก็ดี คิดว่าคนจำนวนมากที่ยังไม่รู้ว่าความรักของแม่ที่มีต่อลูกลึกซึ้งเพียงใด ต่อมีลูกของตนเองเมื่อใดและรักลูกปานชีวิต

ได้เจ็บป่วยหนักแทบจะเอาชีวิตไม่รอด เมื่อนั้นเราผู้เป็นแม่ก็จะรู้จักจิตใจว่า ความรักของแม่นั้นมีต่อลูกเพียงใด เราก็จะต้องคิดถึงตัวเราเมื่อเป็นลูก แม่จะรักเราเพียงใดก็จะรู้สึกซึ้งได้ในเวลานั้น การที่อิฉันได้นำเรื่องส่วนตัว ในความรู้สึกมาเล่าให้ฟังนี้คิดว่าคงจะเกิดประโยชน์และคงมีมากท่านผู้เป็นแม่ ที่มีความรักลูกจะต้องหวลไปนึกถึงแม่ ความรักเป็นห่วงไม่ผิดอะไรกับเรารักลูกห่วงลูกเช่นกัน

หากว่าจะมีความดีในเรื่องนี้ อิฉันขออุทิศให้สัตว์โลกที่กำลังหลงทั้งหลายจงได้รับกุศลอันนี้ เพื่อส่งเสริมความรู้สึกให้ยกระดับสูงขึ้น ให้เกิดความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณมองเห็นแสงสว่างของชีวิตในทางดีต่อไป.

สวัสดี

"พ่อจ๋า แม่จ๋า"

พ่อจ๋า–แม่จ๋า ไยมาสิ้นชีวิต
ต้องตามติดด้วยเวรกรรมทำไฉน
เกือบสิ้นทุกข์พอจะสุขต้องลาไกล
สู่โลกใหม่ลูกกลืนกล้ำแต่น้ำตา

ทิ้งลูกอยู่หลังนั่งตรมถึง
ครุ่นคนึงคิดถึงรำพึงหา
คิดอยากตายตามพ่อแม่ ทุกเวลา
อนิจจาลูกแสนจะอาลัย

ชีวิตเอ๋ยชีวิตต้องแปรผัน
กลับกลายขันธ์หมุนเวียนเปลี่ยนสังขาร
เกิดแก่ตายธรรมดามีมานาน
ทุกสังขารต้องเกิดดับกันทุกราย

พ่อ–แม่ดับลับไปแต่เรือนร่าง
พ่อแม่สร้างคุณความดีไม่มีสลาย
พ่อแม่จากลูกอาลัยไม่รู้คลาย
แสนเสียดายพ่อ–แม่ดีเช่นนี้เอย

โอ้พระคุณบุญปลูกของลูกเอ๋ย
แม่ได้เคยกล่อมเกลาเฝ้ารักษา
อุ้มอุทรป้อนข้าวเช้าเย็นมา
โดยมิให้ลูกยาอนาทร

พ่อเป็นหลักชีวันอันถาวร
แม่เป็นเบาะเมาะอ่อนโอบหทัย
พ่อเอ่ยถ้อยไพเราะเสนาะสอน
หนาวหรือร้อนแม่ครองรักมิผลักไส
แม่ประทับรับขวัญทุกวันไป
ผูกหัวใจลูกชิด สนิทมา
สิ้นพ่อแม่เหมือนทุกอย่างลูกสิ้นด้วย
ไม่มอดม้วยด้วย "พระคุณ" อุ่นเกษา
ขอสนองคุณบิดร และมารดา
ด้วยน้ำตากตัญญูรู้คุณเอย

บุคคลไม่ควรคบมิตรชั่ว ไม่ควรคบคนต่ำช้า ควรคบมิตรที่ดี ควรคบคนผู้เป็นบัณฑิต

ธรรมทั้งหลาย มีใจถึงก่อน มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จมาแต่ใจ ถ้าบุคคลมีใจผ่องใสจะพูดก็ตาม จะทำก็ตาม เพราะความมีใจผ่องใสนั้น สุขย่อมติดตามเขาไปเหมือนเงาไม่พรากไปจากร่างฉะนั้น

ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ทั้งคนโง่ และคนฉลาด ล้วนไปสู่อำนาจแห่งความตาย เพราะสัตว์ทั้งหลายมีความตายเป็นที่สุด

ผู้ชนะย่อมประสบเวร ผู้แพ้ย่อมนอนเป็นทุกข์ บุคคลละความชนะ และความแพ้ เสียแล้วย่อมเป็นผู้เข้าไปสงบ อยู่เป็นสุข

จงรีบทำความเพียรเสียในวันนี้ ใครเล่าจะรู้ว่าความตายจะมาถึงวันพรุ่งนี้

ผู้ดื่มธรรม มีใจผ่องใสแล้วย่อมอยู่เป็นสุข บัณฑิตย่อมยินดีในธรรมอันพระอริยะประกาศแล้วในกาลทุกเมื่อ

ไม่มีไฟเสมอด้วยราคะ ไม่มีโทษจะเสมอด้วยโทสะ ไม่มีทุกข์เสมอด้วยขันธ์ ไม่มีสุขอื่นนอกจากความสงบ

ผู้ดื่มรสอันเกิดจากวิเวก และรสแห่งนิพพานอันเป็นที่สงบกิเลส
ดื่มรสอันเกิดจากธรรมอยู่ เป็นผู้ไม่มีความกระวนกระวาย ไม่มีบาป

ก่อนจะทำสิ่งใด ควรพิจารณาว่า เราเป็นทาสของกิเลสหรือเปล่า เพราะกิเลสคือความโลภ ความโกรธหลงนั้น ทำให้เราวุ่นวาย เดือดร้อน

จงตัดความเห็นแก่ตัวให้น้อยลง จะทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมบ้าง อย่าคิดสร้างประโยชน์จากผู้อื่นเท่านั้น จะทำให้ใจไม่เป็นสุข

เมื่อจะกล่าวตักเตือนผู้อื่น หากชี้แจงเหตุผลโดยดี ดีกว่าใช้โทสะ ซึ่งจะประจานตนเองด้วยท่าทางและถ้อยคำของผู้โกรธ

ในธรรมชาติ ย่อมมีการสร้าง และการทำลายความมัวเมา ความโลภ ความกำหนัด เป็นกิเลสทางสร้าง ความโกรธ ความอาฆาต ความริษยาเป็นกิเลส ทางทำลาย กิเลสทั้งสองทางนี้มีความหลงผิดและความโง่เป็นต้น เหตุสาระสำคัญของพุทธศาสนา คือการกำจัดความโง่ความหลง

ผู้ที่จะชนะผู้อื่นทางจิตใจนั้น หาใช่เพราะ อาวุธกำลังกาย กำลังทรัพย์ หรือ

อำนาจไม่ แต่ด้วยความเอื้อเฟื้อการบำเพ็ญประโยชน์ ความไพเราะในวาจา และการไม่เหยียบย่ำผู้อื่น ซึ่งจะทำให้ผู้แพ้สนองคุณอยู่เนืองนิตย์

ผู้ที่เดือดร้อนใจน้อยที่สุดคือเป็นผู้นิ่งเป็นผู้ดูและเป็นผู้รู้เท่ากัน

ตนเองย่อมรู้จิตใจของตนว่าดีชั่วอย่างไรได้ดีกว่าผู้อื่น

ความบริสุทธใจ ไม่มีใครเห็น แต่อาการที่แสดงออกมาบางครั้งก็มีผู้อื่นเข้าใจ ในทางไม่ดีเพราะเขาย่อมตัดสินจากอาการภายนอกเป็นเกณฑ์ ผู้ฉลาดและมีปัญญา ก็ควรเว้นอาการนั้น ๆ ด้วย

หัดอดทนไว้ หัดโง่ให้เป็น หัดนิ่งให้เป็น และหัดแพ้ให้เป็นไว้บ้างแล้วท่านจะรู้สึกว่าท่านฉลาดขึ้นและกำลังชนะ

ควรฝึกธรรมะให้ถูกทางว่าข้อไหนใช้อย่างไรและเมื่อไรเปรียบเหมือนการใช้ยาหากกินยาแก้ปวดหัวในเมื่อปวดท้องใช้ยาใส่แผลเวลาปวดหัวเมื่อไม่ได้ผลนั้น ไม่ใช่ความผิดของยา ธรรมะก็เช่นนั้น

อย่านึกว่าหากสนใจ เรื่องธรรมะแล้วจะครองชีวิตอย่างชาวโลกไม่ได้ การปฏิบัติธรรมะช่วยให้เป็นชาวโลกที่ดี การที่โลกต้องการความสันติสุขไม่มีการข่มเหงเบียดเบียน กันนั้นก็เพราะโลกต้องการธรรมะอยู่ไม่รู้สึกตัว

ถ้ายังคิดว่าสิ่งที่เราสูญเสียไปนั้น มีความสำคัญเราก็ยังเป็นทุกข์อยู่ไม่วายหากได้คิดว่าการสูญเสียนั้นเป็นบทเรียนเพื่อทดลองความอดทนหนักแน่น ความไม่หวั่นไหวของจิตใจของเราแล้ว เราก็ยังหาความสุขได้จากสิ่งที่เราเหลืออยู่

เราเกิดมาไม่มีอะไรติดตัวมาเลย แล้วเหตุไฉนเราจะมาเป็นทุกข์ว่าเราได้สูญเสียอะไรไป

เรามีกรรมเป็นของตน เรามีกรรมเป็นเผ่าพันธ์ เรามีกรรมเป็นผู้ให้กำเหนิด เรามีกรรมเป็นพวกพ้อง เรามีกรรมเป็นที่พำนัก เรามีกรรมอันใดไว้จะดีก็ตามระชั่วก็ตาม เราจะได้รับผลแห่งกรรมนั้น

อารมณ์คนมักจะมีอะไรประหลาด ๆ เสมอจนนักปราชญ์ผู้รู้ได้กล่าวไว้ว่า "จิตต์มนุษย์ไซร้ยากแท้หยั่งถึง"

เสียงค่ำครวญของใครหนอช่างตัดพ้อต่อเคราะห์กรรมในชีวิตเช่นนั้นใครเล่าหนอจะเป็นผู้.... ในสิ่งที่เขาต้องการและปรารถนาให้เขาเพ้อพ่อทำไปให้เหนือใครจะเป็นผู้มีใจอารีรับพึ่งเรื่องทั้งหมดของเขาเหล่านั้นนอกจากพระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น

พระพิรุณที่โปรยลงเหมือนพื้นพสุธาอันแห้งผาก ย่อมให้เกิดประโยชน์ได้ ฉันใดการให้อาหารแก่ผู้มีทุกข์หิวโหยก็ฉันนั้น การให้จะเกิดผล ก็คือให้แก่ผู้ที่ขัดสน

ท่านจงเลี้ยงดูคนเข็นใจเถิด แต่อย่าให้ทรัพย์แก่ผู้มั่งมีแล้ว โอสถมีไว้เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่คนเจ็บป่วย ผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์จะมีประโยชน์อะไรด้วย.

ความรู้เปรียบเหมือนยาพิษในเพราะไม่ได้ใช้

อาหารก็เปรียบเหมือนยาพิษในเพราะไม่ย่อย

พระราชวังก็เปรียบเหมือนยาพิษของคนเข็ญใจ

ภริยาก็เปรียบเหมือนยาพิษของสามีแก่.

ขอกราบอวยพรให้ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านจงได้ประสพแต่ ศิริสวัสดิ พิพัฒนมงคลและมีความสุข ปราศจากทุกข์โศกโรคภัยพิบัติ อุปัทถอันตราย ถึงความเจริญงอกงามด้วยธรรมะ ปฏิบัติในพระพุทธศาสนา เจริญยิ่งด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสาร สมบัติ ตลอดกาลชั่วนิรันดร

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มนตรี 156 เชิงสพานบางลำภู (ด้านริมคลอง) กรุงเทพมหานคร
ม.ร.ว. หญิงนันทา สนิทวงศ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2516

คือใครเล่า ?

คือใครเล่าฟูมฟักเฝ้ารักษา
คือใครเล่าให้เสื้อผ้าและอาหาร
คือใครเล่าให้ศึกษาวิชาการ
คือใครเล่าให้ข้าผ่านโลกขึ้นมา
จนเติบใหญ่ปีกก็กล้าขาก็แข็ง
จนเรี่ยวแรงร่อนไปในเวหา
จนเลี้ยงวงศ์เลี้ยงญาติเลี้ยงตัวข้า
คือใครเล่าใช่ " บิดา " จะเป็นใคร.